

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ
จัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
จิระศักดิ์ มะลิซ้อน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ
จัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
จิระศักดิ์ มะลิซ้อน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มกราคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE 21ST CENTURY
AFFECTING TEACHERS' LEARNING MANAGEMENT IN THE
EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS
UNDER SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

BY

JIRASAK MALISON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

March 2025

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ จิระศักดิ์ มะลิซ้อน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
..... กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
..... กรรมการสอบ
(ดร.ประภัสร สุภาสอน) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 20 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือมาเป็น อย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ ตรวจสอบ เสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ คำแนะนำและการช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล ดร.ชรินดา พิมพ์บุตร นางสาวศิริจินดา ศรีไทย นางอุทุมพร ทองวงษา นายประกอบ ต้นมูล นายวิษณุ ชัยสุพรรณ นายธนวัฒน์ สุภาอ้วน ดร.รัชฎาพร งามยงธร นางเบญจพร กาลบุตร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ตลอดจนเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและ อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

และที่สำคัญที่สุด ขอขอบพระคุณพ่อสังข์ทอง คุณแม่สังวาม มะลิซ้อน ครอบครัวของผู้วิจัย ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุน ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน จนทำให้งานวิจัย ครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี รวมทั้งผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 24 ทุกคนที่ให้การ ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ของผู้วิจัย และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย จนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

จิระศักดิ์ มะลิซ้อน

ชื่อเรื่อง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ผู้วิจัย	จิระศักดิ์ มะลิซ้อน
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกอกคำ
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ อำนาจพยากรณ์และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 65 คน และ ครู 225 คน รวมทั้งสิ้น 290 คน ประจำปีการศึกษา 2567 โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.696 – 0.838 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.915 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.754 – 0.851 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.929 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าที การทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันและการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

4. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนก ตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .550$)

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีอำนาจพยากรณ์ การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 29.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 5.48

7. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ การใช้หลัก ธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารตามหลักนิติธรรม มีความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ช่วยให้เกิดความยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการเปิดเผยข้อมูล การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบผลลัพธ์ นำไปสู่ความเชื่อมั่น ลดความขัดแย้ง และยกระดับคุณภาพบริการ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและพัฒนาทักษะ บุคลากรเพื่อความยั่งยืนและรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา ศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ของครู

TITLE	Administrators' Leadership in the 21 st Century Affecting Learning Management of Teachers in the Educational Opportunity Expansion Schools Under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1
AUTHOR	Jirasak Malison
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Watana Suwannatrai Dr. Ruethaisap Dokkham
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2025

ABSTRACT

The purposes of this research were to study, compare, find the relationship between leadership of the administrators in the 21st century and the learning management of teachers, find the predictive power of the administrators' leadership affecting learning management of teachers, and establish guidelines for developing leadership of the administrators in the 21st century affecting learning management of teachers in the Educational opportunity Expansion Schools under Sakon Nakhon Primary Educational Area Office 1. The sample included 65 school administrators, and 225 teachers working in the academic year 2024, yielding a total of 290 participants, by multi-stage random sampling, The tool used was a set of 5 point scale questionnaire, with discriminative power of the questionnaire on the administrators' leadership ranging from 0.696 – 0.838 and reliability of 0.915. while discriminative power of the questionnaire on the learning management of teachers ranging from 0.754 – 0.851 and reliability of 0.929. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation, t – test, F – test, and Pearson's simple correlation coefficient analysis, and analyze each step of multiple regression.

The results of the research showed that:

1. The leadership of school administrators in the 21st century was at a high level.

2. The learning management of teachers in Educational Opportunity Expansion Schools was at a high level.

3. Leadership of school administrators in the 21st century classified by status, work experience, and school districts. It was found that, overall, was statistically significant difference at the level of .01. There was no difference when classified by work experience, and school districts.

4. Teachers' learning management classified by status, work experience, and school districts. It was found that there was a statistically significant difference at the level of .05, There was no difference when classified by work experience, and school districts.

5. The leadership of school administrators in the 21st century and the learning management of teachers was a statistically significant positive correlation at the level of .01 ($r_{xy} = .550$).

6. The leadership of school administrators in the 21st century, had the power to predict the learning management of teachers, was the use of good governance principles in management, with a predictive power value of 29.80% and a standard deviation of $\pm .548$.

7. The guidelines for developing the leadership of school administrators in the 21st century affecting the learning management of teachers in Educational Opportunity Expansion Schools was the use of Good Governance Principles in management. Good Governance should be the principles for school administrators with responsibility participation and checking results which lead to trust, justice. and quality of services The school administrators should have skills in using technology and develop the model of personnel development for sustainability and changes in the future.

Keywords: Leadership, Administrators, The 21st Century, Teaching Management of Teachers

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
สมมติฐานของการวิจัย	9
ความสำคัญของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
กรอบแนวคิดของการวิจัย	15
นิยามศัพท์เฉพาะ	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
แนวคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำ	26
ความหมายของภาวะผู้นำ	26
ความสำคัญของภาวะผู้นำ	29
ลักษณะของภาวะผู้นำ	31
แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ	34
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	36
ผู้บริหารสถานศึกษา	36
ศตวรรษที่ 21	37
ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	47
องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ...	50
การจัดการเรียนรู้	105
หลักการจัดการเรียนรู้	105
ความหมายของการจัดการเรียนรู้	106
ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้	109
ลักษณะของการจัดการเรียนรู้	110

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	153
สภาพทั่วไป	153
ขอบข่ายและภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1	156
การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม	157
ประเด็นยุทธศาสตร์	160
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	164
งานวิจัยในประเทศ	164
งานวิจัยต่างประเทศ	173
3 วิธีดำเนินการวิจัย	179
ตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	179
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	179
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย	188
การเก็บรวบรวมข้อมูล	193
การวิเคราะห์ข้อมูล	194
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	196
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	
และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	197
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	201
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	201
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	203

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	205
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	205
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย	206
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	226
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	279
ความมุ่งหมายของการวิจัย	279
สมมติฐานของการวิจัย	280
วิธีการดำเนินการวิจัย	281
สรุปผลการวิจัย	285
อภิปรายผลการวิจัย	288
ข้อเสนอแนะ	296
บรรณานุกรม	299
ภาคผนวก	311
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	313
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย	317
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	345
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	385
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ..	403
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล	409
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนา	421
ภาคผนวก ซ ภาพประกอบการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนา ...	425
ประวัติย่อของผู้วิจัย	433

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	68
2 ตารางองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	73
3 การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	79 120
4 จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอำเภอและจำนวน ประชากรโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	180
5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	181
6 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 8 โรงเรียน	119 182
7 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 5 โรงเรียน	183
8 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโคกศรีสุพรรณ จำนวน 6 โรงเรียน	183
9 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอเต่างอย จำนวน 5 โรงเรียน	184
10 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโพนนาแก้ว จำนวน 12 โรงเรียน	185

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอภูพาน จำนวน 8 โรงเรียน	186
12 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 21 โรงเรียน	187
13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ การดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน	205
14 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวม	206
15 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	208
16 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)	209
17 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	210
18 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4)	212
19 ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรม (X_5)	213
20 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6)	215
21 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม ...	216
22 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y_1)	217
23 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_2)	219

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัด การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₃)	220
25 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y ₄)	221
26 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (Y ₅)	223
27 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวัด และประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₆)	224
28 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง	226
29 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม	227
30 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน รายคู่	229
31 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน	230
32 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน รายคู่	232

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
33 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง	237
34 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	238
35 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน รายคู่	340
36 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน	242
37 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทาง ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน รายคู่	244
38 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1	246
39 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา โดยรวม (Y_1)	250
40 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (y_1)	251

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
41 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (y_2)	252
42 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (y_3)	253
43 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ (y_4)	254
44 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ (y_5)	255
45 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (y_6)	256
46 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม (Y_1)	257
47 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y_1)	259

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
48 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y ₂)	260
49 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₃)	262
50 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y ₄)	263
51 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดการเรียนรู้ (Y ₅)	264
52 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย (Y ₆)	265
53 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีอำนาจพยากรณ์ การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	268
54 การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการ	276

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
55 ตอนที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	387
56 ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	388
57 ส่วนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ..	395
58 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	405
59 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	407

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	13
2 สัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตร ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตและครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	427
3 สัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตร ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตและหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	427
4 สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำ หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	428
5 สัมภาษณ์นางจิราภรณ์ ไชยมงค์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนนางัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	428
6 สัมภาษณ์ นายเตรียมศักดิ์ อินอุเทน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนนางัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	429
7 สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ เชิงหอม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	429
8 สัมภาษณ์นางสาวรัชณี สมรฤทธิ คีษานีเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	430
9 สัมภาษณ์ นายฤทธิไกร มั่นธง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	430
10 สัมภาษณ์นางพรทิพย์ พลประเสริฐ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน นาหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	431
11 สัมภาษณ์ นายวีรชล บุพศิริ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน กุดน้ำใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	431

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร และพลเมืองโลกอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งความเชื่อมโยงของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นด้านการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษา ควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังคมยุคใหม่ในการพัฒนาประชากรให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในโลกไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุข (ตันสนีย์ จะสุวรรณ์ และ กุลนิตา คำคุ้ม, 2564, หน้า 1026) ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน อย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่รุนแรง องค์กรต่าง ๆ จะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่ดำเนินไป การขับเคลื่อนองค์กรต้องอาศัยการมีผู้นำที่ดีและเก่ง มีความรู้ มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางองค์กร เพื่อให้ทีมงานผู้ตามเป็นผู้ที่เดินอยู่ในทิศทางที่ผู้นำกำหนด หากผู้นำกำหนดทิศทางผิด ไม่มีภาวะผู้นำที่ดีเหมาะสมกับยุคสมัยแล้ว เส้นทางแห่งความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นได้ยาก ทีมงานผู้ตามย่อมเกิดความสับสนในการปฏิบัติ และในที่สุดองค์กรย่อมแตกความสามัคคี ในทางตรงกันข้ามหากผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดีสอดคล้องกับยุคสมัยย่อมทำให้ทีมงานผู้ตามยอมรับ เกิดความศรัทธา และมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ จนสามารถนำทีมงานทั้งหมดไปสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จตามเป้าหมายได้ (จิโรจน์ สารรัตน์, 2561, หน้า 262)

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ หลายองค์กรต่างกำลังเผชิญหน้ากับความท้าทายใหม่ ซึ่งเป็นทั้งวิกฤตและโอกาสในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายมิติ ทั้งด้านความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี นวัตกรรมและปัญญาประดิษฐ์

ที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงเข้าไปในทุกส่วนของระบบเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา โดยเฉพาะการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตลอดจนประเด็นทางจริยธรรมองค์กร จิตสำนึกเพื่อสังคมและความยั่งยืน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมประชากรโลกให้มีสมรรถนะที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษ ที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งความโกลาหลและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง ส่งผลต่อความวิตกกังวล อารมณ์ของผู้นำองค์กรและบุคลากรต่อความไม่เข้าใจหรือความไม่ชัดเจนในการควบคุมสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ ผู้นำองค์กรจะต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการนำองค์กรและภาวะความเป็นผู้นำท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอาศัยข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศที่จะเข้ามาช่วยในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการนำองค์กร ไปสู่เป้าหมายและขับเคลื่อนให้เกิดการบูรณาการการทำงานแบบมีส่วนร่วมภายในองค์กร ผู้นำจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญและความรับผิดชอบสูงสุดต่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้และทักษะในการชี้นำบุคลากรอย่างมืออาชีพ ทั้งนี้เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น “ผู้นำ” (Leader) และ “ภาวะผู้นำ” (Leadership) จึงเป็นปัจจัยคู่สำคัญ ที่ควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานของทางสายกลางและการรักษาสสมดุลขององค์ประกอบต่าง ๆ การจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิต ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับองค์กร ด้วยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (ดุษฎีรัตน์ โกสุมภักดิ์, 2560, หน้า 16)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาของประเทศ รวมทั้งยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด คุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาประเทศไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานาน ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น มีการแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่เข้มข้นขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะเกิดผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐาน

เชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ประเทศไทย ต้องมีการปรับตัวขนาดใหญ่ โดยเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน อาทิเช่น การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้องกับความต้องการใน สาขาการผลิตบริการ โดยมีเป้าหมายและการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รวมถึง การพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัย แล้วยังสามารถบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการ พัฒนามนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและ ยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาท สถาบันทางสังคม ให้มีการกล่อมเกลาสรางคนดี ให้มีวินัย ให้มีค่านิยมที่ดีและให้มีความ รับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2560, หน้า 1)

ภาวะผู้นำเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในการดำเนินการบริหารจัดการ การศึกษา เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียน ผู้นำจึงต้องมีบทบาทในการรับรู้กับผู้ประสานงานสนับสนุนอำนวยความสะดวกเพื่อให้ สมาชิกในหน่วยงานใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ประสิทธิภาพ ขององค์กร อาจจะพิจารณาได้จากความพึงพอใจของสมาชิกในหน่วยงานนั้น ผู้บริหารต้อง ทำหน้าที่เป็นผู้นำ กล่าวคือต้องเป็นตัวอย่างในด้านพฤติกรรมและเป็นผู้กำหนดพฤติกรรม ของบุคลากรในโรงเรียน ใช้ศิลปะของบุคคลที่สามารถโน้มน้าวให้บุคคลหนึ่งหรือหลายคน ได้แสดงพฤติกรรมของตนเองตามที่ผู้นำประสงค์ภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เพื่อให้บรรลุไปตามเป้าหมายของส่วนรวม หรือของผู้นำได้อย่างไม่มีเงื่อนไข ภาวะผู้นำ จึงเป็นศิลปะในการทำให้เกิดอิทธิพลในการจูงใจผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จ ตามความมุ่งหมาย และเป็นการใช้อำนาจต่อบุคคลอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จต่อ องค์กรนั่นเอง ทักษะภาวะผู้นำเป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญ ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วยให้ผู้นำที่มีความเข้าใจ ในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตนเองตระหนักถึงวิธีการจัด ความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของ

ความเป็นผู้นำมุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นภาวะผู้นำที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำในระดับ ต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการวางแผน ทักษะการกำกับกรปฏิบัติงาน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการเป็นพี่เลี้ยง ทักษะทางสังคม ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการกระตุ้นจิตใจ ทักษะการคิดและสะท้อนผล ทักษะการจัดการตนเอง ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านการเรียนการสอน ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะการเสริมพลังอำนาจ ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารเวลา ทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ทักษะการจัดความเสี่ยง และแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู มีส่วนทำให้การศึกษาของไทยพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพการใช้กลยุทธ์เพื่อกระตุ้นการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการนั้น ผู้บริหารองค์กรจะต้องนำกลยุทธ์ที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความพอใจ สมครใจที่จะทำ พร้อมการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 15 – 16)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีบทบาทต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น กล่าวคือ มีทักษะทางปัญญาสูง เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีจิตเชิงสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีบทบาทที่สำคัญคือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นผู้ที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุกยึดหลักการมีส่วนร่วมปรับองค์กรให้เป็นองค์กรขนาดเล็กและมีโครงสร้างแนวราบ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษาดังนั้นผู้นำองค์กรยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้ง เชิงทฤษฎี การปฏิบัติและประสบการณ์ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2560, หน้า 2 – 4) นอกจากนี้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ประเทศไทยกำลัง

ท้าทายกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุค “ประเทศไทย 4.0” หรือ “ไทยแลนด์ 4.0” ซึ่งต้องอาศัยฐานการพัฒนาไปสู่เป้าหมายในอนาคตโดยอาศัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับเป็นฐานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการ บูรณาการ ทักษะ ความรู้ คุณลักษณะ นิสัย และทัศนคติ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลดีโดยตรงต่อการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา และเพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในองค์การสถานศึกษายุคใหม่ให้สามารถบรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลได้สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศไปสู่อนาคตที่ยั่งยืน (บุญช่วย สายราม, 2561, หน้า 3)

การจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถที่ช่วยให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะจะเป็นตัวบ่งชี้เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน การบริหารการศึกษาให้ประสบความสำเร็จและบรรลุผลตามเป้าหมาย จะต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเกี่ยวพันโดยตรงกับการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรงด้วยเช่นกัน การจัดการเรียนการสอนเป็นการเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญมากอย่างหนึ่ง การเริ่มต้นที่ดีมีส่วนช่วยให้ประสบความสำเร็จผลดีเป็นอย่างมาก บทบาทของครูอยู่ที่การแนะนำวิธีการ ถ้าผู้เรียนสามารถทำเองได้ก็ให้ทำเอง บทบาทของครูอยู่ที่การแนะนำ ครูที่ดีต้องมีทั้งวิชาและจรรยา (วิชาจรรยา สมปนโน) วิชา คือ ความรู้ดี จรรยา คือความประพฤติดี บทบาทสำคัญของครูผู้สอนมีสามคำ คือ แนะนำให้ทำ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น ด้านการจัดการเรียนการสอนต้องมีความพร้อมที่จะใช้ศักยภาพความสามารถในการที่จะขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ตามที่มุ่งหวัง สอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องสมรรถนะ ที่มีบทบาทและถูกนำมาใช้ในสถานศึกษามากขึ้นในปัจจุบัน การกำหนดสมรรถนะจะต้องกำหนดให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของหน่วยงาน กำหนดให้สอดคล้องรองรับกับหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคล จึงจะเป็นสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูตามหลักกัลยาณมิตร (พระมหาอุดร อุตฺตโร (มากติ) และพระครูใบฎีกาณทล เขมโก (ชูโตศรี) 2563, หน้า 2)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เกิดจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2534 ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เร่งรัด ดำเนินการโครงการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีความพร้อม และกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534 ก, หน้า 2 - 7 อ้างถึงใน พรสวรรค์ เหลาเวียง, 2564, หน้า 4 - 5) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังเป็นโรงเรียนที่สอน ระดับประถมศึกษาและขยายชั้นเรียนโดยเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในพื้นที่ ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนที่เรียนจบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่สามารถเดินทางไปศึกษาต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ ให้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาส ให้เยาวชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกลได้มีพื้นฐานการศึกษาที่สูงขึ้น ในการดำเนินการดังกล่าว ใช้อาคารสถานที่และบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา แต่ในสภาพปัจจุบันในโรงเรียน ขยายโอกาสพบว่าผู้บริหารต้องปฏิบัติงานหนัก ทั้งการบริหารระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา ไปด้วยกัน จะมุ่งเอาแต่องานระดับใดระดับหนึ่งไม่ได้ ต้องใส่ใจทั้งสองระดับ เป็นหลัก และสนใจครูที่ต้องมีทักษะที่ดีเหมาะกับการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาไปพร้อม ๆ กัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 10 - 16)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 5 ปี (2566 - 2570) ซึ่งได้กำหนดแนวทาง ไว้เป็นพันธกิจหลัก 7 ข้อ ได้แก่ 1) พัฒนาการจัดการศึกษาและระบบการบริหาร จัดการศึกษาทุกระดับให้เป็นสถานศึกษาแห่งความสุขและปลอดภัย สามารถจัดการศึกษา เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียน ทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม 3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ สถานศึกษา นำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ 5) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความ แตกต่างระหว่างบุคคล 6) พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานในสังกัดให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท และ 7) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา

ที่ยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2565, หน้า 33) ซึ่งการจัดการศึกษาด้านการพัฒนางานวิชาการถือเป็นพันธกิจหลักในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานี้

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

2. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน

4. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้านมีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

2. ได้แนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำไปใช้ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในการพัฒนาและเสริมสร้าง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของครูเกิดประสิทธิผล

4. ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการสร้างเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ให้มีคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,177 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 65 คน และครู จำนวน 1,112 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,117 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้ 290 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 47) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน และครู จำนวน 225 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

2.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

2.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1.2 ครู

2.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

2.1.2.1 น้อยกว่า 10 ปี

2.1.2.2 ตั้งแต่ 10-20 ปี

2.1.2.3 มากกว่า 20 ปี

2.1.3 เขตที่ตั้งของโรงเรียน

2.1.3.1 โรงเรียนในอำเภอกุดบาก

2.1.3.2 โรงเรียนในอำเภอกุสุมาลย์

2.1.3.3 โรงเรียนในอำเภอโคกศรีสุพรรณ

2.1.3.4 โรงเรียนในอำเภอต่างอย

2.1.3.5 โรงเรียนในอำเภอพนนาแก้ว

2.1.3.6 โรงเรียนในอำเภอภูพาน

2.1.3.7 โรงเรียนในอำเภอเมืองสกลนคร

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.2.1.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์

2.2.1.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ

2.2.1.3 ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2.2.1.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย

2.2.1.5 ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม

2.2.1.6 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2.2.2 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.2.2.1 การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2.2.2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.2.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.2.2.4 การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2.2.5 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้

2.2.2.6 การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ ชัยยนต์ เพาพาน (2560, หน้า 20); คะนิงนิตย กิจวิธิ (2560, หน้า 7 – 8); สนั่น สิงห์มาตรและคณะ (2560, หน้า 490 – 491); สุรัตน์ ดวงชาทม (2560, หน้า 27 – 29); ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9 – 10); บุญส่ง กรุงชาติ (2561, หน้า 6 – 7); วรปรัชญ์ หลวงโย (2564, หน้า 188); กุลนิตา คำคุ้ม (2564, หน้า 1,033); Couros (2010, p. 168); Robinson (2012, p. 313); CL, NASSP (2014, p. 25); Maxine Driscoll

(2019, ออนไลน์) และสังเคราะห์ได้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 3.1.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์
- 3.1.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
- 3.1.3 ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- 3.1.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย
- 3.1.5 ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม
- 3.1.6 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3.2 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ลีติมา ภมรคล (2560, หน้า 25); สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 37); พงษ์ส คงเทศ (2560, หน้า 106); ทักษิณ เกษตัน (2561, หน้า 2); คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562, หน้า 22); อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562, หน้า 135); วิชา พรหมโชติ (2564, หน้า 42); สาวิตรี มาตชาว (2560, หน้า 62); พรรณี วันกระจำ และชวน ภารังกุล (2561, หน้า 971); Suleyman Sadi SEFEROGLU (2005, p. 710); Glenn Golingay (2018, p. 39) และสังเคราะห์ได้การจัดการเรียนรู้ของครู 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 3.2.1 การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 3.2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3.2.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 3.2.4 การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.2.5 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้
- 3.2.6 การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังนี้

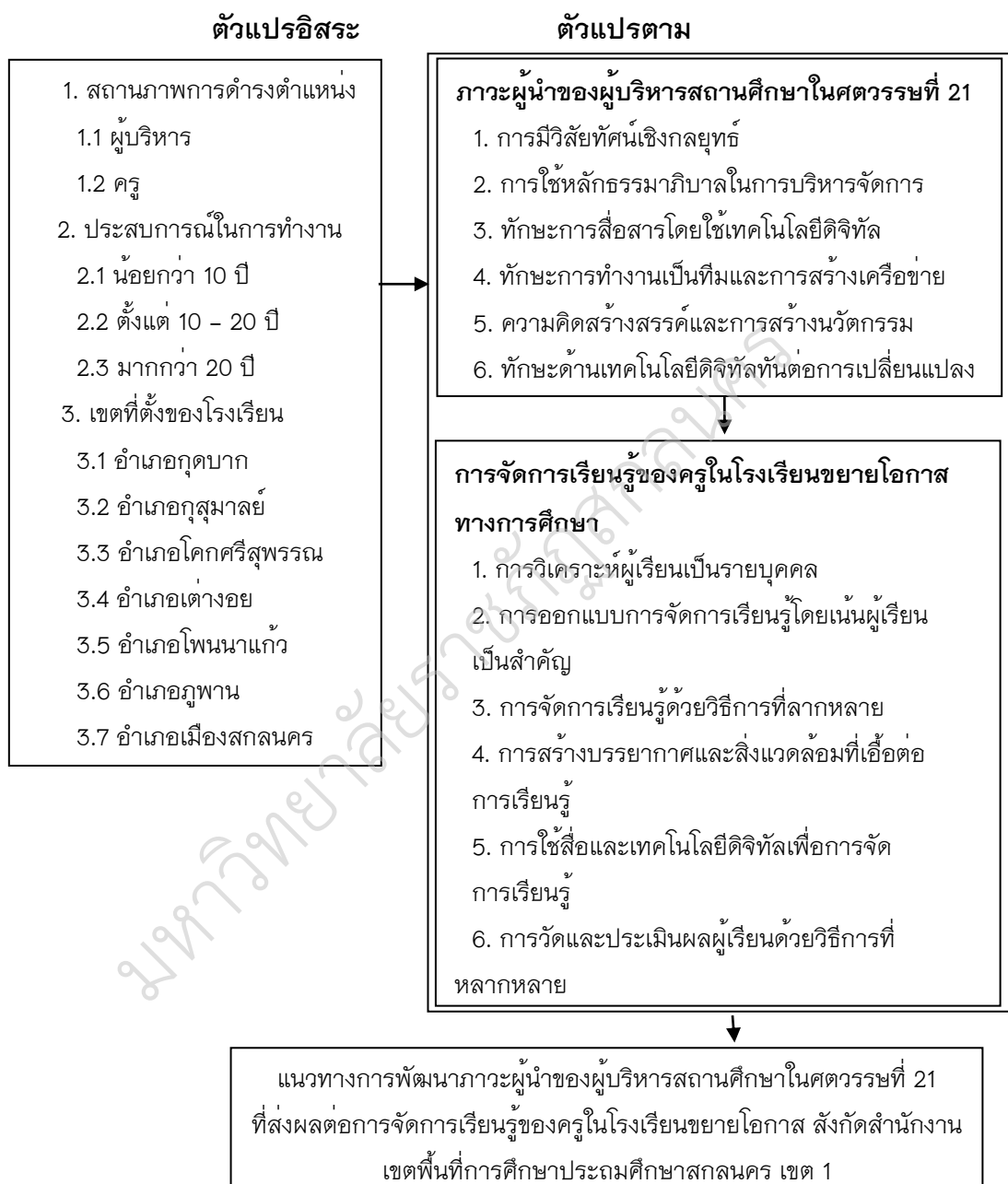
1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ชัยยนต์ เพาพาน (2560, หน้า 2); คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7 – 8); สุนุก สิงห์มาตรและคณะ (2560, หน้า 490 – 491); สุรัตน์ ดวงชาทม (2560, หน้า 27 – 29); ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9 – 10); บุญส่ง กรุงชาลี (2561, หน้า 6 – 7); วรปรัชญ์ หลวงโย (2564, หน้า 188); กุลนิตา คำคุ้ม (2564, หน้า 1,033); Couros (2010, p. 168); Robinson (2012, p. 313); CL, NASSP (2014, p. 25); Maxine Driscoll (2019, ออนไลน์) และสังเคราะห์ได้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์
- 1.1.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
- 1.1.3 ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- 1.1.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย
- 1.1.5 ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม
- 1.1.6 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ลูติมา ภมรคณ (2560, หน้า 25); สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 37); พฤษศ คงเทศ (2560, หน้า 106); ทักษิณ เกษตัน (2561, หน้า 21); คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562, หน้า 22); อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562, หน้า 135); วิชา พรหมโชติ (2564, หน้า 42); สาวิตรี มาตขาว (2560, หน้า 62); พรณี วันกระจำง และชวน ภารังกุล (2561, หน้า 971); Suleyman Sadi SEFEROGLU (2005, p. 710); Glenn Golingay (2018, p. 39) และสังเคราะห์ได้การจัดการเรียนรู้ของครู 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1.2.1 การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.2.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 1.2.4 การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 1.2.5 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้
- 1.2.6 การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง สถานะหรือลักษณะที่แสดงถึงความสามารถนำผู้อื่นไปสู่วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้กำลังใจ และสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุขและแรงจูงใจให้กับคนในทีมหรือกลุ่ม เป็นตัวอย่างที่ดีให้คนในองค์กรตามไป และมีความสามารถในการเชื่อมโยงและสร้างความเข้าใจในทีมหรือกลุ่ม สามารถวางแผนและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเชี่ยวชาญและมีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและมีความกล้าหาญในการตัดสินใจ และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาในทีมหรือองค์กรได้อย่างเหมาะสม

2. ศตวรรษที่ 21 หมายถึง การปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลและสังคมโลก ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อให้สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและการพัฒนาอย่างยั่งยืน รองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในยุคดิจิทัลและความยั่งยืน

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจร่วมกับการประสานความร่วมมือกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้อย่างประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองภาพรวมและคาดการณ์อนาคตขององค์กร ความสามารถในการมองการณ์ไกลและการวางแผนที่ครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตของโรงเรียน เพื่อเตรียมพร้อมเผชิญกับความท้าทายและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการกำหนดเป้าหมายระยะยาว มีความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลง ประเมินความเสี่ยง

และโอกาสที่อาจเกิดขึ้น กำหนดทิศทางที่ชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และนักเรียน มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่น ในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำหลักการบริหารที่ดีมาใช้ในการดำเนินงานขององค์กร โดยมุ่งเน้นความโปร่งใส ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้าน การจัดการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยึดหลักนิติธรรม ที่เน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด ใช้หลักคุณธรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์และคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน หลักความ โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและกระบวนการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ หลักการมี ส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ หลักความ รับผิดชอบ พร้อมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน และหลักความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

3.3 ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์ม ดิจิทัลในการส่งและรับข้อมูล สร้างและแชร์เนื้อหาดิจิทัล การจัดการข้อมูลและรักษา ความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ในการทำงานร่วมกับครูอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล การมีปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล การประเมิน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ความสามารถในการปรับตัวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน และการดำเนินชีวิต ในสังคมยุคดิจิทัล

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและประสานงานกับ บุคลากรทุกระดับภายในโรงเรียน รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับบุคคลภายนอกและ หน่วยงานอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสื่อสารที่ดีในการทำงานการร่วมมือกัน การแก้ไขปัญหา การจัดการความขัดแย้ง การวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการสร้าง ความเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจในกลุ่ม เชื่อมมั่นในการทำงานของกันและกัน

มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างเสริมความสามัคคีและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทิศทางการเดียวกัน

3.5 ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการคิดนอกกรอบ การสร้างแนวทางใหม่ ๆ การมองเห็นโอกาสใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น เปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง

3.6 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการและการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิด วิเคราะห์ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวางแผน การตัดสินใจ และการประสานงานกับบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในด้านเทคโนโลยี มีความสามารถในการประเมินและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและครูในด้านการจัดการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสาร การจัดการข้อมูล และการติดตามประเมินผล การเรียนการสอนการปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 วัดได้จากแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง กระบวนการที่ครูวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายประกอบด้วยการวางแผนการสอน การดำเนินการสอน การวัดและประเมินผลและการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้ของครูเป็นกระบวนการที่ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสม และปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุด และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ของครูและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย รูปแบบการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ มีการวางแผนดำเนินงานจัดกิจกรรม และจัดกิจกรรมตามแผนดำเนินงาน ตลอดจนประเมินผลภาพรวมต่าง ๆ ของกิจกรรม นักเรียนของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้ในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ความสามารถในการประเมินและเข้าใจลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ สไตล์การเรียนรู้ ความสนใจ เพื่อวางแผนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาการเรียนให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้เรียนได้ตรงจุด สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล การเรียนรู้พัฒนาตนเอง การติดตามและประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

5.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก การพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อช่วยให้ครูสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน

ทำให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียน เสริมสร้างการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์และมีคุณภาพสูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่

5.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้กลยุทธ์และเทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างในวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองสไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและน่าสนใจ เน้นการทำงานกลุ่ม การใช้สื่อการเรียนรู้หลากหลาย การสร้างกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ การสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารและเทคโนโลยี การจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความพร้อมของแต่ละบุคคล เพิ่มโอกาสในการเลือกหรือกำหนดวิธีการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.4 การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สนับสนุนในการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เสริมสร้างทักษะ สนับสนุนทางอารมณ์ การสื่อสาร การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและเปิดกว้าง ให้ความรู้ลึกซึ้งปลอดภัยและยอมรับความแตกต่าง การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการแก้ปัญหาร่วมกันจะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้สึกมั่นใจและกล้าที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสร้างความรู้ลึกซึ้งเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในชีวิตจริงมีการประเมินและปรับปรุงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้

5.5 การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบ

ที่หลากหลายและน่าสนใจ ออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกวัยและระดับการศึกษา สนับสนุน การพัฒนาทักษะทางด้านการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย การติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ใช้เทคโนโลยีสร้างข้อเสนอแนะแบบทันทีและปรับปรุง วิธีการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

5.6 การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึง การใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้เรียน โดยครูมีข้อมูลที่ครอบคลุมและมีคุณภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้ ของผู้เรียน การติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลายมิติ การตรวจสอบ ความเข้าใจและการพัฒนาของผู้เรียนได้อย่างละเอียดและครบถ้วน ช่วยให้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์และทันเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับความต้องการ นำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตามสภาพความพร้อมของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ของครู วัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง หมายถึง การดำรงตำแหน่งของข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับ แต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6.2. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการ เรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตามสภาพการดำรงตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
แบ่งเป็น

7.1 น้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตามสภาพ
การดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 10 ปี

7.2 ตั้งแต่ 10 – 20 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตามสภาพ
การดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 10 – 20 ปี

7.3 มากกว่า 20 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตามสภาพ
การดำรงตำแหน่ง มากกว่า 20 ปี

8. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่
ระดับชั้น อนุบาล 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

9. เขตที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีทั้งหมด 7 อำเภอ ได้แก่

9.1 โรงเรียนในอำเภอกุดบาก หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอกุดบาก

9.2 โรงเรียนในอำเภอกุสุมาลย์ หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์

9.3 โรงเรียนในอำเภอโคกศรีสุพรรณ หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอโคกศรีสุพรรณ

9.4 โรงเรียนในอำเภอเต่างอย หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเต่างอย

9.5 โรงเรียนในอำเภอโพนนาแก้ว หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอโพนนาแก้ว

9.6 โรงเรียนในอำเภอภูพาน หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอภูพาน

9.7 โรงเรียนในอำเภอเมืองสกลนคร หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร

10. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 หมายถึง วิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสถิติ ค่าอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม มาพิจารณาว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาองค์ประกอบใดมีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครู แล้วผู้วิจัยจะนำด้านดังกล่าวไปสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ได้เสนอแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 นั้นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัย ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

แนวคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำ

1. ความหมายของภาวะผู้นำ
2. ความสำคัญของภาวะผู้นำ
3. ลักษณะของภาวะผู้นำ
4. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศตวรรษที่ 21
3. ลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
4. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ของครู

1. หลักการจัดการเรียนรู้
2. ความหมายของการจัดการเรียนรู้
3. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้
4. ลักษณะของการจัดการเรียนรู้
5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
6. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำ

1. ความหมายของภาวะผู้นำ

จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการพบว่า มีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้หลากหลาย แตกต่างกันไป เนื่องจากจากขอบเขตของเนื้อหาและความสนใจในภาวะผู้นำในการศึกษาของผู้วิจัย ซึ่งมีความหมายของภาวะผู้นำดังนี้

ไชยา ภาวะบุตร (2560, หน้า 25) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลของผู้นำกับผู้ตาม โดยการโน้มน้าวใจสร้างค่านิยมและความเชื่อให้คล้อยตาม และปฏิบัติงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นภายในองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

มนัส ทวีกัน (2561, หน้า 19) สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้ อิทธิพลและศิลปะในการชักจูง จูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา หรือกลุ่ม เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ลักขณา สักเข็มหาร (2563, หน้า 27) สรุปว่า แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มกระตุ้นชักนำให้บุคคลอื่นโดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ บุคลิกภาพสร้างแรงจูงใจให้เกิดแรงกระตุ้นในกลุ่ม เพื่อที่จะก่อให้เกิดกิจกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ชัยมงคล

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 25) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถของบุคคล ในการนำ หรือพฤติกรรมการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่ม เป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่ช่วยสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ทำงาน ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ เป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือการมีอิทธิพลต่อกลุ่มที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มทำตามที่ต้องการ

ดวงสิทธิ์ พรหมมา (2565, หน้า 18) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเป็น ความสามารถด้านอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายใช้กระบวนการสั่งการตามสถานการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ โดยถ่ายทอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่หยุดนิ่งของกระบวนการ 3 อย่าง

ที่มีความเกี่ยวเนื่อง และมีอิทธิพลต่อกันได้แก่ ผู้นำ (Leaders) ผู้ตาม (Follows) และสถานการณ์ (Situations) นำไปสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติและบรรลุผลตามเป้าหมายโดยสรุปตามภาพประกอบ 2 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ ผู้ตาม และกระบวนการ

พรทิพา สีหาคุณ (2565, หน้า 20) สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้ที่มีคุณลักษณะโดดเด่นของการเป็นผู้บริหารที่มีความสามารถ มีอิทธิพลเหนือคนอื่นได้รับความเคารพนับถือ ความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการต่าง ๆ อย่างเต็มประสิทธิภาพ การใช้ศาสตร์และศิลป์ โน้มน้าว ชักจูงใจที่ก่อให้เกิดกิจกรรมที่สร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับองค์การและการนำกลุ่มไปสู่จุดมุ่งหมาย

Bass 1981, pp. 7 – 14 (อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2544, หน้า 8 – 9) ได้รวบรวมความหมายของภาวะผู้นำตามที่มีผู้ให้ไว้ และได้จำแนกความหมายของภาวะผู้นำออกเป็น 11 กลุ่ม คือ 1) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เน้นกระบวนการของกลุ่ม (Group Process) ภาวะผู้นำเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มและกิจกรรมของกลุ่ม 2) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นบุคลิกภาพและผลของบุคลิกภาพ ภาวะผู้นำเป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ (Traits) ที่ช่วยให้สามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ 3) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นศิลปะที่ก่อให้เกิดการยินยอมตาม (Compliance) ภาวะผู้นำ ที่จะทำให้สมาชิกกลุ่มทำตามที่คุณำต้องการ 4) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นการใช้อิทธิพล เป็นการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ กับผู้ตามเป็นไปตามความสมัครใจ มิใช่การขู่เข็ญ บังคับ 5) ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นพฤติกรรม ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม สั่งการกิจกรรมของกลุ่ม 6) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นรูปแบบของการจูงใจ (Persuasion) ภาวะผู้นำเป็นศิลปะในการเกลี้ยกล่อม จูงใจ หรือดลใจ สมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามภารกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นทำตามมิใช่การบังคับขู่เข็ญ หรือใช้อำนาจ 7) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นความสัมพันธ์ของอำนาจ (Power Relation) ภาวะผู้นำเป็นความแตกต่างระหว่าง อำนาจของผู้นำกับผู้ตาม ผู้นำยอมใช้อำนาจทางหนึ่งทางใด ให้ผู้ตามปฏิบัติตาม 8) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมาย ตามแนวคิด ภาวะผู้นำเป็นเครื่องมือที่สำคัญ และจำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม 9) ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ ภาวะผู้นำเป็นผลของการกระทำของกลุ่ม ซึ่งเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม

และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ตามด้วยกัน 10) ภาวะผู้นำที่เป็นความแตกต่างของบทบาทของผู้นำแตกต่างจากบทบาทของผู้นำ บทบาทของภาวะผู้นำเป็นการประสานสัมพันธ์บทบาทต่าง ๆ ในกลุ่มและควบคุมชี้แนะ กิจกรรมของกลุ่มเพื่อการบรรลุเป้าหมาย 11) ภาวะผู้นำในฐานะที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้นำทำหน้าที่กำหนดขอบข่าย และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กำหนดช่องทางและเครือข่ายของการติดต่อสื่อสาร และกระบวนการของการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล

Robbins 1991, p. 67 กล่าวว่า ภาวะผู้นำหมายถึง ความสามารถที่จะใช้อิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อให้ได้รับความสำเร็จ ตามเป้าหมาย

Richard L Daft (2008, p. 5) ให้ความหมายภาวะผู้นำว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของผู้นำกับผู้ตาม ที่มีความตั้งใจจริงต่อผลการเปลี่ยนแปลงในจุดประสงค์รวมกัน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับผู้ตาม การมีอิทธิพลความมุ่งมั่นปรารถนา ความรับผิดชอบส่วนบุคคลและความซื่อสัตย์ การเปลี่ยนแปลงและการมีวัตถุประสงค์รวมกัน

John J. Sosik and Don I. Jung (2010, p. 47) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นระบบ (Leadership is a system) ที่มีกระบวนการเชื่อมโยงและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำผู้ตาม ตามสถานการณ์และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย เพื่อให้องค์กรดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย

Nahavandi (2018, pp. 6 – 7) สรุปว่า ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ 3 ส่วนด้วยกัน คือ 1) ปรัชญาการมองของกลุ่มนั้น คือ ไม่มีผู้นำที่ปราศจากผู้ตาม ภาวะผู้นำนั้น จะรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออีกคนหนึ่ง หรือการที่สามารถชักจูงใจผู้อื่นได้ 2) ผู้นำใช้อำนาจ หรือชักนำกลุ่มให้เชื่อในการกระทำหรือความสำเร็จในเป้าหมายนั้น ๆ ดังนั้น ภาวะผู้นำ คือ เป้าหมายของการดำเนินงานโดยตรงและบทบาทที่แสดงในกลุ่มและองค์กร 3) การแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้นำนั้น สันนิษฐานได้จากการแบ่งกลุ่ม หรือการจัดลำดับชั้นภายในกลุ่ม บางกรณีลำดับชั้นเป็นปกติโดยทั่วไป ซึ่งง่ายต่อการบ่งบอกว่าใครเป็นผู้นำ นั่นคือผู้นำจะอยู่ในลำดับบนสุด บางกรณีก็ซับซ้อน บางกรณีก็ยืดหยุ่น

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง สถานะหรือลักษณะที่แสดงถึงความสามารถนำผู้อื่นไปสู่วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้กำลังใจ และสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุขและแรงจูงใจให้กับคนในทีม

หรือกลุ่ม เป็นตัวอย่างที่ดีให้คนในองค์กรตามไป และมีความสามารถในการเชื่อมโยง และสร้างความเข้าใจในทีมหรือกลุ่ม สามารถวางแผนและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเชี่ยวชาญและมีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและมีความกล้าหาญในการตัดสินใจ และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ และพัฒนาในทีมหรือองค์กรได้อย่างเหมาะสม

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้นำ ดังนี้
 เพ็ญภา ศรีแปลก (2563, หน้า 13) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารทุกระดับในการบริหาร ผู้บริหารทางการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในยุคของการแข่งขัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำต้องมีคุณลักษณะที่มีความสามารถเริ่มสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็นเป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงพัฒนาบุคลากร และพัฒนาตนเองเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

โอเด โพธิจุโก (วิไลนดอล) (2563, หน้า 20) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกระบวนการเชิงบริหาร ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำให้เต็มความสามารถ ให้เกิดพลังอิทธิพลในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานให้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้นำเกิดบารมี ได้ความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจความอบอุ่น ในการสร้างทีมหรือกลุ่ม ดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สุทธิกานต์ บริเอก (2564, หน้า 29) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการ มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดี รับฟังความคิดเห็นส่วนรวม และสามารถสร้างแรงจูงใจ ปรับทัศนคติเพื่อร่วมงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน รู้ถึงเทคนิคในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ประสานงานของบุคลากรทุกฝ่าย ให้สามารถทำงานภายใต้ระบบองค์การให้มีความคล่องตัว มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และตั้งเป้าหมายที่จำนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ

แคทรียา บุตรศรีพา (2565, หน้า 20 – 21) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็น ศาสตร์และศิลป์ในการเป็นส่วนดึงดูดความรู้ ความสามารถต่าง ๆ ของบุคลากร ในสถานศึกษาออกมาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ พร้อมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลภายใน องค์การ โน้มน้าวชักจูงบุคลากรให้มีทัศนคติในทิศทางเดียวกัน มอบหมายงานตรงตาม ความถนัด และความสามารถช่วยประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน เป็นผู้ริเริ่ม สร้างสรรค์นำทางการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ขจรศักดิ์ ธรรมธัชกุล (2564, หน้า 19) กล่าวว่า ในการปฏิบัติงาน ในหน่วยงานหรือองค์การใด ๆ ก็ตาม ทรัพยากรบุคคลถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน กลไกการทำงาน ให้ดำเนินไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานหรือองค์การนั้น ๆ ซึ่งในการขับเคลื่อนกลไกการทำงานนี้เอง ทำให้เกิดการใช้อำนาจผู้นำขึ้นในหน่วยงานหรือ องค์การ บุคคลที่สามารถใช้อำนาจผู้นำจนทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานเกิดการยอมรับทั้งทางกาย โดยการลงมือปฏิบัติตาม และทางใจคือการชื่นชมยินดีเห็นชอบด้วยโดยทำให้สมาชิกทุกคน เกิดการร่วมมือร่วมใจ พึงพอใจทำให้บุคคลที่ใช้อำนาจผู้นำถือเป็นผู้นำในหน่วยงานหรือ องค์การนั้น ๆ โดยผู้นำจะแสดงบทบาทในการนำเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในการ กำหนดนโยบายของหน่วยงานหรือองค์กร การวางแผนการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ประสานงานเป็นผู้ให้ความสะดวก ตลอดจนเป็นตัวแทนติดต่อกับบุคคลภายนอกและ เป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของกลุ่ม ดังนั้น ภาวะผู้นำ จึงเป็นคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้นำ แต่ละคนที่แสดงออกด้านพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์โดยใช้กระบวนการโน้มน้าว จูงใจ เพื่อให้ผู้ร่วมงาน หรือผู้อื่นคล้อยตาม ซึ่งการใช้อำนาจผู้นำนั้นจะมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน ในทุกสถานการณ์

จากที่นักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้นำ สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการเป็นแรงขับเคลื่อน และแนะนำผู้อื่นในทีมหรือองค์การ ให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำมีอิทธิพลในการสร้างความเชื่อมั่น แรงบันดาลใจ และความผูกพันภายในทีมหรือองค์การ โดยมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา วางแผน และดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำ มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างความสำเร็จและความยั่งยืนขององค์กรหรือทีม ในทุกสาขาอาชีพ

3. ลักษณะของภาวะผู้นำ

ผู้นำ มีลักษณะบางอย่าง ที่เด่นกว่าผู้ตาม คนที่เป็นผู้นำ มักเป็นคนที่มีความอิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้อื่นยอมทำตาม อีกทั้งผู้ตามยอมได้นำเอาความประพฤติได้นำเอาแบบอย่างในการทำงาน ผู้ตามบางคน ถึงกับยอมถอดแบบผู้นำบางคน ลอกเลียนแบบอย่างของผู้นำ นักวิชาการศึกษา กล่าวถึงลักษณะภาวะผู้นำ มี 2 แบบ (Schermerhorn, Hunt & Osborn, 2005; สมยศ นาวิการ, 2546; นิตย สัมมาพันธ์, 2548) ดังนี้

1. ภาวะผู้นำที่เป็นทางการ (Formal Leadership) เกิดจากการที่บุคคลใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ ที่เป็นทางการในองค์การ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งบริหาร มีโอกาสและความรับผิดชอบ ที่จะใช้ภาวะผู้นำอย่างเป็นทางการ ภายใต้ความสัมพันธ์กับผู้ตาม ผู้บริหารบางคน มีความเข้าใจที่ดีต่ออำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับผู้ตาม ผู้บริหารเหล่านี้จะสามารถเป็นผู้นำที่ดีได้

2. ภาวะผู้นำที่ไม่เป็นทางการ (Informal Leadership) เกิดจากการที่บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เป็นทางการสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น แม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้ถูกแต่งตั้งให้เป็นผู้นำอย่างเป็นทางการ พวกเขาสามารถกลายเป็นผู้นำ เพราะความสามารถพิเศษหรือทักษะเฉพาะด้านที่บุคคลอื่นจำเป็นต้องใช้ หรือมีลักษณะพิเศษส่วนบุคคล (Charisma) ที่สามารถมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ภาวะผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จะอยู่ร่วมกันในเกือบทุกสถานการณ์ของงานเมื่อผู้นำที่เป็นทางการ เช่น ผู้บริหารหน่วยงาน หรือองค์การ จะบริหารงานตามสาย การบังคับบัญชา และใช้อิทธิพลจากบนลงล่างตามอำนาจหน้าที่ ในทางกลับกันเมื่อผู้บริหารเป็นผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งจะต้องใช้อิทธิพลกับบุคคลอื่นที่อยู่นอกสายบังคับบัญชา ดังนั้นลักษณะพิเศษส่วนบุคคล จำเป็นต่อภาวะผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เนื่องจากภาวะผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ขาดอำนาจในการใช้อิทธิพลต่อผู้อื่น จึงต้องใช้ภาวะผู้นำสูงในการโน้มน้าว จูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม และปฏิบัติตามที่ผู้นำต้องการ นอกจากนั้น หากจำแนกภาวะผู้นำโดยพิจารณาจากพฤติกรรม แบ่งได้ 2 แบบ (Batterman & Snell, 2004) คือ ภาวะผู้นำเชิงติดตามดูแล (Supervisory Leadership) ภาวะผู้นำแบบนี้จะมีพฤติกรรมแบบชี้แนะ สนับสนุน และให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแก่สมาชิก แบบวันต่อวัน (Day – To – Day) และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ภาวะผู้นำแบบนี้ มีพฤติกรรมแบบให้เป้าหมายและแนวทางแก่องค์การ และทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์สร้างองค์การไปสู่อนาคตที่ดีกว่า

อาริษา วัฒนกรใหญ่ (2560, หน้า 22) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร เป็นลักษณะหรือพฤติกรรม กระบวนการที่ผู้บริหาร แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการในสถานศึกษา หรือสิ่งที่ดี ที่มีในตัวของผู้บริหารอันเกิดจากความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับภาวะผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถทางภาษา มีความสามารถในการประสานสัมพันธ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาท และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน เพราะผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินกิจการต่าง ๆ ในองค์การ รวมทั้งควบคุม บังคับบัญชา การดำเนิน งานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำนโยบายและโครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้คุณลักษณะความสามารถของผู้บริหาร มีส่วนเกี่ยวข้องต่อผลการดำเนินงานในองค์การ ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะความสามารถ ที่เหมาะสมถูกต้อง เป็นที่ยอมรับในการบริหารงานย่อมได้รับความร่วมมือ ร่วมใจจาก ผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี ทำให้ผลงานมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของสถานศึกษา

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2563, ออนไลน์) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะตัว ที่แตกต่างไปจากครูโดยทั่วไป โดยมีบทบาทความรับผิดชอบ ของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารและปรับปรุงงานวิชาการไว้ 8 ด้าน คือ

1. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบการพัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของสถานศึกษา เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการสอน
2. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการจัดวางตัวบุคคล เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการจัดสรรเวลา สถานที่ เพื่อประโยชน์ทางการสอน
4. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการจัดหา จัดใช้ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
5. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบ ส่งเสริมการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย
6. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง สถานศึกษากับชุมชนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

7. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบการจัดโปรแกรมการอบรม เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

8. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการประเมินความต้องการของ สถานศึกษา

สฐิตกานต์ บริเอก (2564, หน้า 36 – 37) กล่าวว่า จากคุณลักษณะ และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้กล่าวมาทั้งหมดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ของผู้บริหาร และผู้นำที่ต้องศึกษาเรียนรู้พัฒนาและปรับตัว

Stogdill (1978, pp. 74 – 75) ได้ศึกษารวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้นำ โดยแบ่งตามคุณลักษณะ 6 ด้าน ดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพ (Physical characteristics) ได้แก่ เป็นผู้ที่ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์
2. ภูมิหลังทางด้านสังคม (Social background) ได้แก่ มีการศึกษา ดีมีสถานะภาพทางสังคมดี
3. สติปัญญา (Intelligence) ได้แก่ มีสติปัญญาสูงมีการตัดสินใจดี มีทักษะในการสื่อความหมายและการพูด
4. บุคลิกภาพ (Personify) มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ ได้ดีมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจริยธรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
5. ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (Task-related characteristics) ได้แก่ มีความปรารถนาที่จะทำให้อะไรดีที่สุดในชีวิต มีความรับผิดชอบ ไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคและมุ่งงาน
6. ลักษณะทางสังคม (Social characteristics) ได้แก่ ปรารถนา ที่จะร่วมมือกับคนอื่น ๆ มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น เข้าสังคมเก่งและเฉลียวฉลาด จากการที่นักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงคุณลักษณะและทักษะของผู้นำสามารถสรุป ได้ว่าคุณลักษณะและทักษะของผู้นำ ต้องมีวิสัยทัศน์มองเห็นภาพอนาคตรู้จักกระจายงาน ให้ทีมงานอย่างเหมาะสม ต้องสร้างทีมงานได้ จะต้องเป็นคนทำงานให้สำเร็จโดยเน้น ทีมงาน เน้นทั้งคน และในการสร้างทีมงานที่ดีต้องสร้างแรงบันดาลใจ

จากที่นักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงลักษณะของผู้นำ สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้นำ มีลักษณะการนำคนอื่น มีอิทธิพลต่อคนรอบข้าง มีวิสัยทัศน์ในการมอง คิด และการกระจายงานให้คนอื่น แบบมีการวางแผน สร้างแรงบันดาลใจ แก้ไขปัญหา สื่อสาร บริหารเวลา แบ่งปันอำนาจ ยืดหยุ่น สร้างความไว้วางใจ การทำงานร่วมกันพัฒนา

ตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำสามารถแสวงหาความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสัมพันธภาพที่เข้มแข็งขึ้นได้

4. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ

ทฤษฎีความต่อเนื่องทางพฤติกรรมภาวะผู้นำ (Continuum of Leadership) ของ Tannenbaum ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการเป็นผู้นำที่ได้รับจากความชัดเจนในการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของผู้นำที่เกี่ยวข้องกับระดับการใช้อำนาจในการบริหารงานและผู้ใต้บังคับบัญชา กำหนดแบบภาวะผู้นำที่สำคัญได้ 4 ประเภท ดังนี้ (ชนิกา บรรจงปรุ 2562, หน้า 38)

1. รูปแบบการเป็นผู้นำแบบสั่งการ เป็นผู้สั่งการและทำหน้าที่ตัดสินใจในการทำงาน มีการสื่อสารผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทราบและปฏิบัติ โดยไม่ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. รูปแบบการเป็นผู้นำแบบโน้มน้าว ผู้นำมีหน้าที่ในการตัดสินใจ และเมื่อมีการต่อต้านจากผู้ใต้บังคับบัญชาที่ได้รับผลกระทบ ผู้นำจะพยายามใช้วิธีโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการยอมรับในการตัดสินใจ

3. รูปแบบการเป็นผู้นำแบบขอคำปรึกษา ผู้นำจะให้สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ปัญหารับฟังข้อคิดเห็นและแนวทางเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ

4. รูปแบบการเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้นำจะกำหนดข้อจำกัดในการตัดสินใจและเปิดโอกาสให้สมาชิกภายในทีม ได้ทำการตัดสินใจร่วมกันนอกจากนี้ Tannenbaum และ Schmidt ได้เพิ่มลักษณะหรือปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้ใต้บังคับบัญชา และปัจจัยด้านสถานการณ์

ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ (leadership theory paradigm) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ มีแนวคิดมาจากทฤษฎีมหาบุรุษ มีความเชื่อว่า ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ คือ ลักษณะเฉพาะ หรือลักษณะพิเศษ ที่แตกต่างกันทางด้านบุคคล ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ในตัวแปรทางด้านกายภาพและด้านจิตวิทยาที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างกันออกไป คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่เป็นคุณสมบัติต่อผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ สถิติปัญญา ค่านิยมความเชื่อมั่นหรือลักษณะทางด้านกายภาพ เช่น ความสูงและน้ำหนักหรือคุณลักษณะทางสังคม เช่น ทักษะและสถานภาพระหว่างบุคคล รวมถึงคุณลักษณะของบุคลิกภาพโดย Edwin Ghiselli (อ้างถึงใน ชูชาติ พุทธมาลา, 2561, หน้า 39) พบว่า คุณลักษณะที่มีความสำคัญต่อการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ประกอบ

ไปด้วย 1) ความสามารถในการบังคับบัญชา 2) ความต้องการในการบรรลุเป้าหมาย
ในอาชีพ 3) ความฉลาด 4) การกล้าตัดสินใจ 5) ความแน่นอน 6) ความคิดริเริ่ม

Luster and Achan (2007, อ้างถึงใน รุจิร ภูสาระ และ กัลป์ยมน
อินทสุต, 2558, หน้า 14) ได้สรุปภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (integrative leadership theory)
ว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ จะมีเรื่องทฤษฎีคุณลักษณะ ทฤษฎีเชิงพฤติกรรม และทฤษฎี
ตามสถานการณ์ เข้ามาเป็นองค์ประกอบ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะและพฤติกรรม
เข้ามามีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบารมี (charismatic leadership) คือ
ภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ ในลักษณะการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความเชื่อถือ
เชื่อมั่นในตัวผู้นำ การโน้มน้าวทำให้กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง การยอมรับนับถือในตัวผู้นำ
หรือทำตามโดยความสมัครใจ

2. ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ (strategic leadership) คือ ผู้นำ
ที่กำหนดกระบวนการ ทิศทางองค์กรที่สร้างและนำไปสู่การปฏิบัติของวิสัยทัศน์พันธกิจ
และยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งผู้นำเชิงยุทธศาสตร์จะคอยเป็น
ผู้กำกับ ติดตาม สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร
และการพัฒนายุทธศาสตร์ในระยะยาว

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (transformational leadership) คือ
ภาวะผู้นำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งใหม่ ๆ ที่เน้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเห็น
เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โดยกระตุ้นให้ผู้ตามตระหนักถึงโอกาสหรือปัญหา
และร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ในองค์กร

สุธิกานต์ บริเอก (2564, หน้า 27) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา
หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการของสถานศึกษา
ซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ผู้บริหาร
สถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะการบริหาร สามารถตัดสินใจสั่งการ
เพื่อให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การศึกษาทฤษฎีความต่อเนื่องทางพฤติกรรมภาวะผู้นำ
ได้ระบุถึงความชัดเจน ในการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของผู้นำที่มีเหตุปัจจัยที่เข้ามา
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

ภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ ภาวะความเป็นผู้นำที่มีบุคลิกภาพ หรือลักษณะที่มีความพิเศษเฉพาะในแต่ละบุคคลที่ไม่เหมือนกันทางด้านลักษณะ เช่น รูปลักษณ์ภายนอก การปรับตัวสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีความมั่นใจในตนเองและทางด้านความเชี่ยวชาญ เช่น ความฉลาด มีความรู้ เข้าสังคมได้ดี เป็นต้น

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

ปทุมรัตน์ สิริบุ (2560, หน้า 33) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหรือผู้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้งานสำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

หนึ่งฤทัย มะลิทอง (2560, หน้า 13) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการนำสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คมสันต์ วงษ์ชาติ (2561, หน้า 15) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่มีอำนาจ ตามกฎหมายให้เป็นผู้นำในการดำเนินการให้สถานศึกษาหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ที่คิดว่า เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นำความสำเร็จตามเป้าหมายสู่สถานศึกษา

สฤติ จีระอน (2561, หน้า 12) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่เป็นหัวหน้า เป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ทุกด้านในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารกิจการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาของตนเอง นำเอา นโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาบริหารจัดการภายในสถานศึกษาของตน ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและชุมชนที่กำหนดไว้

Good (1974, p. 542) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทในการสั่งการ การควบคุมดูแลงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็น ภาระหน้าที่ของสถานศึกษาเพื่อให้การปฏิบัติงานเหล่านั้นนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการ จัดการศึกษา ได้ตรงเป้าหมายทุกประการ

The Wallace Foundation (2012, p. 10) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล มี 5 ประการ ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อความสำเร็จทางวิชาการสำหรับนักเรียน การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย 2) สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อการศึกษา ผู้บริหารต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะกับนักเรียนและบุคคลภายนอก เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางการเรียนและกิจกรรม บรรยากาศมีความสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การปลูกฝังแบบภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่น ทั้งครูในโรงเรียนถือว่าทรัพยากรสำคัญในการบริหาร การสร้างให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการ จะส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาไปสู่คุณภาพ และมีมาตรฐานทางการศึกษา 4) การปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมุ่งทำงาน ด้วยความเอาใจใส่ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งถึงคุณภาพการสอน และให้บรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังของผู้เรียนและผู้ปกครอง 5) การบริหารจัดการกับคน ข้อมูล และกระบวนการ ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งครูบุคลากร และผู้เรียน รวมทั้งการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารและกระบวนการการบริหารเป็นต้น

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทที่สำคัญ มีความรับผิดชอบในการจัดการดำเนินงานในสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายให้เกิดประสิทธิภาพ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่หลากหลาย จำเป็นต้องมีทักษะการบริหารจัดการ การสั่งการ การตัดสินใจที่ดี เพื่อให้สถานศึกษาเติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ศตวรรษที่ 21

ศตวรรษที่ 21 ถือเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว แตกต่างจากศตวรรษที่ 19 และ 20 อย่างสิ้นเชิง เศรษฐกิจอุตสาหกรรมในอดีต ได้ถูกแทนที่ ด้วยเศรษฐกิจและบริการที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2557, หน้า 7, วิจารย์ พานิช, 2555, หน้า 21 – 26) โลกในช่วงศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมที่อยู่ใน ยุคโลกาภิวัตน์ คำว่า “โลกาภิวัตน์” (Globalization) มีความหมายตามหลักพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2542 หมายถึง การแพร่หลายกระจายไปทั่วโลกอย่างทั่วถึง การที่ประชาคมโลก

ไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใดสามารถรับรู้สัมผัสหรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว กว้างขวางเนื่องจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ ถือเป็นช่วงเวลาในโลกถูกล่อหลอมไว้ด้วยกันอย่างใกล้ชิดโลกสมัยโลกาภิวัตน์แตกต่างไปจากโลกในช่วงสงครามเย็นเป็นอย่างมาก ในช่วงของสงครามเย็นนั้นความแตกต่างในเรื่องของระบบการปกครองทำให้เกิดการปิดกั้นการติดต่อระหว่างประเทศความเข้าใจเรื่องราวของฝ่ายตรงข้ามกันยังคงคลุมเครือเมื่อยุคของสงครามเย็นสิ้นสุดลง และเริ่มมีการเปิดประเทศกันมากขึ้น การติดต่อสื่อสารระหว่างกันสามารถทำได้ อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือไอที (IT Information Technology) ช่วยเชื่อมโลกให้เข้าถึงกันได้อย่างสะดวก สามารถเข้าถึงแหล่งแต่ละประเทศเริ่มเรียนรู้และเข้าใจกับนานาประเทศมากขึ้นเกิดการยอมรับและประสานความร่วมมือซึ่งกันและกัน ความเจริญก้าวหน้าทำให้โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 พัฒนามาอย่างไม่หยุดยั้ง แต่ขณะเดียวกันยังคงมีปัญหามาส่งผลกระทบต่อโลกที่ต้องหาทางแก้ไข เช่น การก่อการร้าย เหตุการณ์วินาศกรรมสงครามต่อต้านการก่อการร้าย ปัญหาความขัดแย้ง การขาดแคลนทรัพยากร (สุพรรณิ ชะโลธร และเกษมวัฒน์ เปรมกมล, 2553, หน้า 1 – 5) สังคมมนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าทางด้าน เทคโนโลยีควบคู่กับการเข้าสู่คริสต์ศตวรรษใหม่นั้น มนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหารูปแบบใหม่ เช่น สงคราม ความรุนแรง และการคุกคามการดำรงชีวิตอย่างผาสุกของมนุษย์อันเนื่องมาจากความขาด แคลนทรัพยากร หรือการลดลงของการผลิตพลังงานและอาหาร ตลอดจนปัญหาภัยธรรมชาติ อันเนื่องมาจากภาวะโลกร้อน คนในสังคมจึงควรพึงเข้าใจต้นตอของปัญหาที่ต้องเผชิญเข้าใจความพยายามของหน่วยงานที่จะเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่หลากหลายเพื่อการอยู่ร่วมกันในโลกอย่างสันติ (สัญญา สุวัจนบุตร และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 82) โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจและการค้าโลกาภิวัตน์และเครือข่าย สิ่งแวดล้อมและพลังงานความเป็นเมือง อายุและความเป็นอยู่ของประชากร และการอยู่กับตนเอง (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2557, หน้า 32, วิจารย์ พานิช, 2555, หน้า 21 – 26 Canton, 2006, p. 178) ดังนี้

2.1 โลกเทคโนโลยี (Technologicalization) ในชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันและชีวิตทำงาน คนจะใช้และพึ่งพาเทคโนโลยีเป็นหลัก โดยเฉพาะเทคโนโลยีข่าวสารและการคมนาคม (Information and Communication Technology) ดังนั้นทักษะด้านเทคโนโลยีจึงมีความสำคัญ เป็นอย่างมากและหลีกเลี่ยงไม่ได้ในศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาทักษะสำหรับเทคโนโลยีกับคน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มใช้เทคโนโลยีในการทำงาน และดำเนิน

ชีวิตประจำวันอย่างรู้เท่าทัน กลุ่มคนกลุ่มที่ 2 ทำงานให้บริการและคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ตลอดจนสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการ ใช้งานอย่างเหมาะสมต่อคุณภาพชีวิตสภาพจริง และกลุ่มที่สร้างและพัฒนาทักษะความคิด เชิงสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมขึ้นใช้เอง และนำไปแลกเปลี่ยนการใช้งานในเวทีเศรษฐกิจโลก

2.2 โลกเศรษฐกิจและการค้า (Commercialization and Economy)

เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ความเป็นโลกเทคโนโลยีที่มีการพัฒนานวัตกรรมขึ้นใช้งาน ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และชีวิตการทำงานของทุกอาชีพมีการพัฒนาเทคนิคการเรียนรู้ทักษะการใช้งาน เกิดการสร้างกลยุทธ์การขายจนเกิดการแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลก เมื่อผลิตภัณฑ์ที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ ทุกคนจึงพยายามเรียนรู้ทักษะการใช้งาน เพื่อแข่งขัน ด้านประสิทธิภาพการทำงาน ความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เน้น การขายเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะทางการค้าที่มีจิตวิญญาณของ องผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Spirit) การค้ารูปแบบใหม่ที่เน้นเทคโนโลยีเน้นผลผลิตเชิงนวัตกรรมที่ต้อง เทคนิคและความชำนาญใหม่มากขึ้น

2.3 โลกาภิวัตน์กับเครือข่าย (Globalization and Network) สืบเนื่อง

จากสภาพแวดล้อม ทางเศรษฐกิจที่เน้นการขายเป็นหลัก การสื่อสาร สื่อความหมาย และการเลือกเครือข่ายวิธีการ สื่อสารต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว ไม่จำกัดสถานที่ โลกาภิวัตน์ถูกนำมาเป็นตัวช่วยอย่างรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา ดึงโลกกว้างให้แคบเล็กลง ถือเป็นอิทธิพลที่ทำให้คนในศตวรรษที่ 21 ต้องสร้างทักษะ การเรียนรู้ได้มากมายหลายช่องทาง โดยเฉพาะเรื่องเครือข่ายที่จับมือในกลุ่มเดียวกันต้องสร้าง ความร่วมมือกันทำงาน แลกเปลี่ยนความรู้ในเชิงพัฒนาคุณภาพชีวิต และการทำงาน ปราบปรามการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกศตวรรษที่ 21 คือ การพึ่งพากันในระดับโลกจะมีมากขึ้นเรื่องการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาของโลก การเป็นพลเมืองของโลกดิจิทัลและประชาธิปไตย ความต้องการผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์ ในการทำงานคิดงานใหม่ขึ้นมา และความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลแบบออนไลน์ ซึ่งโลกเทคโนโลยีเครือข่าย และธุรกิจต้องการผู้ประกอบการที่เป็น ผู้สร้างสรรค์มากขึ้น

2.4 สิ่งแวดล้อมและพลังงาน (Environ mentalization and Energy)

เป็นผลจากศตวรรษที่ผ่านมาโลกได้พัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่นำเอาทรัพยากรมาใช้โดยไม่คำนึงถึงการสูญเสียสภาพความสมดุลของสภาพแวดล้อม ปัญหาสภาพแวดล้อมจึงเกิดขึ้น

มากมายหลายเหตุการณ์ ดังนั้นความใส่ใจที่จะคืนความสมดุลทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมจึงเกิดขึ้น การเรียนรู้และแก้ปัญหาจะเป็นการช่วยเหลือกัน หรือทำงานร่วมกันมากขึ้น โดยใช้ความเป็นโลกาภิวัตน์กับเครือข่ายกีดกัน สำหรับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือ และทางตรงข้ามผลิตภัณฑ์ที่ช่วยรักษาสมดุลทางธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมก็จะร่วมมือกันในเชิงธุรกิจการค้า และเชิงการสร้างพันธมิตร

2.5 ความเป็นเมือง (Urbanization) สืบเนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการรู้เท่าทัน สื่อ สารสนเทศ ในความเป็นโลกาภิวัตน์ ทำให้ลดช่องว่างของสังคมชนบทลง การซื้อหา ธุรกิจ การค้า การใช้เทคโนโลยีเกิดขึ้นเหมือนสังคมเมือง สิ่งที่เกิดขึ้นชัดเจนก็คือ เศรษฐกิจและชีวิตสมัยใหม่ที่ยึดโยงอยู่กับการค้าและบริการที่ตั้งอยู่บนวิถีชีวิตสมัยใหม่ ต้องอาศัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่แข่งขันผลิตรายใหม่กันมากขึ้นนำไปสู่การเป็นเมืองระดับโลก (Global Cities)

2.6 คนจะอายุยืนขึ้น (Ageing and Health) ความก้าวหน้าการคิดค้นผลิตภัณฑ์ทางยา การรักษาพยาบาล รวมถึงเทคโนโลยีทางการแพทย์เฉพาะทางพัฒนาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบกับคนเข้าถึงองค์ความรู้ ความรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ โลกาภิวัตน์ ทำให้คนดูแลสุขภาพ และป้องกัน รักษาโรคเฉพาะทางอย่างแม่นยำตรงทำให้คนอายุยืนมากขึ้นเกิดเป็นสังคมของผู้สูงอายุการดำเนินชีวิต และวิถีชีวิตจะเปลี่ยนไป คนสูงอายุมียังมีพลังสมอง และทำงานได้อยู่คนรุ่นใหม่มี น้อยลง เกิดการสร้างสังคมการอยู่ร่วมกันของคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่าที่มีคุณภาพชีวิตผสมผสานกัน ได้อย่างลงตัว ไม่ถูกทอดทิ้งเกิดเป็นกลุ่มปัญหาใหม่จากผู้สูงอายุ

2.7 อยู่กับตัวเอง (Individualization) หรือสังคมก้มหน้า เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญ ทางด้านเทคโนโลยี และความเป็นโลกาภิวัตน์ การสนทนาระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนที่รู้จักกันจะ ใช้ผ่านทางเทคโนโลยีมากกว่ามาพบหน้ากันการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งหน้าลดน้อยลง นักเรียนจะเข้า ชั้นเรียนน้อยลงแต่คุยกันผ่านช่องทางเทคโนโลยีกันมากขึ้น

กล่าวโดยสรุปสถานการณ์ของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2001 มาจนถึงปัจจุบันซึ่งเกิด เหตุการณ์และปัญหาขึ้นมากมาย ข้อสรุปจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 คือคนไทยต้อง เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อการก้าวให้ทันผลิตภัณฑ์ที่ถูกวางตลาด ต้องเรียนรู้และซื้อนวัตกรรมจากประเทศที่พัฒนาแล้วคิดค้นให้ใช้ หรือจะเป็นผู้คิดพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม ถิ่นฐานของตนเองขึ้น

ใช้เอง คนไทยเป็นผู้รับข้อมูลสารสนเทศเพื่อสื่อสารร่วมมือกับระดับ นานาชาติ หรือเป็นผู้รู้เท่าทันสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี นำไปใช้เป็นประเด็นสาระสำคัญสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนานวัตกรรมและสิ่งใหม่ในด้านการผลิตและด้านเศรษฐกิจการค้า คนไทยจะเป็นผู้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตามทันการเปลี่ยนแปลงสินค้าใหม่ได้เรื่อยไปหรือเป็นผู้รู้จักตัวเองและพัฒนาเพื่อเป็นตัวของตัวเอง พร้อมกำหนดการเปลี่ยนแปลงและ ออกแบบสินค้าใหม่สู่ตลาดได้เสมอ ดังนั้นคนในสังคมจะต้องมีผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตให้กับคนในสังคมในโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้นำจะต้องมีทักษะความสามารถการเรียนรู้รวมถึงทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนานวัตกรรมและสิ่งใหม่ในด้านการผลิตและด้านเศรษฐกิจการค้า คนไทยจะเป็นผู้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตามทันการเปลี่ยนแปลงสินค้าใหม่ได้เรื่อยไปหรือเป็นผู้รู้จักตัวเองและพัฒนาเพื่อเป็นตัวของตัวเอง พร้อมกำหนดการเปลี่ยนแปลงและ ออกแบบสินค้าใหม่สู่ตลาดได้เสมอ ดังนั้นคนในสังคมจะต้องมีผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตให้กับคนในสังคมในโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้นำจะต้องมีทักษะความสามารถการเรียนรู้รวมถึงทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิต

ประภาพร โสภารักษ์ (2560, ออนไลน์) กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. ทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูง (Highly Effective Team Building Skills)
2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills)
3. ทักษะการวางแผนโครงการ (Project Planning Skills)
4. ทักษะการกำกับกับการปฏิบัติงาน (Performance Monitoring Skills)
5. ทักษะการสื่อสารที่ดี (Communication and Climate Set Skills)
6. ทักษะการสร้างสัมพันธ์ (Relationship Building – up Skills)
7. ทักษะการสอนงาน (Coaching Skills)
8. ทักษะทางสังคม (Social Skills)
9. ทักษะการตัดสินใจ (Decision – Making Skills)
10. ทักษะการกระตุ้นใจ (Motivational Skills)
11. ทักษะการสะท้อนกลับและการคิด (Reflective & Thinking Skills)
12. ทักษะการจัดการตนเอง (Self – Management Skills)

13. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technological Skills)

14. ทักษะด้านการเรียนการสอน (Pedagogical Skills)

15. ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Skills)

บุญช่วย สายราม (2562, ออนไลน์) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่องเพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยเฉพาะทักษะซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยสถาบันและองค์กรชั้นนำระดับโลก ประกอบด้วย

1. ทักษะการสร้างทีมงาน
2. ทักษะการจัดการความขัดแย้ง
3. ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์
4. ทักษะการตัดสินใจ
5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์
6. ทักษะทางเทคโนโลยี/นวัตกรรม /ดิจิทัล
7. ทักษะการสื่อสาร
8. ทักษะการจูงใจ
9. ทักษะการมอบหมายงานและการสอนงาน
10. ทักษะชีวิต

ชัยยนต์ เพาพาน (2559, อ้างถึงใน อติกาญจน์ ศรีสังข์ 2564, หน้า 29) แนวคิดเกี่ยวกับทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking Skills)

2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills)

3. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills)

4. ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล (Technological and Digital Literacy Skills)

5. ทักษะการบริหารองค์การ (Organizational Management Skills)

6. ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal Management Skills)

7. ทักษะทำงานเป็นทีม (Teamwork Skills)

8. ทักษะด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ (Learning Innovation Skills)

9. ทักษะการกำหนดทิศทางการสอน (Instructional Direction Setting Skills)

10. ทักษะการรับรู้ไว (Sensitivity Skills)

11. ทักษะการปรับตัว (Adjustment Skills)

12. ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Orientation Skills)

13. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills)

14. ทักษะคุณธรรมจริยธรรม (Ethical – Moral Skills)

วราพร บุญมี (2563, หน้า 14 – 15) ได้กล่าวถึง ทักษะเพื่อการดำรงชีวิต ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ สารวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สารวิชา (Content หรือ Subject Matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบ กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคน สามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้สารวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะคณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและ ยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

1. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

1.1 ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness)

1.2 ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy)

1.3 ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy)

1.4 ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)

1.5 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

2. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาการสื่อสาร และการร่วมมือ

3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเนื่องด้วยในปัจจุบัน มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้

3.1 ความรู้ด้านสารสนเทศ

3.2 ความรู้เกี่ยวกับสื่อ

3.3 ความรู้ด้านเทคโนโลยี

4. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบัน ให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้

4.1 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว

4.2 การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง

5. ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรมการเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

6. ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C 3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Writing (เขียนได้) และ (A) Writing (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่

6.1 Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา)

6.2 Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม)

6.3 Cross – Cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมทางกระบวนทัศน์)

6.4 Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)

6.5 Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ)

6.6 Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร) 7) Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ

และทักษะการเรียนรู้) การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงถึงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สุวิมล ทองจำรัส และ สัจจวรรณ ทรรพวุฒ (2563, หน้า 168) สรุปได้ว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะการสร้างทีมงาน 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ 3) ทักษะทางเทคโนโลยีและดิจิทัล 4) ทักษะการแก้ปัญหา 5) ทักษะการสื่อสาร 6) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

Sergiovanni (1994, pp. 119 – 120) กล่าวถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ทักษะด้านการเป็นผู้นำเป็นทักษะพื้นฐานในการเป็นผู้นำทางด้านการวางแผนการประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดการและการดำเนินงาน การมอบหมายงาน และการประเมินผล ทักษะในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ เป็นต้น ทักษะการเป็นผู้นำถือว่าเป็นยุทธวิธีการจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ผลงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นความสามารถในการเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ในบางครั้งอาจเรียกว่า ทักษะในการครองคน ได้แก่ ทักษะในการติดต่อระหว่างบุคคล การประสานงาน การแสดงภาวะผู้นำการจูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจ ความเข้าใจการทำงานของกลุ่มคน การจูงใจหรือชักจูงให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำงาน
3. ทักษะด้านบริหารงานบุคคล เป็นความสามารถทางการสนับสนุนพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพ
4. ทักษะด้านเทคนิค ได้แก่ ทักษะด้านการจัดหา การซื้อ การจ้างการเงินและการบัญชีงานสารบรรณ งานบุคคล และการจัดระบบงาน
5. ทักษะด้านการศึกษา ได้แก่ ทักษะการสอน การวัดผลการศึกษา การนิเทศนำแหล่งวิทยาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

6. ทักษะด้านการสร้างความคิดเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหาร เพราะเป็นทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้า การวิเคราะห์ปัญหาการบริหาร การวางแผน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

7. ทักษะด้านการประเมินผล เป็นความสามารถด้านการประเมินผล ซึ่งอาจประเมินได้โดยการออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสังเกต

Drake and Roe (1996, p. 201) ได้เสนอแนะว่าทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นควรมี 2 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะทางการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skill) เป็นทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา จะต้องมีความรู้และความเข้าใจในการสอนและการเรียน จะต้องมีความรู้และเป็นนักวิชาการที่ดี

2. ทักษะทางด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skill) นั้นผู้บริหารสถานศึกษาสามารถที่จะพัฒนาได้และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างทักษะอื่น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความคิดและมีปัญญาและวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะไม่สามารถเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิผลได้ ถ้าปราศจากความรู้และไม่สามารถใช้ความรู้ในทางที่มีความหมายและสร้างสรรค์

Katz (2005, p. 54) กล่าวถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้ กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ วิธีเทคนิคเฉพาะอย่างการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ การศึกษาเพิ่มเติมและการฝึกอบรมโดยในปัจจุบันถือว่าทักษะด้านเทคนิคที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมีประกอบด้วย

1.1 ทักษะด้านการวางแผน (Planning Skill)

1.2 ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (Group Process and Communication Skill)

1.3 ทักษะด้านการจัดการและการจัดองค์การ (Management and Organization Skill)

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skill) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน และใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับ

บุคคลอื่นและการเรียนรู้จักใช้คน ทักษะด้านนี้ประกอบด้วย ความเข้าใจถึงการสร้างแรงจูงใจคน และมีศิลปะฝึกคนเป็นผู้นำที่ดีเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถสร้างระบบความร่วมมือระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างดี

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) หมายถึง ความสามารถในการมององค์การได้อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้องค์กรมีความสมบูรณ์โดยส่วนรวม ด้วยการทำให้การทำงานของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับองค์กร ทักษะด้านความรู้ความสามารถเป็นการยอมรับวัตถุประสงค์ขององค์กรมากกว่าที่จะคำนึงถึงความต้องการของบุคคลโดยบุคคลเพียงหนึ่งเดียวในองค์กร

สรุปได้ว่า ศตวรรษที่ 21 หมายถึง ยุคที่เริ่มขึ้นเมื่อปี 2001 เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ทั้งเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม โลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นจากผลของเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้เกิดโอกาสและความท้าทายที่หลากหลายซึ่งต้องมีการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อให้สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและการพัฒนาอย่างยั่งยืน รองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในยุคดิจิทัลและความยั่งยืน

3. ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การสื่อสาร ความสามารถทางวิชาการ เทคโนโลยี เป็นนักริเริ่ม นักสร้างสรรค์ นักสร้างพลัง และแรงบันดาลใจเชิงบวก ต้นแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ จากการสังเคราะห์แนวคิด ที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หลายท่านให้ความสำคัญต่อการศึกษา และต่อบุคคลในการใช้ชีวิตเพื่อการดำรงอยู่ ในสังคมอย่างสันติ และสมานฉันท์ สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ให้บริการแก่ผู้เรียนที่เป็นอนาคตของชาติ อาทิ เช่น

ปทุมรัตน์ สิริบุ (2560, หน้า 7 – 9) กล่าวว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 9 ด้าน ดังนี้

1. การมีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง หมายถึง ผู้บริหารต้องมีความเชื่อมั่นในศักยภาพเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตนเอง สามารถประสานงานให้บุคลากร

ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันโดยการใช้กระบวนการกลุ่ม สามารถนำความรู้ แบบฝังลึก ไปใช้ในการบริหารงานอย่างเป็นระบบให้ประสบความสำเร็จ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความอดทน ในการปฏิบัติงานให้ไปสู่เป้าหมายตระหนักถึงวิธีการ พัฒนาองค์กรในลักษณะเปิดโอกาสให้กับบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน

2. การมีความสามารถในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับยุคใหม่ หมายถึง ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายและ นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีความเข้าใจในการวางแผน การจัดโครงสร้าง(Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) การบริหารงานตามสถานการณ์การบริหารจัดการบุคลากรในองค์กร ตลอดจนจนการมอบ หมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร สามารถวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถสอนงานปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร ได้ปฏิบัติตาม โดยยึดหลักของความสอดคล้อง พัฒนาตนเอง พัฒนาทักษะการใช้ นวัตกรรมโดยคำนึงถึงสภาพปัญหาของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ในเป้าหมาย

3. การบริหารการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้บริหารสามารถนำ ความคิดวิธีการนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการออกแบบงานใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลง ที่เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงกับองค์กรและบริบท สามารถวางแผนบริหารจัดการ องค์กรให้สามารถเรียนรู้ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งภายนอกและ ภายในองค์กร โดยติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ องค์กรได้รับผลดีและลดผลกระทบในทางที่ไม่ดีของการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะช่วยให้องค์กร ดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่องราบรื่นสามารถอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าไปได้นานนโยบาย รัฐบาลการปฏิรูประบอบราชการ และปัจจัยภายนอกผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความมุ่งมั่น ในผลลัพธ์หรือเป้าหมาย มีความยืดหยุ่นสร้างสรรค์มีสมรรถนะในการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ สามารถปรับให้เข้า กับบริบทได้

4. การมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสามารถ บริหารและจัดการงานวิชาการ กำหนดเป้าหมายทางการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สร้างความเชื่อมั่นให้กับครูบุคลากร ชุมชน นักเรียนในการจัดกิจกรรม ทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารพัฒนาตนเองให้มีรู้ด้านวิชาการ ด้วยวิธีการเข้ารับฝึกอบรม ศึกษาดูงาน สามารถให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูในสถานศึกษา โดยการนิเทศการสอน สนทนาแลกเปลี่ยน สังเกตชั้นเรียน ปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับ

สภาพโรงเรียนขยายโอกาส ศึกษาค้นคว้าวิจัยงานใหม่ ๆ นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีโดยการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

5. การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารต้องมองการณ์ไกลและกล้าคิดกล้าทำกล้าตัดสินใจมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ เพื่อสร้างความก้าวหน้าขององค์กร โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีกระบวนการมีส่วนร่วมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และค่านิยมขององค์กร ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ทั้งจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค ขององค์กร ด้วยความมั่นใจ จริงใจ โน้มน้าวและกระตุ้นให้บุคลากรคล้อยตาม มองที่เป้าหมายเป็นหลัก ต้องเปลี่ยนแนวต้องเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาศักยภาพบุคคล ให้มีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการตามวิสัยทัศน์ขององค์กรโดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล แนวโน้มของโลกในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและท้าทาย

6. การจัดการกลยุทธ์ หมายถึง ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายขององค์กร สร้างกลยุทธ์ไปสู่เป้าหมาย และแผนระดับปฏิบัติการ ผู้บริหารใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นอนาคต โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจวางแผนงานสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายภายใต้การสื่อสารแผนงานและข้อมูลสำคัญให้บุคลากรร่วมงานทุกคนได้รับรู้และเข้าใจตรงกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หรือการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (swot analysis) การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในกรอบระยะเวลาที่ต้องการ ทั้งนี้ เพื่อประกอบการวางแผนการในการใช้วิธีการ และทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำมาใช้ในการวางแผนบริหารองค์กรที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ

7. การมีทักษะการจูงใจ หมายถึง ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจโดยไม่ใช้เงิน สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย พัฒนาบรรยากาศในการทำงาน สร้างความรู้สึกสนุกกับการทำงาน เพื่อให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุของค์กรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน โดยใช้ปัจจัยภายนอก (Extrinsic) และปัจจัยภายใน (Intrinsic) ในการกระตุ้น สร้างความมั่นใจในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถคาดการณ์ผลการปฏิบัติงานได้ตามสภาพจริงโดยใช้ระบบการให้รางวัลเพื่อจูงใจบุคลากรใช้ศักยภาพที่ตนมีอยู่ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

8. การบริหารด้วยระบบคุณธรรม หมายถึง ผู้บริหารใช้หลัก
ธรรมาภิบาล บูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา มีความยุติธรรม ยึดหลัก
ของความถูกต้องหลักแห่งเหตุผลและความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นการยึดระบบ
คุณธรรมในการบริหารงาน ใช้พรหมวิหารธรรมในการบริหารรับผิดชอบ อุดหนุน อดกลั้น
มุ่งมั่น มีความเพียร ความเสียสละ ความเที่ยงธรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมซึ่งเป็นธรรม
โดยสมดุลระหว่างประโยชน์ของทางราชการเป็นส่วนร่วมกับประโยชน์ของข้าราชการ
เป็นส่วนบุคคล ใช้เทคโนโลยีในการบริหารและจัดการศึกษา

9. การใช้เทคโนโลยีในการบริหารและจัดการศึกษา หมายถึง
ใช้ระบบสารสนเทศสนับสนุนทำงานบริหารให้มีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บ
ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเป็นหมวดหมู่ในฐานข้อมูลของหน่วยงาน สอดคล้องกับนโยบาย
ทางการศึกษา สามารถสร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการ เตรียมการรองรับเทคโนโลยี
ต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะ
หรือความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างวัฒนธรรมองค์กร
ที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม
จริยธรรม มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ ส่งเสริมทักษะศตวรรษ
ที่ 21 ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจร่วมกับการประสานความร่วมมือกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ
เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้อย่างประสบผลสำเร็จ

4. องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้
ชัยยนต์ เพาพาน (2560, หน้า 20) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบ
ของผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. นักสร้างสรรค์ สำหรับผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการ
การผลักดัน ให้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถ สร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพ
และมาตรฐานมากขึ้น ต้องผลักดันเพื่อประโยชน์ของนักเรียน และจะต้องหาวิธีจัดการ
อย่างต่อเนื่อง เหมือนทฤษฎีน้ำไหล

2. นักการสื่อสาร ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่การสื่อสาร การแบ่งปันข้อมูลผ่าน หลายสื่อเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น ที่กลุ่มผู้บริหาร ต้องเป็นผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

3. นักคิดวิเคราะห์ ผู้บริหารที่ดีจะต้องให้ความสนใจ ในความคิด ของครู หรือบุคลากรทางการศึกษา การแสดงออกเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้าน ผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน และนักเรียนในระยะยาวได้รับประโยชน์เหล่านั้นมากที่สุดได้ อย่างไร ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารที่ดี ที่จะต้องนำเอาข้อมูลและความคิดต่าง ๆ มาใช้ในการตัดสินใจทั้งหมด

4. การสร้างชุมชน หมายถึง การประสานงานเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม คน เช่น วิธีการที่จะสร้างโอกาสให้กับครู บุคลากร เพื่อเชื่อมโยงต่อกับคนอื่น ๆ ที่จะช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้คือสิ่งสำคัญ ที่ไม่เพียงแต่พัฒนาผู้นำในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการ เปิดโอกาสให้คนอื่นเห็นความเป็นผู้นำด้วย

5. การมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล จะต้องมีความวิสัยทัศน์ในการทำให้โรงเรียนเตรียมพร้อมที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียนไปสู่นาคต ที่ต้องการ และสามารถแบ่งปันวิสัยทัศน์ไปพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกันได้

6. การสร้างความร่วมมือ และการติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารต้อง แสวงหา แบ่งปันข้อมูล และความรู้อย่างเปิดเผยชัดเจน มีการค้นหาความเข้าใจ และปฏิบัติ อย่างเข้าใจกับคนอื่น มีการติดต่อกับโลกภายนอกผ่านทางบล็อก และสื่อทางสังคม และต้องสร้างการร่วมมือกับผู้อื่น

7. สร้างพลังเชิงบวก สำหรับผู้บริหารจะต้องสร้างหลักการ ทั้งเชิงบวกเชิงรุกและวิธีการดูแลเอาใจใส่ ต้องใช้เวลาในการพบปะพูดคุยกับนักเรียน ครู และผู้ปกครองการรับรู้และคุณค่าของพวกเขาโดยการพัฒนา ความสัมพันธ์ที่แท้จริง ให้เกิดขึ้นนอกจากนี้ ผู้บริหารต้องสร้างสุขภาพตนเองสวัสดิการและระดับพลังงาน ให้พร้อมเสมอ

8. ความเชื่อมั่น ผู้บริหารต้องมีลักษณะความมั่นใจ สามารถเข้าถึง ได้ง่าย มีความโดดเด่น ในฐานะที่เป็นผู้นำ จึงต้องมีความกล้าที่จะต้องเผชิญกับ สถานการณ์ที่ยากลำบาก ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้มักจะอยู่ในความสงบเสมอ และมีความ มั่นใจในการรักษาขวัญกำลังใจ และความเชื่อมั่นในชุมชนโรงเรียน

9. ความมุ่งมั่นและความพากเพียร ผู้บริหารจะต้องแสดงความมุ่งมั่น และแสดงความทุ่มเทอย่างจริงจัง เพื่อผลักดันให้กับครูและนักเรียนเกิดความมุ่งมั่น ทุ่มเทในงาน และอย่ายอมแพ้ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้

10. ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ ผู้บริหารต้องเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพราะการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 เป็นที่น่าตื่นตาตื่นใจ และนำมาใช้เสริมสร้างศักยภาพ ของผู้บริหาร และสังคมโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

11. ต้องเป็นนักประกอบการ คิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความสามารถในการคิดนอกกรอบ เป็นพลังที่มีอำนาจของผู้บริหาร การคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการ กับความซับซ้อนทางสังคมในศตวรรษ ที่ 21 และต้องพัฒนาโรงเรียนเป็นองค์กรประกอบการได้ด้วย

12. นักริเริ่มงาน ผู้บริหารที่ดี จะต้องเรียนรู้ถึงความเชื่อมั่นใน สัญชาตญาณของตนเอง ความสามารถ การเป็นนักคิด นักริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหาร ที่ดีสามารถแก้ปัญหาให้สำเร็จอย่างไม่คาดฝัน หรือจากการสังหรณ์ใจ ซึ่งเป็นการเกิดขึ้น จากความชาญฉลาด

13. ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารที่ดีจะต้อง สร้างความกระตือรือร้น และความคิดเชิงบวกต่อบุคลากรในการร่วมกันกำหนดทิศทาง ในอนาคตสิ่งทั้งหมดนี้ต้องเน้นให้เกิดขึ้นในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

14. การเยี่ยมเยียนเยี่ยมตัว ผู้บริหารที่ดี มีความสำคัญต่อการทำหน้าที่ ในโรงเรียน ซึ่งงานผู้บริหาร เป็นงานที่เฝ้าต่อทุกคนในโรงเรียนนั่นคือ ต้องมีสัมมาคารวะ การรู้จักบุคคลในชุมชน การเปิดโอกาสกับครู และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

15. ตัวแบบที่ดี หากคุณกำลังส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ต้องรู้ และฝึกพวกเขา ให้มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน ฝึกการสื่อสารที่ดี และคิดวิเคราะห์เป็นการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และการปลูกฝังสร้างสรรค์ นวัตกรรม จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สำหรับการเรียนรู้และความเสี่ยง

คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7 – 8) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

1. การเป็นนักคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถคิด

สร้างสรรค์ โดยไม่ยึดติดกับหลักการหรือข้อจำกัดเดิม และประยุกต์เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมและแก้ไขปัญหาอย่างได้ผลก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษา

2. การสร้างเครือข่ายชุมชน หมายถึง ความสามารถในการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดวิธีการพัฒนาสถานศึกษา สร้างแรงกระตุ้นในการทำงานร่วมกัน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการสร้างกลุ่มของสมาชิกในสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกคน สนับสนุนส่งเสริมให้การทำงานเป็นทีม สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีงามในสถานศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรในสถานศึกษา

3. การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและเป้าหมายในการทำงานพัฒนาสถานศึกษา ให้เป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน บริหารงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ มีผลสำเร็จของงานบริหารสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี กระจายหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจร่วมกันกับบุคคลอย่างเหมาะสม สนับสนุนให้บุคลากรได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถ และมีการจัดระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานที่ดี

4. การสื่อสารและทักษะการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการฟัง พูด อ่านเขียน สรุปได้ตรงประเด็น ชัดเจน มีความสามารถในด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เจรจา ตีความโน้มน้าว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม สามารถนำการประชุมนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานสถานศึกษาไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอก ได้ทันเวลาต่อเนื่องและโดยวิธีการที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร

5. ความซื่อสัตย์และคุณธรรม หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความตรงไปตรงมา ปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่น นำหลักการบริหาร หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพแห่งวิชาชีพที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

อย่างต่อเนื่อง ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
 ให้ความเคารพศรัทธาในเกียรติของตนและผู้อื่น มีความเป็นผู้นำกล้าหาญในเชิงคุณธรรม
 จริยธรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีสัมมาคาราวะรู้จักบุคคลในชุมชน เปิดโอกาสให้ครู
 และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
 ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

6. ความมุ่งมั่นและพากเพียร หมายถึง ความสามารถในการ
 ปฏิบัติงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทุ่มเท กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
 อย่างต่อเนื่อง เชื้อมั่นในตนเองและกล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล มีจิตใจ
 ใฝ่บริการและรับใช้ประชาชน มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความเจริญของงามของครูและ
 นักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพ

สนุก สิงห์มาตและคณะ (2560, หน้า 490 – 491) ได้สรุป รูปแบบ
 คุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ได้ดังต่อไปนี้

1. การรอบรู้ (Knowing) หมายถึง ผู้นำองค์การที่ดีจะต้องมีความ
 รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่ตนเองต้องบริหารจัดการเพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ
 และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การรอบรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษ
 ที่ 21 นี้ ที่พึงจะมีประกอบด้วย

1.1 องค์ความรู้ (Science) ในศาสตร์ด้านต่างๆอย่างรอบด้าน
 เป็นผู้ที่มีความพยายามที่จะไขว่คว้าหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพราะความรู้มันเกิดขึ้น
 ตลอดเวลาและที่สำคัญผู้นำต้องมีความรู้ในเรื่องที่ตนเองต้องบริหารเป็นอย่างดี

1.2 ศิลปะ (Art) รู้จักวิธีบริหารจัดการองค์การเทคนิควิธีการ
 ทำงานเพื่อให้การบริหารงานในองค์การประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
 ตรงตามวัตถุประสงค์

1.3 ทักษะ (Skill) ในการบริหารจัดการ การปกครอง การบริหาร
 ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ผู้นำต้องหมั่นฝึกฝนทักษะการบริหารคนอยู่เสมอเพื่อให้
 เป็นที่รักของบุคลากรในองค์การ

1.4 วิชาคน (Science of People) ผู้นำต้องรู้จักใช้คนให้ถูกกับงาน
 หรือถูกหน้าที่อย่างเหมาะสม ใช้ความสัมพันธ์ทั้งระดับส่วนตัวหรือทางการให้เป็นประโยชน์ต่อ
 องค์การ ทำลายกำแพงความขัดแย้งหรือกำแพงกันด้วย คำว่า “รู้อะไรไม่สู้รู้จักกัน”
 เพราะเมื่อรู้จักกันแล้วจะทำให้การประสานงานต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. อุดมการณ์ (Ideology) หมายถึง ผู้นำที่ดีต้องมีคุณลักษณะผสมทั้งหมดของความเชื่อ (beliefs) เจตคติ (attitudes) และความคิดหลัก (concepts) มีอิทธิพลเป็นตัวชักนำและกำหนดทิศทางของความคิดของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้กับคณะบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคมเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน เช่น อยู่ในพรรคการเมืองเดียวกัน จะยึดอุดมการณ์เดียวกัน อุดมการณ์ (Collier, s Dictionary, 2006) ตลอดจนการทำให้ทุกคนในองค์กรมีอุดมการณ์ในการบริหารดังต่อไปนี้

2.1 ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมภายใต้กรอบวัฒนธรรมของชาติ

2.2 เชื่อมมั่นในตนเอง มีความกล้าหาญบนหลักยึดที่แน่นอน แต่มีความอ่อนน้อม รู้หน้าที่

2.3 มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและสังคม

2.4 มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ไม่คดโกง

3. เท่าทัน (In time knowing) หมายถึง การที่ผู้นำในศตวรรษที่ 21 นี้จะต้องมีลักษณะพิเศษที่จะรู้เท่าทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสถานการณ์อันประกอบไปด้วย

3.1 ทันท่วงทีหรือต่างประเทศที่เปลี่ยนไปและทันต่อสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทันท่วงทีการไหลของวัฒนธรรม

3.2 ทันท่วงทีสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน

3.3 ต้องฝึกฝนตนเองให้รู้เท่าทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำวิวัฒนาการใหม่ ๆ เข้ามาสู่องค์กร

3.4 ผู้นำที่ดีต้องรู้จักการบริหารความเสี่ยงให้ได้ เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายบนความท้าทายของสถานการณ์ในปัจจุบัน

4. กล้าตัดสินใจ (Discussion Courage) หมายถึงการที่ผู้นำจะนำองค์กรให้สำเร็จต้องมีความคิดที่เร็วบนหลักความแม่นยำ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

4.1 กล้าหาญที่จะตัดสินใจกระทำการใดที่มีความเสี่ยงบนฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่ใช้การคาดเดา หรือเสี่ยงโชค

4.2 กล้าที่จะลงทุนกับนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะเข้ามากระทบการบริหารงาน กล้าเรียนรู้ กล้าที่จะนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในองค์กร

4.3 กล้าที่จะยอมรับผิดหากบริหารงานผิดพลาด

4.4 กล้าที่จะให้คนอื่นกับบุคคลากรที่ทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย รวมทั้งกล้าตัดสินใจที่จะลงโทษแก่ บุคคลกรที่ไม่ตั้งใจหรืออาจทำความเสียหายให้องค์กร ที่เกิดจากการจงใจ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องตั้งอยู่บนหลักความยุติธรรมและเสมอภาค

5. วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategy of Vision) หมายถึง การที่ผู้นำ สมัยใหม่นั้นต้องมองการณ์ไกลบนฐานความคิดที่นอกกรอบแต่บนฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ ไม่จำกัดกับแนวคิดแบบเดิม ๆ มองให้ไกลแล้วเดินไปให้ถึงบนหลักคิดเทคนิค วิธีการ ที่ทันสมัย พร้อมทั้งหาเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาปรับใช้ในองค์กร และผู้นำควรมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

5.1 มองให้ไกลและพยายามไปให้ถึงในสิ่งที่ตั้งใจอย่างอดทน

5.2 มองโลกให้กว้าง มองอย่างหลายมิติ

5.3 โนม่น้าวผู้อื่นให้คล้อยตาม

5.4 มองยุทธศาสตร์โลก หรือยุทธศาสตร์ประเทศให้ครอบคลุม และรอบด้าน

6. สร้างทีม (Team Work) หมายถึง ผู้นำที่ดีที่มีความคิดก้าวหน้า นั้น ต้องรู้จักการสร้างทีมงาน สร้างเครือข่ายเพราะทีมงานหรือเครือข่ายเหล่านั้น จะเป็นปัจจัย ผลักดันให้การบริหารงานสำเร็จลุล่วงได้อย่างรวดเร็ว เพราะทีมงานถือเป็นหัวใจสำคัญ ในการบริหารงานยุค ผู้นำไม่สามารถทำงานให้สำเร็จได้โดยปราศจากทีมงาน เพราะในปัจจุบันนี้สังคมมีความสลับซับซ้อนเป็นอย่างมาก องค์กรจะไม่สามารถอยู่ได้ อย่างโดดเดี่ยวเพียงลำพัง ดังนั้น เพื่อเป้าหมายที่จะบรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างทีมงานและเครือข่ายจึงมีความสำคัญอย่างมาก การสร้างทีมอาจสามารถ แยกเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

6.1 สร้างทีมงานที่ไว้วางใจได้ ไว้วางใจได้ในทุกเรื่อง

6.2 เชื่อมมั่นในทีมงาน เชื่อในความสามารถของทีมงาน

6.3 มอบหมายภารกิจให้ทีมงานปฏิบัติตามความสามารถ และความถนัด

6.4 สอดส่อง ดูแลทีมงานเพื่อขวัญและกำลังใจ

6.5 รับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นส่วนดีและส่วนบกพร่อง จากการผิดพลาดของทีมงาน

7. ใจบริการ (Service Mind) หมายถึง การบริหารองค์การในยุคใหม่
 นี้ผู้นำต้องทำองค์การให้เป็นองค์การที่มีชีวิตทุกคนในองค์การต้องร่วมด้วยช่วยกัน ต้องเดินไป
 พร้อม ๆ ผู้นำที่ดีไม่ควรเป็นผู้สั่งการเพียงอย่างเดียว ผู้นำต้องบริหารบนความเป็นมิตร
 มีคุณธรรม มีจิตใจงดงาม เอื้อเฟื้อ ปราบนาดี ยอมสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม
 ทำงานให้เป็นแบบอย่างแก่ บุคลากรขององค์การ ในการทำงานผู้บริหารควรลงไป
 ตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอนเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที่หากกรณี
 เกิดปัญหาในการทำงานหรือเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน ตลอดทั้งเป็นการสร้างขวัญ
 กำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรในองค์การอีกทางหนึ่งด้วยสามารถแยกอธิบาย
 เกี่ยวกับการใจบริการของผู้นำองค์การได้ดังต่อไปนี้

7.1 ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้เสียสละ เป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ

7.2 ผู้นำที่ดีต้องมีความอดทน อดกลั้น รอเวลาที่เหมาะก่อน
 การดำเนินการใด ๆ ต้องรอบคอบ ครบถ้วน

7.3 ผู้นำที่ดีต้องมีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อทุก ๆ คน

7.4 ต้องคิดบวก มองโลกในแง่ดี ไม่อคติ แม้ในบางครั้ง
 อาจไม่เป็นไปตามที่เราต้องการ

7.5 ต้องมีความพอเพียง เพราะเมื่อมีความพอเพียงก็เกิดความ
 เพียงพอและเป็นสุข

สุรรัตน์ ดวงชาตม (2560, อ้างถึงใน หัตยา ชนะสิทธิ์ 2560, หน้า 27 –
 29) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การขึ้นอยู่กับศักยภาพของ
 ผู้บริหาร องค์การทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐหรือเอกชนจึงปรารถนาที่จะให้มี
 หรือได้มาซึ่งนักบริหารมืออาชีพมาบริหารองค์การ ซึ่งนักบริหารมืออาชีพ คือ ผู้บริหาร
 ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีผลงานที่ประสบความสำเร็จ
 จนเป็นหลักประกันถึงความสามารถผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูง มีคุณภาพและมาตรฐานจน
 เป็นที่ยอมรับ ประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมืออาชีพจำนวนมาก พบว่า
 การที่ผู้บริหาร เหล่านั้นจะมีคุณลักษณะที่โดดเด่นต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพที่ดี (Personality) ผู้บริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้มี
 บุคลิกภาพที่ดี คือ คนที่มีมาดต้องตาต้องใจ คนที่มีจิตใจแจ่มใส กายสง่า วาจาดี
 ภายในต้องเยียม

2. มีความรู้ดี (Knowledge) นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี ผู้มีความรู้ดีจะเป็นผู้มีบามีเป็นที่ยอมรับ มีคำกล่าวว่า “Knowledge is power” ความรู้ คือ อำนาจผู้ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจะต้องเป็นผู้ที่รู้กว้าง และรู้สึก คือ Know something in everything รู้งานในหน้าที่ต้องรู้สึก รวมทั้งรู้อย่างถูกต้องหลักวิชา สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์การได้

3. มีวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล วิสัยทัศน์ คือ สิ่งที่ยากเห็น อยากมี อยากเป็นในอนาคตหรือภาพความสำเร็จในอนาคต ที่มีความเป็นไปได้ทำหาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และค่านิยมของ องค์การ ผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลต้องเป็นผู้ที่เรียนรู้มาก คือ ได้อ่าน ได้ฟัง ได้เห็น ได้ทำมาก คนที่มีวิสัยทัศน์และมุ่งมั่นนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ (Vision with action) มักจะสำเร็จ ในทางตรงกันข้ามคนที่ไม่มีวิสัยทัศน์แต่ไม่พยายามนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ (Vision without action) ก็เท่ากับการเพ้อฝัน ดังนั้น ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมุ่งมั่นนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จอยู่เสมอ

4. มีมนุษยสัมพันธ์ (Human relationship) มีคำกล่าวว่า “นกไม่มีชน คนไม่มีเพื่อนขึ้นที่สูงไม่ได้” นักบริหารมืออาชีพต้อง “อุ้มน้อง ประกอบพี่ กอดคอเพื่อน ผู้ใหญ่ถึงผู้น้อย ดันคนเสมอกันพุง” และ “จริงใจกับมิตร พิชิตใจมวลชน” นักการเมืองมืออาชีพจึงต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนทั้ง นาย ลูกน้อง เพื่อน และคนทั่วไป เพราะความสำเร็จในการบริหารไม่ได้เกิดจากการทำงานเพียงลำพังของผู้บริหาร แต่เกิดจากการที่ทุกฝ่ายให้การช่วยเหลือสนับสนุนผู้บริหารที่สามารถนั่งในใจคนอื่นได้ คือ ผู้ที่สามารถพิชิตความสำเร็จได้อย่างน่าชื่นชน

5. มีภาวะผู้นำ (Leadership) มีคำกล่าวว่า “ผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหาร แต่ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้นำ” นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำ ที่เข้มแข็งอยู่เสมอ เพราะเมื่อใดสามารถนำทีมปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ได้อย่างมีคุณภาพ

6. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Chief change officer) ที่ใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่นั่นไม่สามารพัฒนา การเปลี่ยนแปลง คือ การพัฒนา (Changing is development) ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีขององค์การ โดยเฉพาะในยุคปฏิรูปการศึกษา ยิ่งต้องมีความต้องการผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จไปได้ ผู้บริหารที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีคุณลักษณะ

ที่สำคัญ 3 ประการ คือ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้ลึกและรู้รอบ มีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง

7. มีคุณธรรมจริยธรรม (Moral & Ethics) คุณธรรมประดุจดังโลหิตที่หล่อเลี้ยงจิตวิญญาณผู้บริหารให้เป็นผู้ “คิดดี พูดดี และทำดี” ผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจจะมีจริยธรรมทั้งดงามเสมอ จึงทำให้สามารถครองตน ครองคน ครองงานได้อย่างเหมาะสม

8. บริหารจัดการที่ดี (Administration & Management) นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ สามารถมองภาพงานได้ตลอดแนว (See through) คือ รู้จักจุดเริ่มต้นของงานและจุดสุดท้ายของงาน และรู้จักกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุดขอของนักบริหาร คือ บริหารแล้วได้ทั้งงาน ได้ทั้งคน หมายความว่า "งานบรรลุผล คนก็เป็นสุข" นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักประยุกต์ศาสตร์ทางการบริหารมาใช้รทั้งศิลปะอย่างมีศิลปะ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ต้องมีศาสตร์ ดังนั้น จำเป็นต้องแสวงหานวัตกรรม เทคโนโลยี หลักการ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ มาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการอยู่เสมอ

9. มีความสามารถพิเศษรอบค่าน (Talent) ความสำเร็จในการบริหารนอกจากจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการแล้ว ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีความรู้และทักษะที่สำคัญอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น กล้าตัดสินใจ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นนักประสานสืบทิต รู้จักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน เสริมสร้างพลังอำนาจ ตลอดจนความสามารถในการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี

10. เป็นผู้นำวิชาชีพ (Professional leader) นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความสามารถในการประกอบวิชาชีพจนมีความชำนาญในวิชาชีพ มีผลงานที่เป็นประจักษ์ เป็นที่ยอมรับของผู้ที่ประกอบวิชาชีพด้วยกัน

ไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 9 – 10) ได้กล่าวถึง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีทั้งศาสตร์และศิลปะ มีความรู้ความชำนาญ มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องรวดเร็วซึ่งประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนน่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ทั้งการพูด การเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม สามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอื่น ๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์คิดวิเคราะห์ข้อมูลได้ อย่างรวดเร็ว วิเคราะห์สถานการณ์หาสาเหตุของปัญหารวมทั้งสามารถตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อน ประเมินความสำคัญขององค์ประกอบและเชื่อมโยงข้อมูลตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ

3. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ มีมนุษยสัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักการยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น สร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อใจยอมรับซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยสามารถบริหารงาน สร้างเครือข่าย รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารสู่ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นได้อย่างสร้างสรรค์

4. ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ผู้บริหารมีเทคนิค แนวคิดวิธีการ รวมไปถึงกระบวนการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์ การระดมทางความคิด ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ มีเทคนิคในการสื่อสารการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ การมอบหมายงาน รวมไปถึงมีเทคนิคในการใช้เครื่องมือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย

5. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารที่ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม คำสอนของหลักศาสนา มีจรรยาบรรณและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้กับตนเอง ครูนักเรียนและบุคคลทั่วไป ยึดระบบธรรมาภิบาล

6. ทักษะด้านสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง กระบวนการของการปรับเปลี่ยนโอกาส ไปสู่แนวคิดใหม่ ๆ ที่สามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปได้ เป็นการนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง

แล้วนำเอานวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ เป็นเครื่องมือสำคัญขององค์กรที่มีความสามารถในการพลิกผันโอกาสไปใช้ให้เกิดประโยชน์

บุญส่ง กรุงเทพฯ (2561, หน้า 6 – 7) กล่าวว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่จะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ใช้สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง

ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงานและระบบงานภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ผู้บริหารสามารถกำหนดภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ และสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา นำแนวคิดใหม่มาปรับใช้กับการบริหาร ส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย

2. ทักษะด้านการแก้ปัญหา หมายถึง ความชำนาญหรือ

ความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในแก้ปัญหาต่าง ๆ จัดความขัดแย้งโดยใช้กลยุทธ์ทางการบริหารมีการแก้ปัญหาย่างเป็นระบบใช้เหตุผล ประกอบในการแก้ปัญหา ผู้บริหารควรมีการวิจัยและนำผลการวิจัยหรือผลการประเมินมาปรับปรุงระบบการทำงานหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำเอานวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

3. ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถ

ในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือให้ข่าวสารถูกต้อง และแนะนำแหล่งของข้อมูลข่าวสารให้กับผู้อื่นได้ มีความสามารถในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ มีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน มีการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4. ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ความชำนาญหรือ

ความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเป็นผู้นำทีม

เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษา ได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการประสานงานและหาแนวทางให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน แบ่งหน้าที่การทำงานให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงาน ให้โอกาสบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำในงานที่ได้รับมอบหมาย

5. ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้

6. ทักษะด้านการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำนโยบายจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานที่ชัดเจนไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชน นำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการลำดับความสำคัญในงานที่ปฏิบัติ มีระบบการตรวจสอบติดตามงาน กระตุ้นให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นใส่ใจในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ และแสดงความยินดียกย่องชมเชยผู้ที่ทำงานประสบผลสำเร็จในโอกาสต่าง ๆ

7. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในโรงเรียน ให้ความเป็นกันเองและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความจริงใจในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคน สามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตาม พบปะสังสรรค์กับบุคลากรและส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กัน

8. ทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง ความชำนาญหรือทักษะในการกระทำหรือปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อดทนอดกลั้น ไม่หวั่นไหวง่าย ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละ

ให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงานทุกคน เป็นตัวอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้อื่น ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเอาใจใส่และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน

วรปรัชญ์ หลวงโย (2564, หน้า 188) กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) เทคโนโลยีและการสื่อสาร 2) วิสัยทัศน์ 3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) ทักษะความร่วมมือ 5) คุณธรรมจริยธรรม

กุลนิดา คำคุ้ม (2564, หน้า 1,033) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการจัดการสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องผลักดันนโยบายการศึกษาให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาทุกด้าน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ผู้บริหารสถานศึกษา ควรตระหนักถึงความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำในศตวรรษ ที่ 21 กล่าวคือ ผู้นำต้องมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี สามารถสร้างและสื่อสาร วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีความรู้ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การตัดสินใจ มีสัมพันธภาพ การปรับตัว ความมุ่งมั่น มีทักษะความคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ทักษะการทำงานสามารถลดความขัดแย้ง สร้างวัฒนธรรมที่ดี คำนึงม ให้ผู้ร่วมงานยอมรับ และร่วมมือในการดำเนินงานขององค์กร สร้างบรรยากาศแห่ง การเรียนรู้ให้ผู้ร่วมงาน และมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนผู้นำต้องมีการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องให้ทันเหตุการณ์ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้น เป้าหมายที่นักเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างสถานศึกษา ส่งเสริมทักษะพื้นฐาน ความจริง หลักการ คำถาม การแก้ไขปัญหา เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนมีทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี สำหรับออกไปดำรงชีวิตในสังคมโลก ไร้พรมแดน

Couros (2010, p. 168) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ที่มีประสิทธิผล ควรมีลักษณะดังนี้

1. นักการสื่อสาร คือ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่การสื่อสาร โดยการแบ่งปันข้อมูลผ่านหลายสื่อเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น ที่กลุ่มผู้บริหารต้องเป็นผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

2. สร้างพลังเชิงบวก คือ ผู้บริหารต้องสร้างหลักการทั้งเชิงบวก เชิงรุกและวิธีการดูแลเอาใจใส่ ต้องให้เวลาในการพบปะพูดคุยกับนักเรียน ครู และผู้ปกครองรับรู้ และคุณค่าของพวกเขาโดยการพัฒนาความสัมพันธ์ที่แท้จริงให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารต้องสร้างสุขภาพตนเอง สวัสดิการและระดับพลังงานให้พร้อมเสมอ

3. ความเชื่อมั่น คือ ผู้บริหารต้องมีลักษณะความมั่นใจ เข้าถึงได้ง่าย มีความโดดเด่นในฐานะที่เห็นผู้นำต้องมีความกล้าที่จะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ ยากลำบาก ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้มักจะอยู่ในความสงบเสมอ และมีความมั่นใจในการรักษา ขวัญกำลังใจและความเชื่อมั่นในชุมชนโรงเรียน

4. ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ คือ ผู้บริหารต้องเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพราะการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เป็นที่น่าตื่นตัวและนำมาใช้เสริมสร้างศักยภาพ ผู้บริหาร และสังคมโรงเรียนผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

5. ต้องเป็นนักประกอบการ คิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม คือ ความสามารถในการคิดนอกกรอบเป็นพลังที่มีอำนาจของผู้บริหาร การคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมเป็นวิธีที่ ดีที่สุดในการบริหารจัดการกับความซับซ้อนทางสังคมในศตวรรษ ที่ 21 และต้องพัฒนาโรงเรียนเป็นองค์การประกอบการได้ด้วย

6. นักริเริ่มงาน คือ ผู้บริหารต้องเรียนรู้ถึงความเชื่อมั่นใน สัญชาตญาณของตนเองความสามารถการเป็นนักคิด นักริเริ่มสร้างสรรค์ผู้บริหารสามารถ การแก้ปัญหาให้สำเร็จอย่าง ไม่คาดฝันหรือจากการสังหรณ์ใจ ซึ่งเป็นการเกิดขึ้นจากความ ซาญฉลาดที่ดี

7. การเจียมเนื้อเจียมตัว คือ ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการทำหน้าที่ ในโรงเรียนซึ่งงานผู้บริหารไม่ใช่เป็นรูปขึ้นแต่เป็นงานที่เอื้อต่อทุกคนในโรงเรียน นั่นคือ ต้องมีสัมมาคารวะ การรู้จักบุคคลในชุมชน การเปิดโอกาสกับครู และชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วม

Robinson (2012, p. 313) ได้กล่าวถึง 5 ทักษะใหม่สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. การสร้างสะพานคือผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องสามารถ “สร้างสะพานและนำคนให้ข้ามไปเพราะเป็นเพียงหนทางเดียวที่จะสามารถพบสิ่งใหม่ ๆ ได้” ทั้งนี้ผู้นำจะต้องใช้ทั้งความรู้วิธีการการส่งเสริมการพัฒนาและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น วิทยาลัย ศักยภาพ และค่านิยมนอกจากนี้จะต้องมีความกล้าหาญและความซื่อสัตย์จะสามารถนำคนไปยังสิ่งใหม่ ๆ ได้
2. การผลักดันข้อจำกัดและขยายมุมมองคือการคิดนอกกรอบทุกคนในองค์กร ต้องเปลี่ยนมุมมองเพราะเราจะไม่สามารถตีกรอบออกจากแนวคิดเดิม ๆ ได้ ถ้าปราศจากการลอง สิ่งใหม่ ๆ
3. ความคิดสร้างสรรค์ คือการที่จะเป็นผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ความคิดสร้างสรรค์ ประเด็นและปัญหาที่พบเจอในโรงเรียน ต้องการผู้นำที่มีลักษณะเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์หากระบวนการวิธีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การสร้างสรรค์นวัตกรรมคือผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จะสามารถออกจากกรอบแนวความคิดแบบเดิม ๆ ได้ด้วยการหาวิธีที่จะสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ นำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้กำจัดอุปสรรคซึ่งนวัตกรรมเป็นกุญแจสำคัญสำหรับทักษะการเป็นผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มุ่งเน้นไปที่ขนาดเล็กที่สุด “จุดเปลี่ยนใหญ่กว่า” การออกจากกรอบแนวความคิดเดิม ๆ นั้นผู้นำจำนวนมากพยายามที่จะเปลี่ยนทุกอย่างผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องให้ความสำคัญในสิ่งที่เล็กที่สุดแต่ให้ความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือ มุ่งเน้นกลยุทธ์การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ตีกรอบออกจากกรอบแนวความคิดเดิม ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สามารถกระทำให้เกิดขึ้นภายในครั้งเดียวจะต้องค่อยเป็นค่อยไป

Center Creative Leadership (CCL) และ National Association of Secondary School Principals (NASSP) (2014, p. 25) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และได้สรุปเกี่ยวกับทักษะและองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญ จำนวน 10 ทักษะ ประกอบด้วย

1. ทักษะการสร้างทีมงาน
2. ทักษะการจัดการความขัดแย้ง
3. ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

4. ทักษะการตัดสินใจ
5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์
6. ทักษะทางเทคโนโลยี/นวัตกรรม/ดิจิทัล
7. ทักษะการสื่อสาร
8. ทักษะการจูงใจ
9. ทักษะการมอบหมายงานและการสอนงาน
10. ทักษะชีวิต

Maxine Driscoll (2019, ออนไลน์) ได้เขียนบทความออนไลน์ เรื่อง

“TOP 10 CHARACTERISTICS OF AWESOME 21ST CENTURY SCHOOL LEADERS”

10 สุดยอดลักษณะของผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ยอดเยี่ยม โดยมีเนื้อหาสาระสรุปได้ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์และความสุจริต ในฐานะผู้นำต้องรู้จักและเห็นคุณค่าของตัวเอง ค้นหาโรงเรียนที่สอดคล้องกับค่านิยมจากนั้นจำลองค่านิยมของคุณและค่านิยมของโรงเรียนให้กับทุกคนในชุมชนของคุณ สร้างความมุ่งมั่นส่วนตัวที่จะซื่อสัตย์กับตัวเอง และทีมงานของคุณตลอดเวลา มีความโปร่งใส รักษาความซื่อสัตย์และความสุจริตต่อครูและนักเรียนของคุณ หากทำผิด ยอมรับผิดรับผิดชอบ แก้ไขและเรียนรู้ รักษาคำพูดและคำสัญญา

2. ความสามารถในการเชื่อถือและเสริมพลัง พังอาจารย์และนักเรียนของคุณ เรียนรู้ความสามารถความสนใจและความสนใจของพวกเขาจากนั้นมอบหมายตามให้อำนาจพวกเขาในการรับผิดชอบงานและโครงการ อยู่ที่นั่นเพื่อแนะนำพวกเขาและให้แน่ใจว่าคุณสรรเสริญพวกเขาสำหรับสิ่งที่พวกเขาประสบความสำเร็จ

3. การสื่อสารความร่วมมือและการเชื่อมต่อ ค้นหาและแบ่งปันข้อมูลและความรู้อย่างเปิดเผย พยายามเข้าใจและเข้าใจผู้อื่น เชื่อมต่อกับโลกผ่านทางบล็อกและสื่อทางสังคมและปฏิบัติตามองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเข้าศึกษาต่อต่างประเทศ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างแท้จริงและเผชิญหน้าเพื่อให้แน่ใจว่าได้ทำการตัดสินใจที่ดีที่สุดแล้ว

4. พลังงานบวก นำเสนอวิธีการเชิงบวกเชิงรุกและห่วงใยเสมอหาเวลาพูดคุยกับนักเรียนครูและผู้ปกครอง ทำความรู้จักและให้ความสำคัญกับพวกเขา

โดยการพัฒนาความสัมพันธ์ที่แท้จริง ตรวจสอบให้แน่ใจว่าคุณจัดการสุขภาพความเป็นอยู่ และระดับพลังงานของคุณ

5. ความมั่นใจ มีความมั่นใจและเข้าถึงได้ มองเห็นถามคำถามเห็นคุณค่าของสิ่งที่คุณเห็นและสรรเสริญสำหรับการสอนและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้นำจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบาก ในสถานการณ์เหล่านี้ให้สงบและมั่นใจในการรักษาขวัญและความมั่นใจในชุมชนโรงเรียน ให้แน่ใจว่าคุณมุ่งเน้นกลับไปเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของคุณเสมอ วัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อให้ทุกคนทำงานและก้าวไปข้างหน้า

6. ความมุ่งมั่นและความเพียร การแสดงความมุ่งมั่นและการอุทิศตนอย่างแท้จริงเป็นแรงจูงใจให้ครูและนักเรียนของคุณ ให้แน่ใจว่าคุณสร้างในระยะสั้นและแผนระยะยาวขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการปรับปรุงโรงเรียน ปรับตัวเมื่อสถานการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้น ยินกรานจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่สำคัญ

7. ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ ปลดปล่อยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดเรียนรู้ โอกาสและความเป็นไปได้ของศตวรรษที่ 21 ที่เป็นการเสริมสร้างศักยภาพสำหรับผู้บริหารชุมชนและโรงเรียนของคุณ เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมที่จะเรียนรู้จากผู้นำในศตวรรษที่ 21

8. ผู้ประกอบการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความสามารถในการคิดนอกกรอบนั้นมีพลัง ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นวิธีการที่ดีในการจัดการการหยุดชะงักและความซับซ้อนของศตวรรษที่ 21 ช่วยให้นักเรียนและครูมีความยืดหยุ่น ยืดหยุ่นสร้างสรรค์คิดเหมือนผู้ประกอบการและพัฒนาพันธมิตรและทรัพยากรระดับโลก ให้ประสบความสำเร็จในโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของเรา พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรผู้ประกอบการ

9. เชื่อในสัญชาตญาณ การวิจัยล่าสุดแสดงให้เห็นว่าเราสามารถแก้ปัญหาได้อย่างประสบความสำเร็จฟังเสียงภายในตัวคุณมาจากสถานที่ที่ฉลาดและดี

10. ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นแรงบันดาลใจ กล่าวคำปราศรัยครูนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน สร้างความกระตือรือร้นและ

การมองโลกในแง่ดีเพื่อทำงานร่วมกันในการกำหนดทิศทางในอนาคตสำหรับโรงเรียน
ให้ความสำคัญต่อไปตลอดระยะเวลาที่คุณดำรงตำแหน่ง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสอนของครูในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ผู้วิจัยจึง
ได้สังเคราะห์ออกมาดังตาราง 1 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 การสังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	นักวิชาการ/นักวิจัย	นักวิชาการ/นักวิจัย													
		ชัยนัฐ เพาพาน (2560)	คณินันต์ย์ กิจวิธ (2560)	สนุก ลิงหมาตและคณะ (2560)	สุรัตน์ ดวงขาทม (2560)	ไกรศร เจียมทอง (2561)	บุญส่ง กรุงขาลี (2561)	วรปรัชญ์ หลวงโย (2564)	กุลนิดา คำคุม (2564)	Couros (2010)	Robinson (2012)	CCL, NASSP (2014)	Maxine Driscoll (2019)	ความถี่	ร้อยละ
1. นักสร้างสรรค์/ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม/เทคนิค/นักประกอบการสร้างสรรค์และนวัตกรรม/นักริเริ่มงาน/ความมั่นใจ/ความคิดริเริ่ม		✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	83
2. นักการสื่อสาร/การสื่อสาร/ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ		✓	✓			✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	10	83
3. การมีวิสัยทัศน์/สื่อสาร/วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล/อุดมการณ์/วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓			8	67

ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	นักวิชาการ/นักวิจัย													
	ชัยนัต เปาพาน (2560)	คณินันตย์ กิจวิธิ (2560)	สนุก ลิงหมาตรและคณะ (2560)	สุรัตน์ ดวงชาทม (2560)	ไกรศร เจริมทอง (2561)	บุญสง กรุงขาลี (2561)	วรปรัชญ์ หลวงโย (2564)	กุลนิตดา คาคุม (2564)	Couros (2010)	Robinson (2012)	CCL, NASSP (2014)	Maxine Driscoll (2019)	ความถี่	ร้อยละ
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21				✓	✓	✓							3	25
4. ทักษะมนุษยสัมพันธ์				✓	✓	✓							3	25
5. ทักษะชีวิต/ภาวะผู้นำ			✓	✓				✓			✓		4	33
6. ความเชื่อมั่น/สัญญาติญาณ/วิชาคน	✓		✓					✓					3	25
7. ความมุ่งมั่นพากเพียร	✓	✓						✓				✓	4	33
8. ทักษะการตัดสินใจ/การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์			✓		✓	✓		✓	✓		✓		3	50
9. ความเต็มใจที่จะเรียนรู้/การเรียนรู้	✓		✓	✓				✓	✓		✓	✓	7	58
10. การเจียมเนื้อเจียมตัว	✓								✓				2	17
11. คุณธรรม จริยธรรม/ความซื่อสัตย์/อุดมการณ์		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	8	67

ตาราง 1 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	นักวิชาการ/นักวิจัย	นักวิชาการ/นักวิจัย													
		ชัยนัต เพาพาน (2560)	คณินันต์ กิจวิธิ (2560)	สนุก ลิงหมาตริและคณะ (2560)	สุรัตน์ ดวงชาทม (2560)	ไกรศร เจียมทอง (2561)	บุญส่ง กรุขาสี (2561)	วรปรัชญ์ หลวงโย (2564)	กุลนิศา คำคุ้ม (2564)	Couros (2010)	Robinson (2012)	CCL, NASSP (2014)	Maxine Driscoll (2019)	ความถี่	ร้อยละ
12. ทักษะการแก้ปัญหา/การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์							✓					✓	✓	3	25
13. สร้างพลังเชิงบวก/สร้างแรงบันดาลใจ/น่าเชื่อถือ/เสริมพลัง/ทักษะการจูงใจ		✓								✓		✓	✓	4	33
14. ทักษะการทำงานเป็นทีม/การสร้างทีม/การสร้างความร่วมมือ/ความร่วมมือ/นักสร้างสะพาน/การสร้างเครือข่าย		✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	9	75
15. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล/การจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยีทันต่อการเปลี่ยนแปลง/นวัตกรรมดิจิทัล/ทักษะการใช้เทคโนโลยี/เท่าทัน			✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	8	67

[illegible]

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ได้แก่ ชัยยนต์ เพาพาน (2560); คณินันท์ กิจวิธิ (2560); ไกรศร เจียมทอง (2561); บุญส่ง กรุงชาติ (2561); วราพร บุญมี (2563); ณิชาวรรณัฐ ซองดี (2563); สุธิกานต์ บริเอก (2564); วรปรัชญ์ หลวงโย (2564); กุลนิตา คำคุ้ม (2564); Robinson (2012) ผู้วิจัยได้เลือกความถี่ตั้งแต่ระดับ 8 ขึ้นไป (ร้อยละ 60 ขึ้นไป) ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ได้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ และจัดลำดับองค์ประกอบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

จากองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นกลุ่มลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยจึงได้ปรับเป็นองค์ประกอบใหม่เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ตารางองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	องค์ประกอบใหม่	ความถี่	ร้อยละ
1. การมีวิสัยทัศน์/สื่อสาร/ วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล/อุดมการณ์/ วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	8	67
2. คุณธรรม จริยธรรม/ ความซื่อสัตย์	2. การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการ	8	67
3. นักการสื่อสาร/การสื่อสาร/ ทักษะการสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพ	3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล	10	83
4. ทักษะการทำงานเป็นทีม/การ สร้างทีม/การสร้างความร่วมมือ/ ความร่วมมือ/นักสร้างสะพาน/ การสร้างเครือข่าย	4. ทักษะการทำงานเป็นทีม และการสร้างเครือข่าย	9	75

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	องค์ประกอบใหม่	ความถี่	ร้อยละ
5. นักสร้างสรรค์/ความคิด สร้างสรรค์และการสร้าง นวัตกรรม/เทคนิค/นัก ประกอบการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม/นักริเริ่มงาน/ ความมั่นใจ/ความคิดริเริ่ม	5. ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรม	10	83
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล/ การจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยี ทันต่อการเปลี่ยนแปลง/ นวัตกรรมดิจิทัล/ทักษะ การใช้เทคโนโลยี	6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	8	67

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 จากเอกสาร แนวคิดของนักการศึกษา และนักวิจัยที่กล่าวถึง ผู้วิจัย
ได้เลือกความถี่ ตั้งแต่ระดับ 5 ขึ้นไป (ร้อยละ 60 ขึ้นไป) ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น
ได้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ
หลัก คือ 1) การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ 2) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
3) ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4) ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้าง
เครือข่าย 5) ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดที่จะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์

1.1 ความหมาย

สมัชชา จันทรแสง (2558, หน้า 31) ได้ให้ความหมายว่า การสร้าง
วิสัยทัศน์หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอก
องค์การ แล้วสังเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทาง และเป้าหมาย อันนำไปสู่การสร้างอนาคต

ขององค์การผ่าน วิสัยทัศน์ที่มีร่วมกัน มองปัญหาในองค์การว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย กระตุ้นให้เกิดความคิดอันสร้างสรรค์ และคิดนอกกรอบในการทำงาน

สுகอนท์ เอ็งสันเทียะ (2558, หน้า 26) ได้ให้ความหมายว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง การสร้างภาพอนาคตขององค์การอย่างชัดเจน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลสภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์การ แล้วนำมาสังเคราะห์กำหนดภาพที่ต้องการให้องค์การเป็นจริง บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561, หน้า 40) ได้ให้ความหมายว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการระดมความคิดร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่ม และคิดเชิงบวกเกี่ยวกับภาพอนาคตของสถานศึกษา เพื่อนำไปกำหนดทิศทาง หรือเป้าหมายหลักของสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจ และการมองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย รวมทั้งการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อให้สมาชิกมองเห็นภาพอนาคตได้ตรงกัน

Braun (1991, p. 26) ได้ให้ความหมายว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง การสร้างความฝันที่เป็นจริง เสมือนการสร้างพิมพ์เขียว ขององค์การที่มีความเป็นเลิศในอนาคต การสร้างวิสัยทัศน์จึงต้องศึกษาองค์การอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะองค์การทางด้านการศึกษา จำเป็นต้องรู้ถึงจุดเด่น จุดด้อยของบุคลากร สถานที่ ทรัพยากร และเวลาเพราะวิสัยทัศน์ที่สร้างจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

Dubrin (2006, p. 94) ได้ให้ความหมายว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง การสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเตรียม และใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ตามความจำเป็น โดยได้เสนอขั้นตอนที่จะนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ ได้แก่ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์องค์การกำหนดทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงานให้สำเร็จ ประเมินปัญหา และโอกาสที่เอื้ออำนวย ประเมิน และตัดสินใจเลือก ทั้งนี้ โดยใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้องว่าปัจจุบันโรงเรียนมีสภาพเป็นอย่างไรและต้องการให้เป็นอย่างไรในอนาคต

พัชรินทร์ รุจิชีพ (2558, หน้า 63) ได้สรุปความหมายของกลยุทธ์ว่า หมายถึง วิธีการหรือแนวทางปฏิบัติงานตามภารกิจหรือแผนการที่คิดขึ้นมาในการดำเนินงานขององค์การอย่างเป็นระบบอันจะทำการให้เกิดประโยชน์ ได้รับผลสำเร็จ

หรือชัยชนะตามที่มุ่งหมายไว้ภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร

วารี ชมชื่น (2559, หน้า 65) ให้ความหมายกลยุทธ์ว่า หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามระยะเวลาที่กำหนดภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมขององค์กรที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสม และการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อให้องค์กรมีสมรรถนะในการแข่งขัน สามารถปรับตัว ดำรงสถานะอยู่ได้อย่างปลอดภัย และให้องค์กรโดยรวมสามารถดำรงอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมที่จะทำให้บังเกิดผลสอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร

เศกสรร สกนธวัฒน์ (2560, หน้า 64 – 65) ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า หมายถึง การมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์กรด้วยวิธีดำเนินการที่มุ่งไปข้างหน้า หรือเชิงรุก เริ่มตั้งแต่การวางแผน การหาทางเลือกที่ดีที่สุด การระดมและจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติงานให้ได้เปรียบคู่แข่ง การลดความเสี่ยงต่อองค์กรให้น้อยที่สุด สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและตลาด และมีการคำนึงถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งองค์กรการวางแผนในภาพรวมขององค์กรที่เป็นกระบวนการเพื่อพัฒนาองค์กรที่ต่อเนื่องในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรและสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรเพื่อให้ดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้

อมรรัตน์ ศรีพอ (2561, หน้า 96) ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่าหมายถึง แนวทางหรือวิธีการดำเนินการเชิงรุกที่มีเป้าหมายชัดเจนโดยมีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองภาพรวมและคาดการณ์อนาคตขององค์กร ความสามารถในการมองการณ์ไกลและการวางแผนที่ครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตของโรงเรียน เพื่อเตรียมพร้อมเผชิญกับความท้าทายและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการกำหนดเป้าหมายระยะยาว มีความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลง ประเมินความเสี่ยง

และโอกาสที่อาจเกิดขึ้น กำหนดทิศทางที่ชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและนักเรียน มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ความสำคัญ

สุพิษ ชัยมงคล (2556, หน้า 13) ได้สรุปความสำคัญของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์จะช่วยให้องค์การมีความชัดเจนในการดำเนินการ การเลือกใช้ทรัพยากร การเลือกกิจกรรม บุคลากร และคาดคะเนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับการดำเนินการขององค์การได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินการได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตฤณ ศุภโชคอุตมชัย (2557, หน้า 25) ได้สรุปว่า กลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อองค์กร เพราะองค์กรจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีการวางแผนและกำหนดแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติอย่างถูกต้อง มีการจัดระบบในการควบคุมและประเมินความก้าวหน้าซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

สุพรัตน์ สัตตธนชัยภัทร (2557, หน้า 62) สรุปได้ว่า การจัดทำแผนกลยุทธ์ช่วยเพิ่มจุดแข็ง ลดหรือแก้ไขจุดอ่อนและภาวะคุกคามจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานทำให้หน่วยงานดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

พัชรินทร์ รุจิชีพ (2558, หน้า 67) สรุปไว้ว่า กลยุทธ์มีความสำคัญต่อองค์กรเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่มุ่งพยายามจะให้มีการใช้กำลังภายในและแรงผลักดันจากภายนอกที่จะก่อให้เกิดผลที่ดีมากที่สุด เพื่อผลักดันให้องค์กรเดินไปสู่เป้าประสงค์ของตนได้ เป็นกรอบองค์กรที่มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงหรือการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้าผู้รับบริการ

สรุปได้ว่า กลยุทธ์มีความสำคัญต่อองค์กรในการกำหนดแนวทางและทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ องค์กรสามารถเพิ่มจุดแข็ง ลดจุดอ่อน และรับมือกับภาวะคุกคามจากปัจจัยแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรและแรงผลักดันอย่างสร้างสรรค์เพื่อบรรลุเป้าหมาย

ที่กำหนด โดยเน้นการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

1.3 องค์ประกอบ

จตุพร เสถียรคง (2557, หน้า 17) ได้สรุปองค์ประกอบขั้นตอนในการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมประเมินผลกลยุทธ์ และการจัดการเชิงกลยุทธ์

สิริยากร กองทอง (2559, หน้า 105) ได้สรุปองค์ประกอบการพัฒนา กลยุทธ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ 1) การกำหนดทิศทาง 2) การประเมินองค์กรและสภาพแวดล้อม 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การดำเนินกลยุทธ์ และ 5) การประเมินผลและควบคุม เป็นการสร้างปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญ ที่จะนำองค์กรหันทิศทางไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีความคล่องตัวผสมกลมกลืนปราศจากอุปสรรคหรือให้เกิดอุปสรรคร้อย

เศกสรร สกนธวัฒน์ (2560, หน้า 67 – 72) ได้สรุปการพัฒนา กลยุทธ์มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วย SWOT analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร ช่วยชี้ให้ผู้บริหารเห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อที่จะนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรต่อไป

2. การกำหนดกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์การจับคู่ระหว่างอุปสรรคภาวะคุกคามและโอกาสจากภายนอกองค์กร กับจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กร

3. การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ หมายถึง การประเมินคุณภาพของกลยุทธ์ เมื่อมีการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติจึงต้องมีการประเมินกลยุทธ์เป็นระยะตามช่วงเวลาของแผนกลยุทธ์ หรือตามสถานการณ์ เมื่อเห็นว่าสภาพการณ์มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ได้ประสบความสำเร็จตามที่วางแผนไว้ ซึ่งผู้บริหารและบุคลากรร่วมกัน

สรุปได้ว่า การพัฒนากลยุทธ์ประกอบด้วยกระบวนการหลักที่ช่วยให้ องค์การสามารถกำหนดทิศทางและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากการ

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เช่น การใช้ SWOT analysis เพื่อระบุ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากนั้นจึงกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม เช่น การใช้ TOWS Matrix เพื่อเชื่อมโยงปัจจัยภายในและภายนอกให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อกำหนด กลยุทธ์แล้วจึงนำไปปฏิบัติ และต้องมีการควบคุมและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อให้มั่นใจว่า กลยุทธ์สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และนำพาองค์กร ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ

2.1 ความหมาย

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2546, หน้า 11) ธรรมาภิบาล หรือภาษาอังกฤษเรียกว่า Good Governance ซึ่งความหมาย ของ Governance เพียงคำเดียว หมายถึง แนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคม ของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ สุข และตั้งอยู่บนความถูกต้อง เป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ถ้านำไปใช้ในทางราชการก็จะเรียกว่า Public Governance ซึ่งกรอบการบริหารจัดการนี้ ย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่สำหรับสิ่งที่ดีเรียกว่า Good Governance ซึ่งสำหรับสิ่งที่ไม่ดี เรียกว่า Bad Governance

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544, หน้า 13) ให้ความหมายของคำว่าธรรมาภิบาลไว้ว่า เป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อันเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายตุลาการ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน แก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขวิกฤติที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึง ความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของคักดีศรี ความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญและกระแสการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2544, หน้า 9) กล่าวว่า “ธรรมาภิบาล” ทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกัน ของภาคเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองโดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือ

จากภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ฐิติรัตน์ เอี่ยมสกุล (2555, หน้า 20) กล่าวว่า ธรรมนูญเป็นกลไกที่ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนเป็นเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีพื้นฐานระบบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง ซึ่งมีโครงสร้างและกระบวนการบริหารที่มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้นำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างล้ำเสมอ

เจริญ เจษฎาวุธ (2552, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ธรรมนูญหมายถึง โครงสร้างการจัดการองค์การ นโยบาย กระบวนการปฏิบัติ และระบบการควบคุมภายในขององค์การ ซึ่งออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้นำการปฏิบัติงานทั้งหมดในลักษณะต่อเนื่อง และสามารถควบคุมกิจกรรมทั้งหมดขององค์การด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและความเอาใจใส่เพื่อเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดและส่งผลกระทบต่อผู้รับผลประโยชน์ โดยการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนดเพื่อจะได้รายงานถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมนูญของตนเองได้

สรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำหลักธรรมนูญมาใช้ในการดำเนินงานขององค์กร โดยมุ่งเน้นความโปร่งใส ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยึดหลักนิติธรรม ที่เน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด ใช้หลักคุณธรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์และคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน หลักความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล และกระบวนการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบต่อผลของการดำเนินงาน และหลักความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ความสำคัญ

อานันท์ ปันยารชุน (2541, หน้า 47) กล่าวว่า หลักธรรมนูญเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม เอื้อผลประโยชน์ให้กับคนทุกระดับ

ทั้งในภาครัฐและเอกชนในเรื่องการเปิดเผย ตรวจสอบได้ และรับผิดชอบในสิ่งที่ตัดสินใจ
 ธรรมชาติจะทำให้สังคมมีความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านคุณค่าและจิตสำนึกทางสังคม
 การเมือง วัฒนธรรม จริยธรรมและทางเศรษฐกิจ มีสมรรถนะ มีความโปร่งใส อยู่ร่วมกัน
 ด้วยความสุขและความเอื้ออาทรต่อกัน

สำนักนายกรัฐมนตรี (2554, หน้า 6 – 15) กล่าวว่า ทิศทางใน
 การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 –
 2559 ไว้ว่า ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่จะส่งผล
 กระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์
 การพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา
 สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการ
 ประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติที่อาจทำให้
 ปัญหาต่าง ๆ รุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้
 เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบ
 จากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง ซึ่งมีแนวคิดที่ต่อเนื่องจาก แผนพัฒนาฯ
 ฉบับที่ 8 – 10 โดยยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
 และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิด
 การพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยง
 ทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม
 และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับ
 ปัจจุบัน ครอบคลุม ชุมชน สังคมและประเทศชาติขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการมี
 ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการ พัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการ
 บริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนา
 ระบบราชการและข้าราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจาย
 อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบและกลไกการป้องกัน
 และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ประชาชน
 ทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและสร้างความเป็นธรรม
 ในการเข้าถึงทรัพยากร ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึก ค่านิยมประชาธิปไตย
 และธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

สมคิด มาวงศ์ (2554, หน้า 30) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลว่า เป็นทั้งหลักการขั้นพื้นฐานและหลักยุทธศาสตร์ที่สังคมโลกต้องการให้เกิดขึ้น และนำมาใช้เพื่อลดและแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง การเอารัดเอาเปรียบช่วยให้เกิดการสร้างคุณค่า จิตสำนึกทางปัญญา วัฒนธรรมและจริยธรรม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง เข้มแข็ง มีความมั่นคง และเกิดความเป็นธรรมในสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555, หน้า 1) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล (Good governance) ว่าเป็นหลักการบริหารที่ปัจจัยแห่งความสำเร็จนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความขัดแย้ง และสร้างความเป็นธรรมในสังคม รวมทั้งทำให้การบริหารงานตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและเกิดภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางพื้นฐานที่ช่วยสร้างความเป็นธรรมในสังคม ส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบได้ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทำให้สังคมเข้มแข็งในด้านคุณค่า จิตสำนึกทางสังคม การเมือง วัฒนธรรม จริยธรรม และเศรษฐกิจในการพัฒนาประเทศ หลักธรรมาภิบาลถูกบรรจุเป็นแนวทางสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อสร้างความมั่นคงและความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาแบบองค์รวมที่ให้ “คนเป็นศูนย์กลาง” และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการประเทศที่เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ

2.3 องค์ประกอบ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544, หน้า 13) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลที่ทุกส่วนราชการต้องยึดถือปฏิบัติ มี 6 ประการ คือ 1) หลักนิติธรรม คือ หลักการปกครองภายใต้กฎหมายที่ครอบคลุมไปถึงเรื่อง การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคม และสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม กล่าวโดยสรุปคือ สถาปนาการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่กระทำกันตามอำเภอใจ หรืออำนาจบุคคล 2) หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม

โดยการรณรงค์ เพื่อสร้างค่านิยมที่ดึงดูดให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคม
ถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียร
ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น 3) หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคม
ที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการ
ปรับปรุงระบบและกลไก การทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนที่ระบบ
หรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นการสร้างความ
ไว้วางใจซึ่งกันและกันและช่วยให้การทำงานของภาครัฐ และภาคเอกชนปลอดจากการทุจริต
คอร์รัปชัน 4) หลักความมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วม
รับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ของสังคมโดยเปิดโอกาส
ให้ประชาชนมีช่องทาง ในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวน
สาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ และจัดการผูกขาด
ทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยสร้างความสามัคคีและความร่วมมือกัน
ทำงานในเรื่องสำคัญของภาครัฐและภาคธุรกิจ เอกชน 5) หลักความรับผิดชอบ คือ
การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ทุกคนทุกฝ่ายตระหนัก ในสิทธิหน้าที่ มีสำนึกในความ
รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนและการใส่ใจในปัญหาสาธารณะ รวมทั้งมีความ
กระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยพยายาม
หาทางออกที่ทุกฝ่ายสามารถยอมรับร่วมกันได้ก็ได้รับผลจากการกระทำของตน
6) หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์
สูงสุด โดยการทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่รู้คุณค่าของทรัพยากรของชาติและบริหารงาน
ด้วยความประหยัดมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาครัฐซึ่งต้องให้บริการ
ที่มี คุณภาพแก่ประชาชน

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางบริหารที่ส่งเสริมความเป็น
ธรรมและประสิทธิภาพในสังคม โดยประกอบด้วย 6 หลักการสำคัญ ได้แก่ หลักนิติธรรม
ที่เน้นการปกครองตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม หลักคุณธรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์
และมีวินัย หลักความโปร่งใสที่เปิดเผยข้อมูลและตรวจสอบได้ หลักความมีส่วนร่วม
ที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบต่อทุกฝ่าย
ต้องตระหนักในหน้าที่ของตน และหลักความคุ้มค่าที่มุ่งใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
เพื่อประโยชน์สูงสุดของสังคม

3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3.1 ความหมาย

อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์, พิมพ์พรณ เพชรสมบัติ (2562, หน้า 139) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง เป็นความสามารถถ่ายทอดความรู้ ข้อมูล ค่านิยม ทศนคติ ข้อเท็จจริง และการแลกเปลี่ยนความคิด ผ่านกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สื่อและเทคโนโลยี มีบทบาทสำคัญที่ทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพผู้สื่อสารจะต้องรู้จักเลือก ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่หลากหลาย เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและสถานการณ์ ตลอดจนเข้าใจถึงผลกระทบในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดังกล่าว

สลีหะ หลีแจ้และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566, หน้า 1,051) กล่าวว่า การสื่อสาร (communications) หมายถึง ความเหมือนกันหรือร่วมกัน การสื่อสาร (communication) หมายถึงกระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็นความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม หรือความจำเป็นของผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิริยาตอบสนองต่อกัน บริบททางการสื่อสารที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลและได้พูดถึงความสำคัญของการสื่อสาร

1. การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ไม่มีใครที่จะดำรงชีวิตได้ โดยปราศจากการสื่อสาร

2. การสื่อสารก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลและสังคม ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในสังคม และสะท้อนให้เห็นภาพความเจริญรุ่งเรืองวิถีชีวิตของมนุษย์

3. การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทั้งตัวบุคคลและสังคม การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารมี 4 ประการ ดังนี้

3.1 ผู้ส่งสาร (sender) หรือ แหล่งสาร (source) หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งสาร หรือเป็นแหล่งกำเนิดสาร

ที่ เป็นผู้เริ่มต้นส่งสารด้วยการแปลสารนั้นให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น แทนความคิด

3.2 สาร (message) หมายถึง เรื่องราวที่มีความหมาย หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อาจอยู่ในรูปของข้อมูล ความรู้ ความคิด ความต้องการ อารมณ์ ฯลฯ ซึ่งถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารให้ได้รับรู้และแสดงออกมาโดยอาศัยภาษา หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้

3.3 สื่อ หรือช่องทาง (media or channel) เป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการสื่อสาร หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะของสาร ทำหน้าที่นำสาร จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งสารต้องอาศัยสื่อหรือช่องทางทำหน้าที่นำสารไปสู่ผู้รับสาร

3.4 ผู้รับสาร (receiver) หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือมวลชนที่รับเรื่องราวข่าวสาร จากผู้ส่งสารและแสดงปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) ต่อผู้ส่งสาร

สุภัตตรา สกุลแก้วและทับทิมทอง กอบัวแก้ว (2566, หน้า 1,106) การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอด ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น หรือความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ที่อาจเป็นการพูด การเขียน การใช้สัญลักษณ์ การแสดงท่าทาง หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร ดังนั้น ทักษะการสื่อสารจึงหมายถึง ความสามารถในการรับและส่งสารเพื่อถ่ายทอด ความคิด ความรู้ และทัศนคติอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ

ศิริยุพา รุ่งเรืองสุข (2561, หน้า 22) กล่าวว่า การสื่อสารดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารของโลกปัจจุบันต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็น โดยเฉพาะเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารที่มีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในยุคดิจิทัลนี้ ผู้บริหารทุกระดับต้องรู้จัก ใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาปรับปรุงงานให้ได้ผลิตรายรวดเร็วขึ้น ดีขึ้น และประหยัดขึ้น สามารถเลือกใช้ให้ถูกต้องกับกลุ่มเป้าหมาย และกาลเทศะ เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ดิจิทัลกลายเป็นเครื่องมือที่ทรงอำนาจในการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารให้มี ประสิทธิภาพโดดเด่นในการทำงาน ในองค์กรและสังคมวงกว้างอย่างไม่มีขีดจำกัด

สุชนา โกมลวงนิช และคณะ (2563, กล่าวถึงใน ชญานิศ โฆษิต พิมานเวช และเอกราช โฆษิตพิมานเวช, 2566, หน้า 261) กล่าวว่า การสื่อสารดิจิทัล คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการ สื่อสาร การประชาสัมพันธ์และการสร้าง

เครือข่าย โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครู บุคลากรและชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 3 ตัวชี้วัด คือ การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อดิจิทัล (Public Relation Using Digital Media) และการสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล (Creating a Network Through Digital Media)

ดาวรรุวรรณ ถวิลการ (2564, หน้า 183) กล่าวว่า การสื่อสารดิจิทัล คือ การปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึง โดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัย ทั้งเครือข่ายภายนอกและภายใน ในการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางเพื่อสื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทาง และจุดมุ่งหมายเดียวกัน

Sheninger (2014) กล่าวว่า ผู้นำสามารถให้ข้อมูลที่หลากหลาย ช่องทางและทันต่อเวลาผ่านอุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ใช่วิธีการเดิมเช่น จดหมายข่าว การลงประกาศ เป็นต้น ผู้นำจึงควรมีการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Sullivan (2017) กล่าวว่า ผู้นำจะต้องสร้างกลยุทธ์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานเพื่อให้บุคลากรได้คุ้นเคยกับเทคโนโลยีดิจิทัล

Krishnamurthi (2017) ได้กล่าวว่า ผู้นำจะต้องมีทักษะในการพูดคุย และสื่อสารส่วนรวมกับผู้อื่นได้อย่างอิสระ ผู้นำดิจิทัลต้องเป็นคนที่รู้จักองค์กรและสามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์องค์กรให้บุคคลอื่น ๆ ได้รู้จัก

สรุปได้ว่า ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัลในการส่งและรับข้อมูล สร้างและแชร์เนื้อหาดิจิทัล การจัดการข้อมูลและรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ในการทำงานร่วมกับครูอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล การมีปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล ความสามารถในการปรับตัวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน และการดำเนินชีวิตในสังคมยุคดิจิทัล

3.2 ความสำคัญ

จิณณวัตร ปะโคทัง ภูมิไพรตัน อนุพันธ์ (2562, หน้า 131) กล่าวว่า การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เรื่องราวโดยผ่านสื่อดิจิทัลของสถานศึกษาเป็นช่องทางการสื่อสารการจัดการศึกษาที่มีความสมบูรณ์แบบ สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ ตามแนวทางของสถานศึกษา Van Meter Community School และแนวทางการสื่อสารสถานศึกษาในหลายรูปแบบที่สามารถช่วยให้การสื่อสารข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา การสื่อสารระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยผู้นำทางการศึกษาต้องมีภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ห่างไกล เพื่อให้มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาที่ทัดเทียมมาตรฐาน และสามารถใช้เทคโนโลยี ลดภาระการใช้ครูและการใช้สื่อการเรียนการสอน

ฐานันท์ ธรรมเมธา (2564, ออนไลน์) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ตามที่ Seels and Richey (1994) ได้ศึกษาไว้ ประกอบด้วย 5 ขอบข่ายใหญ่ และแต่ละขอบข่ายใหญ่แยกเป็น 4 ขอบข่ายย่อย รวมเป็นขอบข่ายย่อยทั้งหมด 20 ขอบข่าย ดังนี้

1. การออกแบบ (design) คือ กระบวนการในการกำหนดสภาพของการเรียนรู้ประกอบด้วย
 - 1.1 การออกแบบระบบการสอน (instructional systems design) เป็นวิธีการจัดการที่รวมขั้นตอนของการสอนประกอบด้วย
 - 1.1.1 การวิเคราะห์ (analysis) คือ กระบวนการที่กำหนดว่าต้องการให้ผู้เรียนได้รับอะไร เรียนในเนื้อหาอะไร
 - 1.1.2 การออกแบบ (design) กระบวนการที่จะต้องระบุว่าให้ผู้เรียนเรียนอย่างไร
 - 1.1.3 การพัฒนา (development) คือกระบวนการสร้างผลิตสื่อวัสดุการสอน
 - 1.1.4 การนำไปใช้ (implementation) คือการใช้วัสดุและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ
 - 1.1.5 การประเมิน (evaluation) คือกระบวนการในการประเมินการสอนในการสอน

1.2 ออกแบบ (message design) เป็นการวางแผน

เปลี่ยนแปลงสาร เน้นทฤษฎีการเรียนรู้ที่ประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานของความสนใจ การรับรู้ ความจำ การออกแบบอย่างมีจุดประสงค์เพื่อการสื่อความหมายกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล

ในสถานศึกษาช่วยให้การจัดการศึกษามีความสมบูรณ์แบบ โดยสถานศึกษาสามารถใช้ ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการสื่อสารระหว่างผู้เรียน, ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา ผู้นำการศึกษาต้องมีภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และสามารถใช้เทคโนโลยีลดภาระการใช้ครูและสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และมาตรฐานเดียวกันในทุกพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี มี 5 ขอบข่ายหลัก ได้แก่ การออกแบบ (Design), การวิเคราะห์ (Analysis), การพัฒนา (Development), การนำไปใช้ Implementation), และการประเมิน (Evaluation) ซึ่งทุกขอบข่ายมีขั้นตอนย่อย ที่ช่วยในการวางแผนและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3.3 แนวคิดและทฤษฎี

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2555, หน้า 25) ให้ความละเอียดของการวิเคราะห์ ผู้เรียนรายบุคคลไว้ว่า การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะต้องคำนึงถึง เพื่อศึกษาลักษณะสำคัญของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนว่ามีจุดสนใจจุด ที่ควรพัฒนา ปรับปรุงหรือไม่ และเป็นเรื่องอะไร จะทำให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง และตรงตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน โดยสามารถศึกษาข้อมูลได้จากคุณครูประจำชั้น คุณครูประจำวิชา หรือคุณครูที่เคยสอนมาก่อน ครูแนะแนว เป็นต้น เพื่อจะได้ ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์มากที่สุดในการนำมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลพื้นฐานที่คุณครูจะต้องศึกษา ได้แก่ ภูมิหลังทางครอบครัว ผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตร พัฒนาการทุกด้าน (ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา ค่านิยม ฯลฯ) ความสนใจ ความถนัด ศักยภาพ ความต้องการจำเป็น และปัญหาหรือข้อจำกัด โดยมีแนวคิดในการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล 5 แนวคิด ได้แก่

1. การวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียนตามแนวคิดของ

แอนโทนี เอฟ กราชา และไรซ์แมน (Anthony F. Grasha and Sheryl Reichmann, 1980) แบ่งผู้เรียนโดยเน้นบุคลิกภาพ มี 6 แบบ ได้แก่ อิสระ หลีกเดี่ยว ร่วมมือ ฟังพา แข่งขัน และมีส่วนร่วม

2. การวิเคราะห์ผู้เรียนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ตามแนวคิดของเดวิด เอ. คอลบ์ (David A. Kolb, 1995) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นี้สามารถแบ่งวิธีการเรียนรู้ตามแบบการคิด เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักคิดทางเดียว กลุ่มช่างคิด (หลายทาง) กลุ่มเจ้าหลักการ และกลุ่มนักปฏิบัติ

3. การวิเคราะห์ผู้เรียนตามแนวคิดของแฮร์ริส และเบลล์ (1990) ซึ่งแบ่งวิธีการเรียนโดยเน้นลักษณะของผู้เรียน มี 4 แบบ ได้แก่ 1) แบบเน้นกิจกรรม คือ ผู้เรียนเรียนได้ดี ร่วมกิจกรรมมาก ๆ 2) แบบเน้นการคิดไตร่ตรอง คือ ผู้เรียนเรียนได้ดี ใช้เวลาการคิดไตร่ตรอง ชอบอธิบายชัดเจน ไม่ชอบกิจกรรมแสดงออก 3) เน้นหลักการ และเหตุผล ผู้เรียนเรียนได้ดี มีเหตุมีผล มีหลักการ ทฤษฎี ชอบคิดวิเคราะห์ วิจัยเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) แบบเน้นการปฏิบัติจริง ผู้เรียนเรียนได้ดี ลงมือปฏิบัติจริง

4. แนวคิดแบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ตามแนวคิดของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ โดยได้จำแนกความสามารถผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นทฤษฎีพหุปัญญา 8 ด้าน ถ้าบุคคลได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม จะทำให้คนเป็นอัจฉริยะภาพได้ ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านการเข้าใจธรรมชาติ

5. การวิเคราะห์ผู้เรียนตามแบบลีลาการเรียนรู้ (learning Style) โดยแต่ละคนมีลีลาการเรียนรู้ที่ต่างกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เรียนรู้ได้ดีด้วยการเห็น (Visual modality) 2) เรียนรู้ได้ดีด้วยการได้ยิน (Auditory) 3) เรียนรู้ได้ดีจากการเคลื่อนไหว การสัมผัส (Kinesthetic)

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ภูมิหลังทางครอบครัว ผลการเรียนรู้ และพัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียนและช่วยให้ครูสามารถเข้าใจและปรับวิธีการสอนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย

4.1 ความหมาย

วิไลวรรณ ศรีมันตะสิริภักดิ์ (2560, หน้า 26) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานของกลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องกัน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการร่วมมือและประสานงานกันด้วยความมุ่งมั่น มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

อริศรา อุ่มสิน (2560, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีสัมพันธ์กันซึ่งจะใกล้ชิด มีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสมาชิก ร่วมดำเนินกิจกรรม สนับสนุนช่วยเหลือใช้ทักษะ ประสภาร่วมกันทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์การ ให้บรรลุเป้าหมายทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ร่วมทีมมีความพอใจในการทำงานสูงสุด

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564, หน้า 4) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน จะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ซึ่งการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในทุกองค์การ การทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน

Dunnellon (2006, p. 22) ได้กล่าวว่า กลุ่มคนที่ทำงานคล้าย ๆ กัน หรือมีผู้บังคับบัญชาคนเดียวกันที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำงานร่วมกัน

Luecke (2004, p. 24) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง กลุ่มคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งในระดับสมาชิกด้วยกันและระดับหัวหน้า ซึ่งช่วยเติมเต็มความสามารถของกันและกัน

Agranoff and McGuire (2001, p. 296) ได้กล่าวว่า การทำงานแบบเครือข่ายหมายถึง การจัดรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานจำนวนหลายแห่ง เพื่อการมุ่งแก้ปัญหาที่หน่วยงานแห่งใดแห่งหนึ่งไม่สามารถลงมือแก้ไขหรือจัดการปัญหาดังกล่าวได้โดยลำพัง ส่วน Smith and Wohl Stetter (2006, p. 250) อธิบายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ภายในเครือข่ายมีลักษณะของความสมัครใจ (voluntary) โดยไม่มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งบังคับหรือสั่งการองค์กรอื่น ๆ ในเครือข่ายได้ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะอยู่ในระดับที่สามารถนำไปสู่การแลกเปลี่ยนทรัพยากรในการดำเนินงานหรือการตัดสินใจร่วมกันระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ภายในเครือข่าย

Starkey (1997, p. 125) ให้ความหมายของเครือข่ายว่า คือ กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกันหรือทำกิจกรรม

ร่วมกันในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กร สมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตนซึ่งการสร้างเครือข่ายเป็นการทำให้บุคคลและองค์กรที่กระจัดกระจายได้ ติดต่อกันและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและร่วมมือกันด้วยความสมัครใจให้ สมาชิกเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระ มากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบฟุ้งเฟ้อ

สรุปได้ว่า ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและประสานงานกับบุคลากรทุกระดับภายในโรงเรียน รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับบุคคลภายนอกและหน่วยงานอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสื่อสารที่ดีในการทำงานการร่วมมือกัน การแก้ไขปัญหา การจัดการความขัดแย้ง การวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการสร้าง ความเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจในกลุ่ม เชื่อมมั่นในการทำงานของกันและกัน มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างเสริมความสามัคคี และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายทิศทางการเดียวกัน

4.2 ความสำคัญ

จินดาพร นพนิยม (2555, หน้า 16) กล่าวถึง ความสำคัญของการทำงานเป็นทีมว่ามีบทบาทสำคัญในกระบวนการแก้ไขปัญหาและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีขององค์กรซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ลำเทียน เผ่าอาจ (2559, หน้า 22) กล่าวถึง ความสำคัญของการทำงานเป็นทีมว่าจะช่วยให้เกิดความสำเร็จในงานต้องมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเพื่อนมนุษย์ ส่งเสริมและพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้สมาชิกและทีมมีศักยภาพและมีความพร้อมในการทำงานทีมที่สามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องประกอบด้วย ความสามารถพิเศษ (Talent) ความรู้ (Knowledge) การมีอิทธิพลต่อความคิดของคนในองค์กร ประสบการณ์ และความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำงานในเชิงเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการทำงานของทีม ความสำคัญของการรวมตัวกัน เพื่อทำงานเป็นทีมความรู้ความสามารถ และศักยภาพในตัวบุคคลมีขอบเขตที่จำกัด จึงต้องมารวมกลุ่มกันเพื่อนำจุดดี จุดด้อย ความรู้และความสามารถที่แตกต่างกันเพื่อรวมกันแก้ปัญหา เพื่อประโยชน์ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การทำงานร่วมกันช่วยให้เกิดความสำเร็จในงาน โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในทีมอย่างต่อเนื่อง ทีมที่ประสบความสำเร็จต้องมีความสามารถพิเศษ (Talent), ความรู้ (Knowledge), ประสบการณ์ และความรู้ทางเทคนิคในการทำงานร่วมกัน การรวมตัวกันเป็นทีมช่วยเสริมความรู้และศักยภาพที่แตกต่างกัน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและสร้างประโยชน์ทั้งในระดับบุคคลและองค์กร

4.3 องค์ประกอบ

จินดาพร นพนิยม (2555, หน้า 31) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการทำงานเป็นทีม 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. การมีปฏิสัมพันธ์
2. การสื่อสารอย่างเปิดเผย
3. การมีส่วนร่วม
4. การมีเป้าหมายเดียวกัน
5. การไว้วางใจซึ่งกันและกัน
6. การยอมรับนับถือ

พัชรินทร์ จันทาพูน (2555) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) การกำหนดสมาชิกเครือข่าย 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การบริหารทรัพยากรร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 5) การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กันการร่วมกันบริหารผลประโยชน์

ธีระชัย ช่างบุญศรี (2556) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 3) การติดตาม การประเมินผล 4) การสร้างความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย 5) การมีทักษะภาวะผู้นำ 6) การประสานงานของเครือข่าย 7) การปรับปรุงงาน 8) การพัฒนา สมาชิกเครือข่าย 9) การปฏิบัติงานของเครือข่าย

เกสรี ลัดเลีย (2557) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) การกำหนดสมาชิกเครือข่าย 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 5) การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กัน 6) การร่วมกันบริหารผลประโยชน์ 7) การติดตาม การประเมินผล

8) การสร้างความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย 9) การมีทักษะภาวะผู้นำ การประสานงานของเครือข่าย 10) การปรับปรุงงาน 11) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 12) การปฏิบัติงานของเครือข่าย 13) การวางแผนงาน

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีมประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารอย่างเปิดเผย การมีส่วนร่วม การมีเป้าหมายเดียวกัน การไว้วางใจซึ่งกันและกัน, และการยอมรับนับถือ ส่วนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือมีองค์ประกอบสำคัญหลายประการ เช่น การกำหนดสมาชิกและวัตถุประสงค์ การบริหารทรัพยากรร่วมกัน การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ การติดตามและประเมินผล การสร้างความร่วมมือ การมีทักษะภาวะผู้นำ การประสานงาน การปรับปรุงงาน การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย และการวางแผนงานเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม

5.1 ความหมาย

สุธิกานต์ บริเอก (2564, หน้า 18) การมีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกโดยมีความคิดสร้างสรรค์ ในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้กระตุ้นให้บุคคลอื่นมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดได้หลายแง่หลายมุม ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการคิดในสิ่งแปลกใหม่ อันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่สร้างสรรค์

อนุชา โสมาบุตร (2556) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creatively and Innovation) ประกอบด้วย

1. การคิดสร้างสรรค์ (Think Creativity) ใช้เทคนิคของการสร้างสรรค์ทางความคิดที่เปิดกว้าง เช่น การระดม สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และเสริมสร้างคุณค่าทางความคิดและสติปัญญาและมีความละเอียดรอบคอบต่อการคิดวิเคราะห์ และประเมินแนวความคิดเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาในงานในเชิงสร้างสรรค์

2. การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ (Work Creativity with Others) โดยมุ่งพัฒนา เน้นปฏิบัติและสื่อสารแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดใจกว้าง และยอมรับในมุมมองหรือโลกทัศน์ใหม่ ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการทำงาน เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์งานรวมทั้งมีความรู้และเข้าใจในสภาพการณ์ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นข้อจำกัด โดยพร้อมที่จะยอมรับความคิดหรือสภาพการณ์ใหม่ ๆ

ที่เกิดขึ้นนั้นได้ สามารถสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาสส่งผลต่อการเรียนรู้ และเข้าใจถึงวิธีการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ต้องใช้เวลาและสามารถนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง

3. การนำเอานวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ (Implement Innovations)
โดยปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปรับใช้และพัฒนาจากผลแห่งนวัตกรรมที่นำมาใช้

เบญจวรรณ ธนอมชยธวัช, ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, วุฒิชัย เนียมเทศ และณัฐวิทย์ พจนันติ (2559, หน้า 215) ได้กล่าวไว้ว่า การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creatively and Innovation) โดยสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และเสริมสร้างคุณค่าทางความคิดและสติปัญญา มีความละเอียดรอบคอบต่อการคิดวิเคราะห์และประเมินแนวความคิดเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนางานในเชิงสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส ส่งผลต่อการเรียนรู้ เข้าใจวิธีการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสามารถนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Brown (2014, p. 25) เป็นผู้บริหารของ Brain zooming Group: Education Southern Illinois University ได้สรุป 7 ทักษะที่เยี่ยมแหลมของผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เข้มแข็ง ไว้ในบทความที่ชื่อว่า “7 Subtle Skills Creative Leaders Can't Ignore” ประกอบด้วยทักษะ ดังนี้ 1) สนับสนุนความคิดของคนอื่น (Supports Ideas) 2) ความคิดริเริ่ม (Initiative) 3) ความยืดหยุ่น (Flexibility) 4) ความท้าทาย (Challenges) 5) ความอดทน (Patience) 6) การมุ่งความสำเร็จ (Success) 7) คิดค้นทักษะความคิดสร้างสรรค์/นวัตกรรม (Finding New Creative Innovation Skills)

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการคิดนอกกรอบ การสร้างแนวทางใหม่ ๆ การมองเห็นโอกาสใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น เปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมให้เกิดการพัฒนา

ที่ต่อเนื่องและยั่งยืน เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง

5.2 แนวคิดและทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์

อาร์ พันธ์มณี (2557, หน้า 30 อ้างถึงใน Guilford, 1960, unpagged) ได้แบ่งทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา สมรรถภาพสมองออกเป็น 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 ด้านเนื้อหา (Content) หมายถึง วัตถุ หรือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่รับรู้ใช้เป็นสื่อก่อให้เกิดความคิด เนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1.1 เนื้อหาที่เป็นรูปภาพ (Figural Content: F) ได้แก่ วัตถุที่เป็นรูปธรรมต่าง ๆ ซึ่งสามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส แบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

1.1.1 การเห็น (Visual)

1.1.2 การได้ยิน (Auditory)

1.1.3 สัญลักษณ์ (Symbolic)

1.2 เนื้อหาที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic content: S) ได้แก่ ตัวเลขตัวอักษร และสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้น เช่น พยัญชนะ ระบบจำนวน ซึ่งตามปกติเมื่ออยู่ตามลำพังจะปราศจากความหมาย แต่เนื่องจากเราตั้งความหมายขึ้นจึงใช้สื่อความหมายได้

1.3 เนื้อหาที่เป็นภาษา (Semantic Content: M) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่มักจะอยู่ในรูปความหมายซึ่งแทนด้วยถ้อยคำหรือรูปภาพที่มีความหมาย

1.4 เนื้อหาที่เป็นพฤติกรรม (Behavior content: B) ได้แก่ สิ่งที่ไม่ใช่ถ้อยคำเป็นการแสดงออกของมนุษย์ เจตคติ ความต้องการ รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลบางครั้งเรียกว่า สติปัญญาทางสังคม (Social intelligence)

มิติที่ 2 ด้านวิธีการคิด (Operation) หมายถึง กระบวนการคิดต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นมา ซึ่งประกอบด้วยความสามารถ 5 ชนิด ดังนี้

2.1 การรับรู้และการเข้าใจ (Cognition: C) เป็นความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ในการรับรู้และทำความเข้าใจ กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว

2.2 การจำ (Memory: M) เป็นความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ในการสะสมเรื่องราว หรือข่าวสาร และสามารถระลึกได้เมื่อเวลาผ่านไปในปี

ค.ศ.1988 กิลฟอร์ดได้แบ่งความจำเป็นเป็น 2 ชนิด คือ ความจำที่บันทึกไว้ (Recording) และความจำที่เก็บไว้ในความจำระยะยาว (Retention)

2.3 การคิดนอกเนกนัย หรือการคิดแบบกระจาย (Divergent thinking: D) เป็นความสามารถในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และแสดงออกมาได้หลาย ๆ แบบ หลายวิธีความคิดประเภทนี้มีความสำคัญต่อความคิดสร้างสรรค์

2.4 การคิดเอกนัย หรือการคิดแบบรวม (Convergent thinking: N) เป็นความสามารถที่เน้นเรื่องความถูกต้องของคำตอบที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นคำตอบที่ดีที่สุด

2.5 การประเมินค่า (Evaluation: E) เป็นความสามารถในการตัดสินสิ่งที่รับรู้ จำได้ หรือ กระบวนการคิดนั้นมีคุณค่า ความถูกต้อง ความเหมาะสม หรือมีความเพียงพอหรือไม่อย่างไร

มิติที่ 3 ด้านผลผลิตของความคิด (Product) หมายถึง ความสามารถที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานมิติด้านเนื้อหา และด้านปฏิบัติการเข้าด้วยกัน เป็นผลผลิตเมื่อสมองรับรู้วัตถุ/ข้อมูล ทำให้เกิดการคิดในรูปแบบต่าง ๆ กัน สามารถให้ผลออกต่างกัน 6 ชนิด ดังนี้

3.1 แบบหน่วย (Unit: U) เป็นสิ่งที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัว และมีความแตกต่างจากสิ่งอื่นที่เป็นลักษณะเฉพาะ 3.2 แบบกลุ่ม (Classes: C) เป็นกลุ่มของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีคุณสมบัติบางประการร่วมกัน

3.3 แบบความสัมพันธ์ (Relation: R) เป็นการเชื่อมโยง 2 สิ่งเข้าด้วยกันเช่น เชื่อมโยงลูกโซ่ เชื่อมโยงคำ เชื่อมโยงความหมาย

3.4 ระบบ (System: S) เป็นแบบแผน หรือการรวมหน่วยจำพวกของข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของส่วนประกอบ ซึ่งอาจเป็นทฤษฎีหลักการ

3.5 การแปลงรูป (Transformation: T) เป็นการเปลี่ยนแปลงการหมุนกลับ การขยายความข้อมูลจากสภาพหนึ่งไปยังอีกสภาพหนึ่ง เป็นต้นว่าการให้คำจำกัดความใหม่หรือการคิดแปลงข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วเสียใหม่

3.6 การประยุต์ (Implication: I) เป็นผลการคิดที่คาดหวัง หรือการทำนายจากข้อมูลที่กำหนดให้

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการคิดที่นำไปสู่การสร้างสิ่งใหม่ ๆ หรือแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาแนวคิดที่มีอยู่เดิม โดยต้องมีความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาเพื่อให้เกิดผลที่เป็นประโยชน์และสามารถตอบโจทย์ความต้องการใหม่ ๆ สำหรับการสร้างนวัตกรรมเป็นการนำความคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาให้เกิดประโยชน์จริงในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ กระบวนการหรือบริการใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้

5.3 องค์ประกอบ

สาลิณี เรืองจ้อย (2554, หน้า 5-6) ได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของกระบวนการทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายแง่มุมหรือที่เรียกว่า ความคิดแบบอนกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่ หลากหลาย กว้างไกลและแตกต่างไปจากเดิม โดยอาศัยความสัมพันธ์จากประสบการณ์ทั้งหมด ที่ผ่านมาและสามารถแบ่งองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) เป็นความสามารถทางการคิดของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและต่อเนื่องและได้คำตอบมาก ๆ ในเวลาที่จำกัด

2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) เป็นความสามารถทางการคิดของบุคคลในการคิดหาคำตอบที่ถูกต้องได้หลายทาง หลายรูปแบบ และสามารถเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาได้ทันทีที่รู้ว่ามีคามจำเป็น

3. ความคิดริเริ่ม (Originality) เป็นความสามารถทางการคิดของบุคคลในการคิดหาคำตอบที่ถูกต้องมีความแปลกใหม่และแตกต่างจากความคิดของผู้อื่น

สุจิตรา โนมะยา (2556, หน้า 33-34) ได้ศึกษาและสรุปองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ไว้ได้ 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะความคิดคล่องแคล่ว ทักษะความคิดยืดหยุ่น และทักษะความคิดริเริ่มและได้อธิบายความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์แต่ละทักษะไว้ ดังนี้

1. ทักษะความคิดคล่องแคล่ว คือ ทักษะการคิดหาคำตอบที่คล่องแคล่ว รวดเร็วและได้คำตอบจำนวนมากภายในเวลาที่กำหนด

2. ความคิดยืดหยุ่น คือ ทักษะการคิดหาคำตอบที่มีหลากหลายรูปแบบ หลายวิธีการ หลายทิศทาง

3. ความคิดริเริ่ม คือ ทักษะการคิดหาคำตอบที่ไม่เหมือนใคร

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์คือกระบวนการทางสมองที่ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ โดยการคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งทำให้เกิดความคิดที่แปลกใหม่ หลากหลาย และแตกต่างจากเดิม โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมา องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ที่สามารถหาคำตอบได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง, ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ที่คิดหาคำตอบหลายทางและเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาได้, และความคิดริเริ่ม (Originality) ที่คิดหาคำตอบที่แปลกใหม่และแตกต่างจากผู้อื่น

6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเปลี่ยนแปลง

6.1 ความหมาย

สุนันทา สมใจ (2561, หน้า 359) กล่าวว่า ความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการชักนำ โน้มน้าว และส่งเสริมบูรณาการ เทคโนโลยีในการบริหารงานโรงเรียน และการจัดการเรียนรู้ภายใต้ความร่วมมือของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถจัดการให้เกิดความเข้ากันได้หรือผสมกลมกลืนระหว่าง เทคโนโลยีและนโยบาย

ชัยนาม บุญนิตย (2563, หน้า 36) กล่าวว่า ความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมไปปรับปรุงประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้ห้องเรียนแห่งคุณภาพ (DLIT Classroom) การจัดการศึกษาโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ใช้ระบบสารสนเทศแบบก้อนเมฆ (Cloud Computing) ใช้จัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้ผ่านทางเว็บไซต์ (Web-Based Learning) มีความรู้ความสามารถเข้าถึงสื่อ Social Media ต่าง ๆ เช่น Line, Facebook, Social Media ในการบริหารจัดการและส่งเสริมการจัดการศึกษา

พรวิชัย อุ่นวิเศษ (2564, หน้า 39) กล่าวว่า ความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารต้องมีความรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย ดังนี้ 1) มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ และการใช้งานเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) 2) มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3) มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้อย่างเหมาะสมกับ

การบริหารสถานศึกษา 4) มีความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบปฏิบัติการ (Operating System: OS) 5) มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้โปรแกรมพื้นฐานต่าง ๆ ในการทำงาน 6) มีความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างและใช้บทเรียนออนไลน์ (E – Learning) 7) มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการทำงานเบื้องต้นของเว็บไซต์ และสามารถบริหารจัดการเว็บไซต์เพื่อจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษาได้ 8) มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการความรู้ คลังความรู้ การรวบรวมสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อย่างเป็นระบบ 9) ความรู้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) ให้แก่ครูและนักเรียนอยู่เสมอ

พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2564, หน้า 78) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำและปรึกษา ส่งเสริม จัดสรรงบประมาณ จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ สร้างแรงจูงใจ ให้ผู้เรียนสร้างผลงาน นวัตกรรม โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำระบบคลังสื่อวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนและความสนใจ จัดหาเวทีในการแข่งขัน การใช้การผลิตสื่อ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

วรรณภา จำเียรพีช (2564, หน้า 8) กล่าวว่า การสนับสนุนการจัดการและการดำเนินการในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการสนับสนุนครูและเจ้าหน้าที่ในการเชื่อมโยง สร้างและใช้ระบบเทคโนโลยีสำหรับการบริหารและการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน มีการจัดการให้เกิดความเข้ากันได้หรือผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีสารสนเทศและนโยบายของ สถานศึกษา มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ในการสนับสนุนความต้องการเทคโนโลยีของโรงเรียน อย่างเป็นระบบ มีการจัดหาเงินทุนเพิ่มเติมในการสนับสนุนความต้องการเทคโนโลยีของสถานศึกษา มีการบูรณาการแผนเทคโนโลยีสู่แผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาอื่น ๆ ของโรงเรียนโดยความ ตระหนักถึงการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการจัดการทดแทนปรับปรุงฮาร์ดแวร์และ ซอฟต์แวร์ ตามแผนเทคโนโลยีของสถานศึกษา และมีการสนับสนุนการให้บริการด้านเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพอย่างพอเพียง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทใน

การบริหารจัดการและการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิด วิเคราะห์ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวางแผน การตัดสินใจ และการประสานงานกับบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในด้านเทคโนโลยี มีความสามารถในการประเมินและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและครู ในด้านการจัดการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสาร การจัดการข้อมูล และการติดตามประเมินผลการเรียนการสอนการปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

6.2 ความสำคัญ

เฉลิม วัชร (2559, หน้า 7) ได้อธิบายความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ด้านการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการค้นคว้าศึกษาแหล่งข้อมูลทำให้การศึกษาง่ายขึ้นและไร้ขีดจำกัด ผู้เรียนมีความสะดวกในการค้นคว้าวิจัย
2. ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้มีความสะดวกคล่องตัวและรวดเร็วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกันได้หรือทำงานใช้เวลาน้อยลง
3. ด้านการดำเนินธุรกิจ ทำให้มีการแข่งขันระหว่างธุรกิจมากขึ้น จึงทำให้มีการพัฒนาองค์กรเพื่อให้ทันกับข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลาอันส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง
4. อัตราการขยายตัวทุก ๆ ด้านที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีการติดต่อ สื่อสารที่เจริญก้าวหน้าทันสมัย รวดเร็วถูกต้องและทำให้เป็นโลกที่ไร้พรมแดนในการสื่อสาร
5. ระบบการทำงานมีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย สามารถทำงานได้มากขึ้น งานบางอย่างมนุษย์ทำไม่ได้ ก็ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทำงานแทนซึ่งได้ผลถูกต้องรวดเร็ว

ทิพวัลย์ นนทเกท (2559, หน้า 7) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ไว้ดังนี้

1. ช่วยในการจัดระบบข้อมูลจำนวนมากในแต่ละวัน
2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตดิจิทัล เช่น การคำนวณตัวเลขการจัดเรียงลำดับ
3. ช่วยให้เก็บดิจิทัลไว้ในรูปแบบที่สามารถเรียกใช้ได้สะดวก
4. ช่วยให้สามารถจัดระบบอัตโนมัติเพื่อการประมวลผลและเรียกใช้ดิจิทัล
5. ช่วยในการเข้าถึงดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น
6. ช่วยในการสื่อสารระหว่างกันได้อย่างรวดเร็วโดยการใช้โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสารอื่น ๆ

อัจฉริยา ทองมา (2559, หน้า 9) ได้อธิบายความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ช่วยให้นักธุรกิจก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ มากยิ่งกว่าความเจริญก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์มาจนถึงเมื่อมีการคิดประดิษฐ์คอมพิวเตอร์ได้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าไม่ว่าจะในด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ ธุรกิจการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การแพทย์ การศึกษา การขนส่งหรือแม้แต่ในด้านการใช้ชีวิตของตนเอง จากประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ทำให้ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้รับความสนใจจากบุคลากรทุกระดับและทุกหมู่เหล่า รัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลว่า เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจการค้ากับประเทศอื่นได้ สามารถเพิ่มผลผลิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรมและการบริหาร สามารถพัฒนาเยาวชนไทยให้มีการศึกษาได้สูงขึ้นและทั่วถึงทุกพื้นที่ได้ สามารถสร้างงานและกระจายรายได้แก่คนทั่วทั้งประเทศและคนทุกระดับชั้น สามารถให้บริการด้านสวัสดิการสังคมและสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง นอกจากนั้นยังช่วยให้ประชาชนทุกคนได้รับทราบข่าวสารอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

กวิณตรา ช้วนลิ้ม (2560, หน้า 7) ได้อธิบายความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลว่าเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถรับข่าวสาร สืบค้นดิจิทัล และเผยแพร่ดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว ดิจิทัลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตประจำวันของคนทั่วไปต่อเศรษฐกิจ และต่อสังคม หากบุคคลใดไม่ใช้ หรือก้าวไม่ทัน

ดิจิทัลอาจทำให้เสียโอกาส หรือไม่ทันเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ ดิจิทัลมีความสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนในปัจจุบันดิจิทัลถูกเผยแพร่

หลายรูปแบบเช่น สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ วัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถค้นหาในเวลาอันรวดเร็ว และมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ผู้เรียน และผู้สอนต้องเลือกดิจิทัลที่มีคุณค่า และตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการให้มากที่สุดจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย มีดังนี้

2.1 สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ และวิธีการที่มีอยู่แล้ว ไปถ่ายทอดในที่อื่น ๆ ได้ เช่น สอน บรรยายองค์ความรู้ สาธิต หรือปฏิบัติให้แก่กลุ่มบุคคล และชุมชน

2.2 สามารถวางแผน และจัดระบบการวิจัย และพัฒนา โดยอาศัยองค์ความรู้ที่ได้จากที่อื่นมาใช้ในหน่วยงานหรือองค์กร

2.3 ทำให้มีฐานความรู้ที่กว้างขวางสามารถเลือกดิจิทัลที่มีอยู่เพื่อนำมาแก้ไข และป้องกันปัญหาทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.4 ช่วยในการวางแผน และตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ด้านสังคม จากการรับรู้ดิจิทัลของบุคคลก่อให้เกิดประโยชน์ คือ

3.1 การตัดสินใจในชีวิตประจำวันในทุก ๆ เรื่อง เช่น การตัดสินใจซื้อสินค้าต่าง ๆ การเลือกคู่ครอง การเดินทาง หลักการปฏิบัติตนในระบอบประชาธิปไตยล้วนต้องอาศัยดิจิทัลที่มีคุณค่าประกอบ

3.2 ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ในสังคมปัจจุบันบุคคลที่อยู่ร่วมกันในโลกซึ่งแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยรับรู้ดิจิทัลที่แตกต่างกัน แล้วนำมาปรับเข้าหากัน ทำให้เกิดความเข้าใจและยังช่วยให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขวาง

3.3 การสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อสังคม การที่ประชาชนในประเทศได้รับดิจิทัลทุกรูปแบบโดยไม่มีขีดจำกัด สามารถสร้างค่านิยม และทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมได้

3.4 การเมือง ดิจิทัลจำเป็นสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา
ซึ่งต้องพึ่งพาองค์ความรู้จากประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนา
ยังไม่มีความพร้อมในการผลิตดิจิทัลบางประเภท

4. ด้านวัฒนธรรม ดิจิทัลก่อให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรม
อย่างต่อเนื่องทำให้คนรุ่นหลังได้รับรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิหลังของประเทศชาติ
ก่อให้เกิดความภูมิใจ ความรัก ความสามัคคี และความมั่นคงในชาติ

5. ด้านงบประมาณ และเวลา ดิจิทัลทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย
และเวลาเนื่องจากผู้ใช้งานสามารถนำดิจิทัลหรือองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นมาใช้ต่อยอดได้ แล้วทำให้
เกิดข้อมูลในเชิงลึก ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย และเวลาในการเข้าถึงข้อมูลแต่ละเรื่อง

6. ด้านวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในยุคสังคมข่าวสาร
เทคโนโลยีดิจิทัลถูกพัฒนาไปอย่างรวดเร็วประกอบกับการแสวงหาดิจิทัลอยู่เป็นประจำ
ทำให้ทราบการพัฒนาทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ทันท่วงที และเมื่อนำไปใช้
ประโยชน์จะช่วยให้เกิดเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศ

ศิวพงษ์ แอมประชา (2561, หน้า 15) ได้สรุปความสำคัญของการใช้
เทคโนโลยีดิจิทัลว่า ผู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมดิจิทัลได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องมี
ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งในเรื่องของระบบคอมพิวเตอร์และการสื่อสารข้อมูล
เพื่อจะได้ไม่ต้องหวาดกลัวต่อสภาพรอบตัวที่ล้วนแล้วแต่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
ในทุกวงการไม่ต้องอยู่ในสภาพที่เรียกว่า เป็นโรคกลัวการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผู้ที่มีความรู้
เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. มีความสะดวกและสบายใจเมื่อใช้คอมพิวเตอร์
2. สามารถใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือทำงานให้ตนเองได้
3. เข้าใจสภาพสังคมที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน
และเข้าใจแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
4. สามารถเลือกซื้อหรือคัดเลือกอุปกรณ์ในระบบคอมพิวเตอร์
ที่ดีมีคุณภาพ
5. สามารถเลือกซื้อหรือคัดเลือกซอฟต์แวร์ที่ดีเพื่อใช้กับระบบ
ฮาร์ดแวร์ที่สัมพันธ์กัน
6. ได้เรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้ในระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ใช้กัน
แพร่หลายในสังคมดิจิทัล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ดิจิทัลมีความสำคัญต่อการเรียน การสอนต่อการศึกษาคนคว่ำ ต่อสังคม ต่อวัฒนธรรม ต่องบประมาณ และเวลา ต่อวิทยาการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ และต่อชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาประเทศ

สรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีความสำคัญในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ช่วยในการค้นคว้าข้อมูลและทำให้การศึกษาไร้ขีดจำกัด ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน เพิ่มความสะดวกและลดเวลาในการทำกิจกรรม ด้านธุรกิจ ส่งเสริมการแข่งขันและพัฒนาองค์กร ด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้การสื่อสารรวดเร็ว และแม่นยำ และในด้านการทำงาน คอมพิวเตอร์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ที่มนุษย์ทำไม่ได้ นอกจากนี้ยังช่วยในด้านการจัดการข้อมูล การประมวลผล การเข้าถึง ข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว และการสื่อสารระหว่างบุคคล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลยัง ส่งผลดีต่อวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ การแพทย์ การศึกษา และการขนส่ง ซึ่งทำให้ การพัฒนาในประเทศสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศและสังคม

6.3 องค์ประกอบ

สุชนา โกมลวงิช (2563, หน้า 41) ได้ศึกษาองค์ประกอบของ ผู้บริหารยุคดิจิทัล สรุปได้ 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) การสื่อสารดิจิทัล (Digital communication) มีตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่ การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Communication) การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อดิจิทัล (Public relations using digital media) และการสร้าง เครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล (Creating a network through digital media) 2) การมีวิสัยทัศน์ ดิจิทัล (Digital Vision) มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การกำหนดนโยบายดิจิทัลร่วมกัน (Set digital policies together) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน (Use of digital technology in operations) และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ (The use of digital media creative and ethic) 3) การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) มีตัวชี้วัด 5 ตัว คือ การ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ดิจิทัล (Teaching and learning digital design) การสร้าง นวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล (Innovation) การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Creating an atmosphere that is conducive to learning) การแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (Sharing information via digital technology) และการสร้างสื่อดิจิทัลมาบูรณาการ การเรียน (Creating digital media to integrate learning)

สรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีองค์ประกอบที่ช่วยในการค้นคว้าข้อมูลและทำให้การศึกษาไร้ขีดจำกัดในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการศึกษาด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน เพิ่มความสะดวกและลดเวลาในการทำกิจกรรมการสื่อสารดิจิทัล การใช้สื่อดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการสร้างเครือข่ายในโลกดิจิทัลการกำหนดนโยบายและปฏิบัติงาน พร้อมกับการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์รวมถึงการแบ่งปันข้อมูลและสร้างสื่อดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 25 – 29) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และบทบาทของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 25)

แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 9 – 10) ได้ให้หลักที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักการว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ให้สามารถพัฒนาตนเองได้ การจัดการเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า

คิดแก้ปัญหาและปฏิบัติงานเพื่อสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนจัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

การจัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญของความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบ และแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ครูผู้สอนจึงควรมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลสำหรับใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน

3. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทางสมอง

การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทางสมอง เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับการทำงานของสมอง การเชื่อมโยงวงจรสมอง พัฒนาการทางอารมณ์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ ทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยใช้ประสบการณ์ตรงด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริงและทักษะด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในชีวิตจริงตามธรรมชาติเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง

4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม

การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ คุณธรรม จริยธรรมได้รับรู้ เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่า และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี กล่าวโดยสรุป หลักการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทางสมอง และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ความหมายของการจัดการเรียนรู้

ทิศนา ขัมมณี (2552, หน้า 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด หมายถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดสนใจหรือเป็นผู้

มีบทบาทสำคัญที่สุด คือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา สังคม และอารมณ์

แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2553, หน้า 1) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด และเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในการพัฒนาผู้เรียนครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด และจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2557, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้นั้นมีความหมายครอบคลุมทั้งด้านวิธีการ กระบวนการ และตัวบุคคล เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน ความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีความสำคัญมากที่สุดในการเป็นผู้นำปฏิบัติและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จันทร์จิรา จุมพลหล้า (2560, หน้า 19) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการออกแบบกิจกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก ชี้แนะให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้และสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ชูชัยลา เจะฮะ (2560, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของผู้สอนโดยดำเนินการตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการ ประเมินผลการเรียนรู้

วุฒิไกร อ่อนอ้าย (2563, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของ การจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในการ สร้างความรู้และการประยุกต์ใช้ ในความรู้ โดยครูนั้นใช้เทคนิคกระบวนการ การจัดการเรียนรู้ เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ ตรงกับความถนัด

ความสนใจความสามารถของนักเรียน ท าให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ

หยาดทิพย์ ชีซอง (2564, หน้า 49) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการ เรียนรู้หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นตามขีดความสามารถที่มีได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด มีกระบวนการ มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564, หน้า 9) ได้ให้ความหมาย ของการจัดการเรียนรู้ ว่าหมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่ก าหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนที่ก าหนดไว้ มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จนถึงการประเมินผล ซึ่งในการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้น ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่ผู้เรียน สามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

Hough & Duncan (1970, p. 144) อธิบายความหมายของการจัดการ เรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่างๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของ การศึกษาความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอน และเทคนิค การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การ เรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผล ที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

Good (1975, p.588) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือ การกระทำอันเป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา Hills (1982, P. 266) ให้คำจำกัดความของการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้คือกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

Moore (1992, p. 4) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้คือพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่พยายามช่วยให้บุคคลอื่นได้เกิดการพัฒนาตนในทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้ คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรมที่เรียนรู้หรือกิจกรรมที่เรียนรู้

3. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือสอนด้วยเช่นกันหากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้คือ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ 2553, หน้า 3)

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรม
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญใน เนื้อหาวิชา
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

อนึ่ง การที่ผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือการให้การศึกษา ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

4. ลักษณะของการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553, หน้า 3 – 4 นำเสนอการจัดการเรียนรู้ว่ามีลักษณะที่เด่นชัดอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนรู้มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านความรู้ ความคิด หรือด้านพุทธิพิสัย
- 2.2 ด้านทักษะกระบวนการ หรือด้านทักษะพิสัย
- 2.3 ด้านเจตคติ หรือด้านจิตพิสัย

3. การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้ดีต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอนซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ความสามารถของผู้สอนทั้งด้านวิชาการ (ศาสตร์) ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ (ศิลป์) เป็นสำคัญกล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ดี ผู้สอนต้องมีทั้งความรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้

5. แนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน การออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน (ชัยวัฒน์

สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 17 ซึ่งได้แบ่งทฤษฎีการเรียนรู้ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ 1) ทฤษฎีกลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) 2) ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) 3) ทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) 4) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences)

1. ทฤษฎีกลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) นักทฤษฎีที่มีแนวคิดจัดอยู่ในกลุ่มนี้ เช่น เพียเจต์ (Piage) บรุนเนอร์ (Bruner) ออซุเบล (Ausubel) ซึ่งขอกล่าวรายละเอียดดังนี้

1.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ เพียเจต์เชื่อว่าสติปัญญาของบุคคลมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตามวัย ดังนี้

1.1.1 ขั้นการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (sensori – motor period) เป็นขั้นพัฒนาการในวัย 0 – 2 ปี เด็กในวัยนี้มีความคิดตามการรับรู้และการกระทำ

1.1.2 ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (pre-operational period) เป็นขั้นพัฒนาการในวัย 2 – 7 ปี ความคิดของเด็กยังขึ้นอยู่กับความรู้และการกระทำ เป็นส่วนใหญ่แต่เริ่มเรียนรู้สัญลักษณ์และการใช้เหตุผลได้บ้าง

1.1.3 ขั้นการคิดแบบรูปธรรม (Concrete operational period) เป็นขั้นพัฒนาการในวัย 7 – 11 ปี เด็กสามารถสร้างภาพในใจ คิดย้อนกลับ และเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวเลขและสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น

1.1.4 ขั้นการคิดแบบนามธรรม (Formal operational period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วง 11 – 15 ปี เด็กสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมและคิดตั้งสมมติฐานได้นอกจากนี้ เพียเจต์ ยังได้อธิบายกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการทางสติปัญญาไว้ว่า บุคคลเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการซึมซับหรือดูดซึม (assimilation) ข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าไปเชื่อมโยงกับโครงสร้างทางสติปัญญาเดิมของตน เป็นเหตุให้โครงสร้างเดิมเปลี่ยนไป แต่หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์กับประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ก็จะเกิดภาวะไม่สมดุล ซึ่งบุคคลต้องใช้กระบวนการปรับสภาวะ (accommodation) เข้าไปช่วย

1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์ บรุนเนอร์ เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและกระบวนการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตนเอง (discovery leaning) เขากล่าวว่ามนุษย์มีขั้นการเรียนรู้จากภาพแทนของจริง (enactive stage) และขั้นการเรียนรู้จากของจริง (iconic stage) และขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (symbolic stage) เขาเชื่อว่าการเรียนรู้ได้ผลดีที่สุด คือ

การให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอด และเกิดความคิดแบบหยั่งรู้ (intuition) ขึ้น โดยแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Theory of Meaningful Verbal Learning) เดวิด ออซุเบล (David Ausubel) อธิบายว่า การเรียนรู้ที่ดีคือการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับสิ่งเดิมที่มีอยู่

2. ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) นักจิตวิทยาที่มีแนวคิดจัดอยู่ในกลุ่มนี้ เช่น ธอร์นไดค์ (Thorndike) พาฟลอฟ (Pavlov) สกินเนอร์ (Skinner) ฮัลล์ (Hull) มีความเชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์จะเป็นเงื่อนไข เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ และการเรียนรู้จะมีความถี่มากขึ้นหากได้รับการเสริมแรง ซึ่งหลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้ได้แก่

2.1 การเรียนรู้เกิดจากการกระทำและการสังเกตจากผู้อื่น
ซึ่งมีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ

2.2 การเสริมแรงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้น
และการเสริมแรงทางบวกดีกว่าการเสริมแรงทางลบ

2.3 การปฏิบัติพร้อมการให้ข้อมูลย้อนกลับ จะช่วยปรับปรุง
การเรียนรู้และ ความคงทนของความจำ

2.4 การเรียนรู้เริ่มจากสิ่งที่ยากไปหาสิ่งที่มีความสลับซับซ้อน
และการเรียนรู้ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่

2.5 การเรียนรู้ควรเริ่มจากที่ละเล็กน้อย และเป็นตามลำดับ
ขั้นตอน

2.6 การปฏิบัติตามต้องการหรือผลที่ได้รับจากการเรียนรู้
ควรมีการบอกกล่าว ไว้วางหน้า เช่น การกำหนดไว้เป็นจุดประสงค์

2.7 การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เนื่องจากความใกล้ชิดระหว่างสิ่งเร้า
และการตอบ สนอง เช่น เมื่อผู้สอนแสดงบัตรคำ แล้วให้ผู้เรียนอ่านบัตรคำนั้นทันที

2.8 การฝึกหัด หมายถึง การทำพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง ซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้อย่างคงทน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นในการเรียนทักษะต่าง ๆ

2.9 สภาพของแรงขับ (drive) มีความสำคัญในการเรียนรู้ การจูงใจทั้งทางกาย และจิตใจมีผลต่อการเรียนรู้

2.10 ความขัดแย้งและความคับข้องใจจะเกิดขึ้นในกระบวนการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนประสบกับปัญหา อาจเป็นได้ทั้งอุปสรรคและแรงจูงใจ

2.11 ผลของการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้ หรือวัดได้

3. ทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) นักทฤษฎีที่มีแนวคิดจัดอยู่ในกลุ่มนี้ เช่น มาสโลว์ (Maslow) รอเจอร์ส (Rogers) โนลส์ (Knowles) ซึ่งขอกล่าวรายละเอียด ดังนี้

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow) มาสโลว์ กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น ได้แก่ ขั้นความต้องการทางร่างกาย (physical need) ขั้นความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety need) ขั้นความต้องการ การยอมรับและการยกย่องจากสังคม (belonging need) และขั้นความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ (self esteem) และต้องการที่จะรู้จักตนเอง และพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (self actualization)

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของรอเจอร์ส (Rogers) รอเจอร์ส อธิบายว่า มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ดี หากอยู่ในสภาพที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ บรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโนลส์ (Knowles) โนลส์ กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการภายในที่อยู่ในความควบคุมของแต่ละคน ซึ่งคนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนต้องการด้วยวิธีการที่ตนพอใจ แต่ละคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตนซึ่งควรได้รับการส่งเสริมและควรได้รับเสรีภาพที่จะตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยที่จะต้องมีความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจของตน

4. ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) การ์ดเนอร์ (Gardner) กล่าวว่า เซวาร์ปัญญา (intelligence) ของบุคคลมิได้มีเพียงความสามารถทางด้านภาษาและคณิตศาสตร์ดังที่เคยเชื่อกันมาแต่อดีต บุคคลแต่ละคนมีเซวาร์ปัญญา

อยู่อย่างหลากหลายถึง 8 ด้านด้วยกัน เพียงแต่มีความสามารถแต่ละด้านไม่เท่ากัน ความสามารถที่จะผสมผสานกันออกมา ทำให้บุคคลแต่ละคนมีแบบแผนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน หากบุคคลได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม จะสามารถพัฒนาความสามารถที่ตนมีอยู่ให้เต็มศักยภาพได้ เซวน์ปัญญา 8 ประการ ดังกล่าวได้แก่ 1) ด้านภาษา 2) ด้านคณิตศาสตร์หรือการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ 3) ด้านมิติสัมพันธ์ 4) ด้านดนตรี 5) ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ 6) ด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น 7) ด้านการเข้าใจตนเอง 8) ด้านการเข้าใจธรรมชาติ เซวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่ได้ทำงานแยกจากกันแต่จะทำงานในลักษณะผสมผสานกันไป เซวน์ปัญญาทุกด้านได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรมส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคม อันได้แก่ วัฒนธรรมและการศึกษาการ์ดเนอร์ (Gardner) อธิบายว่า เซวน์ปัญญาของบุคคลจะแสดงออกทางความสามารถ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการแก้ปัญหาในสภาพการณ์ที่เป็นไปตามธรรมชาติและตามบริบททางวัฒนธรรมของบุคคลนั้น 2) ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสัมพันธ์กับบริบททางวัฒนธรรม 3) ความสามารถในการแสวงหาหรือตั้งปัญหาเพื่อหาคำตอบและเพิ่มพูนความรู้

6. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการเพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตนและการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการคือ ผู้เรียน บรรยายภาคทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ บรรยายภาคทางจิตวิทยาในชั้นเรียน (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ 2553, หน้า 4)

ถ้าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการนี้ ดำเนินไปได้ด้วยดี จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้
2. บรรยายภาคทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยายภาคในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความชื่นบานของผู้เรียนสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้

โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่พร้อมของในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมี ความกดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัวเศรษฐกิจ อาหารเข้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแก้วเดียวเท่านั้นสิ่งที่นำมาก่อนหน้านี้ เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยา ในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียน จะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะต้องคิดถึงผู้เรียนในฐานะ เป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐานและผู้สอนจะต้องหากวิธี ที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และผู้สอน ควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนเพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้ และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

หลักพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

หลักพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้หลักการจัดการเรียนรู้เป็นความรู้ พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะเป็นผู้สอน แม้ว่าผู้สอนแต่ละคนจะมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ เฉพาะของตน แต่ก็จะมีหลักการพื้นฐานเดียวกันซึ่งหลักการพื้นฐานนี้มีนักการศึกษา ได้แสดงทรรศนะไว้หลายท่าน เช่นนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐาน ในการจัดการเรียนรู้ไว้คล้ายๆ กัน สรุปได้มี 4 ประการ คือ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ 2553, หน้า 5)

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอน ด้านความรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และด้านการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้
2. หลักการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ เตรียมแบบทดสอบและข้อสอบ
3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการเร้าความสนใจ หลักการเสริมแรง

4 หลักการประเมินผลและรายงานผล ซึ่งเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ การสร้างและการใช้เครื่องมือการประเมินการตีความหมาย และการรายงานผลการประเมิน

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่ดี

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่ดีที่ผู้สอนที่ดีทุกคนย่อมมีความรับผิดชอบในหน้าที่ในด้านการจัดการเรียนรู้และการอบรมผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีหลักในการยึดดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ 2553, หน้า 7 – 9)

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ โดยการซักถามหรือให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ เพื่อจะได้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดหาเหตุผลคิดเปรียบเทียบ และคิดพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดด้วยการเรียน โดยการกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing)

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม (Group working) โดยมีการปรึกษาหารือกันในกลุ่มแบ่งงานกันทำด้วยความร่วมมือกันและประเมินผลรวมกัน

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์

5. มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้นั้นเกิดความยืดหยุ่น น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อโดยการนำเอาเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาดัดแปลงใช้ในการจัดการเรียนรู้

6. มีการเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้สอนจะได้ทราบว่าสอนอย่างไรบ้างตามลำดับขั้นและยังช่วยให้ผู้สอนพร้อมที่จะสอนด้วยความมั่นใจ

ฐิติมา ภมรคล (2560, หน้า 25) ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูประกอบด้วย

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 37) ในการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. บูรณาการสาระการเรียนรู้ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับชีวิตจริง

2. ออกแบบการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง
5. จัดกิจกรรม หรือสนับสนุนให้ผู้เรียน
6. เลือกใช้อุปกรณ์ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

7. ประเมิน และ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

พญหัส คงเทศ (2560, หน้า 106) ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียน
6. ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ทักษิณ เกษตัน (2561, หน้า 21) ในวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 20 ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูมี 5 องค์ประกอบ คือ

1. การสร้างหลักสูตร
2. ความสามารถออกแบบในการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การใช้สื่อและนวัตกรรม
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562, หน้า 22)

ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูประกอบไปด้วย

1. รู้จักผู้เรียน
2. ออกแบบการเรียนรู้การสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล

4. ประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562, หน้า 135) ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนา

รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา

ได้กล่าวว่าสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูประกอบด้วย

1. ความรู้และทักษะ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การจัดการเรียนรู้
4. การทำงานเป็นทีม
5. การวางแผน และการมุ่งผลสัมฤทธิ์
6. การใช้สื่อ เทคโนโลยี

วิชา พรหมโชติ (2564, หน้า 42) ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะ

ครูด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย

1. การออกแบบการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สาวิตรี มาตขาว (2560, หน้า 62) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูและได้สังเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ของครูประกอบไปด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน
2. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. การออกแบบและจัดการเรียนรู้
4. การใช้สื่อและเทคโนโลยี
5. การวัดและประเมินผล
6. การให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน
7. การศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

พรณี วันกระจำง และชวน ภารังกุล (2561, หน้า 971) ได้บูรณาการแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยมีการกำหนด ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร
2. การกำหนดโครงสร้างรายวิชา
3. การออกแบบการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้บูรณาการ
5. การประเมินผลการเรียนรู้

Suleyman Sadi Seferoglu (2005, p. 710) ในการศึกษาเรื่อง A Study on Teaching Competencies of Teacher Candidates ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียน
2. วางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การเลือกใช้และพัฒนาสื่อ
4. การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียน
6. การแนะแนว

Glenn Golingay (2018, p. 39) ในการวิจัยเรื่อง Instructional

Competence of Grade Eleven Teachers and Academic Performance of Students: Basis for Proposed Training Program ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. มีความเข้าใจผู้เรียน
2. เนื้อหาหลักสูตรและการสอน
3. การวางแผนผลลัพธ์ผู้เรียน
4. วัดประเมินและรายงานผลลัพธ์ผู้เรียน
5. ความสามารถทางวิชาการของนักเรียน

ตาราง 3 การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

นักวิชาการ/ นักวิจัย	จิตติมา ภมรคณ (2560)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560)	พญัส ดงเทศ (2560)	ทักษิณ เกษตัน (2561)	คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562)	อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562)	วิชา พรหมโชติ (2564)	สาวิตรี มาสขาว (2560)	พรณี วันกระจำ และชวณ ภารังกุล (2561)	Suleyman Sadi SEFEROGLU (2005)	Glenn Golingay (2018)	ความถี่	ร้อยละ
การจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา													
1. การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง/การบูรณาการ		√							√			2	18
2. จิตวิทยาให้คำปรึกษาในการ วิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียน/ การศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้						√		√	√			3	27
3. การกำหนดเป้าหมายคุณภาพ ผู้เรียน							√					1	9

ตาราง 3 (ต่อ)

นักวิชาการ/ นักวิจัย การจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	รุติมา ภมรคณ (2560)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560)	พญัส ดงเทศ (2560)	ทักษิณ เกษตน (2561)	คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562)	อนงค์นภี เคนโพธิ์ (2562)	วิชา พรหมโชติ (2564)	สากิตรี มาสขาว (2560)	พรณี วันกระจำ และชนน ภารังกุล (2561)	Suleyman Sadi SEFEROGLU (2005)	Glenn Golingay (2018)	ความถี่	ร้อยละ
4. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล/ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน/คุณลักษณะส่วนบุคคล/ บุคคล/บุคลิกประจำตัวบุคคล/ทักษะ/ความรู้		√	√	√	√			√		√		6	55
5. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/แรงจูงใจ/ แรงขับภายใน/การสื่อสารและการ จูงใจ/สมรรถนะการวางแผนในรูปแบบ PLC ไปใช้ในการออกแบบการจัดการ เรียนรู้/สมรรถนะการวางแผน และการออกแบบการจัดการเรียนรู้	√	√	√		√	√	√	√	√	√	√	10	90
6. การสร้างบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้/ทักษะ/ ภาวะผู้นำ			√		√	√		√	√	√		7	64
7. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย/ความรู้/การบริหารจัดการ ชั้นเรียน/การบริหารหลักสูตรและการ จัดการเรียนรู้/การพัฒนาหลักสูตร	√	√	√	√	√	√		√			√	8	73

[illegible]

ตาราง 3 (ต่อ)

นักวิชาการ/ นักวิจัย	ลีติมา ภมรคณ (2560)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560)	พญัส ดงเทศ (2560)	ทักษิณ เกษตน (2561)	คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562)	อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562)	วิชา พรหมโชติ (2564)	สาวิตรี มาสขาว (2560)	พรณี วันกระจำ และชวน ภารังกุล (2561)	Suleyman Sadi SEFEROGLU (2005)	Glenn Golingay (2018)	ความถี่	ร้อยละ
การจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทาง การศึกษา					√						√	2	18
11. การปฏิบัติการจัดการ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ/ การแนะแนว					√						√	2	18
12. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้/การใช้ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้/ทักษะ/ เทคนิค	√		√	√	√	√	√	√	√	√		9	82
13. การสร้างความสัมพันธ์ กับผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อการ จัดการเรียนรู้				√								1	9
14. สมรรถนะด้านบุคลิกภาพ ความเป็นครู/การแก้ปัญหา						√			√			2	18
15. มุ่งผลสัมฤทธิ์ในงาน										√	√	2	18
16. การทำงานเป็นทีม		√			√							2	18

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา จากเอกสาร แนวคิดของนักการศึกษา และนักวิจัยที่กล่าวถึง
ผู้วิจัยได้เลือกความถี่ตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป (ร้อยละ 60 ขึ้นไป) ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

ได้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล, 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, 3) การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย, 4) การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้, 5) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้, 6) การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดที่จะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.1 ความหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 71) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเสริมส่ง หรือสร้างประสบการณ์ขั้นตอนวิธีการในการจัดให้เกิดการศึกษาเรียนรู้ของบุคคลทั้งในระดับปัจเจกและพหุชน ตลอดจนการสร้างวัตถุดิบแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

สุกัญญา เทพินทร์ (2566, หน้า 15) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นหลัก โดยครูผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน

Jones, A., & Johnson, B. (2017). Individualized Learning: A Review of Approaches and Challenges. ในบทความนี้ Jones และ Johnson สรุปแนวโน้มและเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงการใช้ข้อมูลการเรียนรู้ประจำบุคคลและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนการแบ่งปันข้อมูลและการปรับปรุงการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้

Smith, C., & Brown, D. (2018). Personalized Learning Analytics: A Literature Review. Smith และ Brown ทำการวิจัยความสามารถของการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้เป็นรายบุคคลในการพัฒนาและปรับปรุงการสอน โดยเน้นไปที่เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในมุมมองของการสนับสนุนการตัดสินใจทางการศึกษา

Garcia, E., & Martinez, F. (2019). Individualized Learning Strategies: A Systematic Literature Review. ในงานวิจัยนี้ Garcia และ Martinez สํารวจ

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพและการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน และวิเคราะห์เทคนิคและกลยุทธ์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เป็นรายบุคคล

Brown, L., & Williams, M. (2020). Understanding Learner

Variability: A Review of Methods and Implications. Brown และ Williams นำเสนอ

วิเคราะห์เกี่ยวกับการวัดและทำความเข้าใจลักษณะและความต้องการของผู้เรียน

โดยเน้นการใช้ข้อมูลในการสนับสนุนการออกแบบหรือปรับปรุงการสอน

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้ในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ความสามารถในการประเมินและเข้าใจลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ สไตล์การเรียนรู้ ความสนใจ เพื่อวางแผนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาการเรียนให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้เรียนได้ตรงจุด สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล การเรียนรู้พัฒนาตนเอง การติดตามและประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ความสำคัญ

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2555, หน้า 25) ให้รายละเอียดของการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไว้ว่า การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะต้องคำนึงถึง เพื่อศึกษาลักษณะสำคัญของนักเรียนเพื่อดูว่านักเรียนแต่ละคนว่ามีจุดสนใจ จุดที่ควรพัฒนา ปรับปรุงหรือไม่ และเป็นเรื่องอะไร จะทำให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและตรงตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน โดยสามารถศึกษาข้อมูลได้จากคุณครูประจำชั้น คุณครูประจำวิชา หรือคุณครูที่เคยสอนมาก่อน ครูแนะแนว เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่ต้องการและเป็นประโยชน์มากที่สุดในการนำมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลพื้นฐานที่คุณครูจะต้องศึกษา ได้แก่ ภูมิหลังทางครอบครัว ผลการเรียนตามหลักสูตร พัฒนาการทุกด้าน (ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา ค่านิยม ฯลฯ) ความสนใจ ความถนัด ศักยภาพ ความต้องการจำเป็น และปัญหาหรือข้อจำกัดโดยมีแนวคิดในการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล 5 แนวคิด ได้แก่

1. การวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียนตามแนวคิดของ Anthony F. Grasha and Sheryl Reichmann (1980) แบ่งผู้เรียนโดยเน้นบุคลิกภาพ มี 6 แบบ ได้แก่ อิสระ หลีกเดี่ยว ร่วมมือ ฟังพา แข่งขันและมีส่วนร่วม

2. การวิเคราะห์ผู้เรียนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ตาม David A. Kolb (1995) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นี้สามารถแบ่งวิธีการเรียนรู้ตามแบบการคิด เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักคิดทางเดียว กลุ่มช่างคิด (หลายทาง) กลุ่มเจ้าหลักการ และกลุ่มนักปฏิบัติ

3. การวิเคราะห์ผู้เรียนตามแนวคิดของ Harris and Bell (1990) ซึ่งแบ่งวิธีการเรียนโดยเน้นลักษณะของผู้เรียน มี 4 แบบ ได้แก่ 1) แบบเน้นกิจกรรม คือ ผู้เรียนเรียนได้ดี ร่วมกิจกรรมมาก ๆ 2) แบบเน้นการคิดไตร่ตรอง คือ ผู้เรียนเรียนได้ดีใช้เวลาการคิดไตร่ตรอง ชอบอธิบายชัดเจน ไม่ชอบกิจกรรมแสดงออก 3) เน้นหลักการ และเหตุผล ผู้เรียนเรียนได้ดี มีเหตุผล มีหลักการ ทฤษฎี ชอบคิดวิเคราะห์ วิจัยเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) แบบเน้นการปฏิบัติจริง ผู้เรียนเรียนได้ดี ลงมือปฏิบัติจริง

4. แนวคิดแบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ตามแนวคิดของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ โดยได้จำแนกความสามารถผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นทฤษฎีพหุปัญญา 8 ด้าน ถ้าบุคคลได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม จะทำให้คนเป็นอัจฉริยะภาพได้ ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านการเข้าใจธรรมชาติ

5. การวิเคราะห์ผู้เรียนตามแบบลีลาการเรียนรู้ (learning Style) โดยแต่ละคนมีลีลาการเรียนรู้ที่ต่างกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เรียนรู้ได้ดีด้วยการเห็น (Visual modality) 2) เรียนรู้ได้ดีด้วยการได้ยิน (Auditory) 3) เรียนรู้ได้ดีจากการเคลื่อนไหว การสัมผัส (Kinesthetic)

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องพิจารณาเพื่อศึกษาลักษณะของนักเรียนแต่ละคน โดยการวิเคราะห์จะช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน การวิเคราะห์นี้สามารถทำได้โดยการรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูแนะแนว เป็นต้น ข้อมูลที่ต้องศึกษา คือ ภูมิหลังครอบครัว ผลการเรียนรู้

พัฒนาการทุกด้าน ความสนใจ ความถนัด คักยภาพ ความต้องการ และปัญหา หรือข้อจำกัดต่าง ๆ

2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 ความหมาย

ทิศนา แคมมณี (2555, หน้า 2 – 6) กล่าวว่า การจัดการเรียน การสอน หมายถึง การจัดเตรียมเงื่อนไขการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างตั้งใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในด้านใดด้านหนึ่ง ตามที่ต้องการ วิวัฒนาการของการจัดการเรียนการสอนสะท้อนให้เห็นแนวโน้ม ของบทบาทของครูในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน จากผู้ที่มี บทบาทเด่นและเป็นฝ่ายกระทำ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มาเป็นผู้เรียนมีบทบาทเด่น และเป็นฝ่ายลงมือกระทำเองเพื่อสร้างความรู้ ซึ่งตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ซึ่งกล่าวถึงแนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” การสอนจึงเป็น กระบวนการที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้โดยการดำเนินการที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปอย่างมีการวางแผนหรือตั้งใจให้เกิดขึ้น มิใช่การเกิดขึ้นตามยถากรรม

สุพิชญา พันธเดช (2563, หน้า 10) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการบรรยากาศ จัดกิจกรรม จัดสื่อจัด สถานการณ์ฯลฯ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างตามศักยภาพผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่ จะต้องรู้จักผู้เรียนให้ครอบคลุมอย่างรอบด้าน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปเป็น พื้นฐานการออกแบบหรือวางแผนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียน สำหรับในการจัด กิจกรรมหรือออกแบบการเรียนรู้อาจทำได้หลายวิธีการและหลายเทคนิค โดยเน้นให้ ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพ

ทิศนา แคมมณี (2558, หน้า 121) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างแท้จริง และเป็นไปอย่างรอบด้าน ทั้งทางกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางกาย คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะของผู้เรียนเพื่อให้ร่างกายพร้อมที่จะรับและเรียนรู้ได้ดี

2. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสติปัญญา คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา หรือสมอง ได้คิด ได้กระทำโดยใช้ความคิด เป็นการใช้สติปัญญาของตนสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้

3. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางอารมณ์ คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางอารมณ์ หรือความรู้สึก

4. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสังคม คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวทางสังคม หรือมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

สรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก การพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อช่วยให้ครูสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน ทำให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียน เสริมสร้างการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์และมีคุณภาพสูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่

2.2 ความสำคัญ

กฤษฎี คงสิพุดม (2556, หน้า 22) ได้กล่าวถึง การออกแบบระบบการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นภารกิจที่สำคัญของผู้สอนคือการออกแบบระบบการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อทำให้

กระบวนการสื่อสารการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดโดยการนำเสนอระบบ การเรียนการสอนของบราวน์และคณะที่มีจุดเด่นคือการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และประกอบด้วยขั้นตอนในการออกแบบ 4 ขั้น คือ การตั้งเป้าหมายการจัดสภาพการณ์ การเรียนรู้ การจัดแหล่งการเรียนรู้และผลลัพธ์

1. การตั้งเป้าหมาย (Goals) ผู้สอนจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนว่า ต้องการให้ผู้เรียนก้าวไปถึงจุดใดในขั้นตอนนี้มีสององค์ประกอบย่อยคือวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่จะต้องครอบคลุมทั้งสามพิสัยคือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เจตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และจะต้องหาเนื้อหา ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือในบางครั้งผู้สอนมีเนื้อหาสำหรับบทเรียนนั้น อยู่แล้วก็จะทำในทางกลับกันคือการออกแบบวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2. ด้านการจัดสภาพการณ์การเรียนรู้ (Conditions) จะเน้นให้เห็น ว่าภายใต้สภาพการณ์ใดที่ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในขั้นนี้ประกอบด้วย สององค์ประกอบย่อย คือ รูปแบบการสอน (Teaching modes) และประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning experiences) ในองค์ประกอบแรกของรูปแบบการเรียนการสอนแบ่งออก ได้ 3 รูปแบบ คือ กลุ่มใหญ่ที่มักอิงผู้สอนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มย่อยและรายบุคคลที่จะเน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนจะต้องเลือกวิธีการสอนใดที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ที่วางไว้หรืออาจใช้ทั้งสามรูปแบบในเนื้อหาเดียวกัน องค์ประกอบที่สองประสบการณ์ การเรียนรู้นั้น หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนใดก็ได้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น การฟังการบรรยาย การให้คู่มือฝึกฝนการศึกษาด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. ทรัพยากรการเรียนรู้ (Resources) ประกอบด้วย บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ผู้สอนจะต้องจัดหาออกแบบแหล่งการ เรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และรูปแบบการเรียนการสอนที่วางไว้

4. ผลลัพธ์ (Outcomes) ประกอบด้วยการประเมินผล และการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผลจะเน้นในเชิงของการพัฒนาผู้เรียนมากกว่า การตัดสินไม่ได้จำกัดเพียงข้อสอบเท่านั้นการประเมินผลในสภาพที่เป็นจริง (Authentic assessment) เป็นทางเลือกใหม่ที่ใช้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ซึ่งเน้นการประเมินจากงาน หรือผลงานที่เป็นจริงมากกว่าการประเมินด้วยข้อสอบ

สรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อช่วยให้ครูสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อทำให้กระบวนการสื่อสารการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดโดยการนำเสนอระบบการเรียนการสอนของบราวน์และคณะที่มีจุดเด่น

2.3 องค์ประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (2556, หน้า 5) สำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารจัดการ การบริหารจัดการนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งหมายถึงการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของสถานศึกษาให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันคือคุณภาพของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการพัฒนาทั้งระบบของสถานศึกษาประกอบด้วย

1.1 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มีจุดเน้นการคุณภาพ
บัณฑิตอย่างชัดเจน

1.2 การกำหนดแผนยุทธศาสตร์สอดคล้องกับเป้าหมาย

1.3 การกำหนดแผนการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบ
สอดคล้องกับเป้าหมายและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์

1.4 การจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน

1.5 การจัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง
และสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพจากภายนอกต่าง ๆ

2. การจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนได้แก่ ผู้สอนและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวเอง

2.2 การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่ง

2.3 การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่หลายมุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้น ผู้สอนที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

2.4 การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกลึกเบิกบานเพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้ นำไปสู่ความรู้ อยากรู้ก็เพราะเป็นเรื่องน่าสนใจ ผู้สอนจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคืบข้องใจบ้างผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตัวเอง

2.5 การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุดผู้สอนจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จบ

2.6 การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองด้วย

3. การเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ก็เพื่อเน้นให้มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ที่บอกถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบด้วย

3.1 การเรียนรู้อย่างมีความสุข อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ต้องการเรียนรู้

ในบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ บรรยากาศของการเอื้ออาทรและเป็นมิตรตลอดจน แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

3.2 การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริงหรือกล่าวอีก ลักษณะหนึ่งคือ"เรียนด้วยสมองและสองมือ " เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด ไม่ว่าจะเกิดจากสถานการณ์หรือคำถามก็ตาม และได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นการฝึกทักษะ ที่สำคัญคือ การแก้ปัญหา ความมีเหตุผล

3.3 การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเรียนรู้ ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายสำคัญด้านหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นเอกสารวัสดุ สถานที่ สถานประกอบการบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพื่อน กลุ่มเพื่อนหรือผู้เป็นภูมิปัญญา ของชุมชน

3.4 การเรียนรู้แบบองค์รวมหรือบูรณาการเป็นการเรียนรู้ ที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้สัดส่วนกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ความดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชาที่จัดให้เรียนรู้

3.5 การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นผล สืบเนื่องมาจากความเข้าใจของผู้สอนที่ยึดหลักการว่าทุกคนเรียนรู้ได้และเป้าหมาย ที่สำคัญคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอน จึงควรสังเกตและศึกษาธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าถนัดที่จะเรียนรู้แบบใด มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันกิจกรรมการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ ด้วยตนเอง การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเองผู้เรียน จะได้รับการฝึกด้านการจัดการแล้วยังฝึกด้านสมาธิความมีวินัยในตนเองและการรู้จัก ตนเองมากขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย เป็นการบริหารงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนา คุณภาพบัณฑิตผ่านการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และระบบประกันคุณภาพภายใน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิด การเรียนรู้ ในสังคม และการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น มุ่งเน้นการ เรียนรู้ที่สนุกสนานและมีความสุข การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.1 ความหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 71) ได้ให้ความหมายว่าของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเสริมส่ง หรือสร้างประสบการณ์ขั้นตอนวิธีการในการจัดให้เกิดการศึกษาเรียนรู้ของบุคคลทั้งในระดับปัจเจกและพหุชน ตลอดจนการสร้างวัตถุดิบจัดจรรวบรวมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

ทิตนา แคมมณี (2552, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด หมายถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดสนใจหรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด คือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา สังคม และอารมณ์

สุกัญญา เทพินทร์ (2566, หน้า15) การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ความรู้ในส่วนเนื้อหาของสาระความคิดรวบยอด ควบคู่ไปกับการพัฒนากระบวนการคิดตามธรรมชาติของแต่ละวิชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553, หน้า 57) เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้คือ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะบรรลุผลได้มากน้อยเพียงใดขึ้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นประการสำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้มีหลายรูปแบบและหลายวิธีการแตกต่างกันออกไปตามสภาพผู้เรียน สภาพสิ่งแวดล้อม สถานที่ เวลา ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจจึงจะจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

กัญญา ศรีตั้ง (2556, หน้า 28) ได้กล่าวถึงแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม (Questioning Method)

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการทางความคิดของผู้เรียน โดยผู้สอนจะป้อนคำถามในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นคำถามที่ดี สามารถพัฒนาความคิดผู้เรียนถามเพื่อให้ผู้เรียนใช้ความคิดเชิงเหตุผล วิเคราะห์ วิวิจารณ์สังเคราะห์ หรือการประเมินค่าเพื่อจะตอบคำถามเหล่านั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 ขั้นวางแผนการใช้คำถาม ผู้สอนควรจะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะใช้คำถามเพื่อวัตถุประสงค์ใด รูปแบบหรือประการใด ที่จะสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และวัตถุประสงค์ของบทเรียน

1.2 ขั้นเตรียมคำถาม ผู้สอนควรเตรียมคำถามที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสร้างคำถามอย่างมีหลักเกณฑ์

1.3 ขั้นการใช้คำถาม ผู้สอนสามารถใช้คำถามในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และอาจจะสร้างคำถามใหม่ที่นอกเหนือจากคำถามที่เตรียมไว้ก็ได้ ทั้งนี้ต้องเหมาะสมกับเนื้อหาสาระและสถานการณ์นั้น ๆ

1.4 ขั้นสรุปและประเมินผล

1.4.1 การสรุปบทเรียน ผู้สอนอาจจะใช้คำถามเพื่อการสรุปบทเรียนก็ได้

1.4.2 การประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง

2. การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงาน กลุ่มตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหารวมทั้งวิธีการแก้ปัญหাজัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

2.1 กำหนดปัญหา จัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมองเห็นปัญหา กำหนดสิ่งที่ปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้ อยากรู้เรียน และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

2.2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

2.3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียน และดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างหลากหลาย

2.4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอภิปรายผลและสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่

2.5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเองประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ได้อ่านศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยการตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ และร่วมกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

2.6 นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้นำจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอในรูปแบบผลงานที่หลากหลาย ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินผลงาน

3. การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method)

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ หรือความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ในลักษณะที่ผู้เรียนจะเผชิญกับปัญหา ซึ่งในการแก้ปัญหานั้น ผู้เรียนจะใช้กระบวนการที่ตรงกับธรรมชาติของวิชาหรือปัญหานั้น และสรุปเพื่อให้ได้ข้อค้นพบใหม่หรือเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น

Hough & Duncan (1970, p.144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจในจุดป ระสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอน และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้กลยุทธ์และเทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างในวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนอง

สไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและน่าสนใจ เน้นการทำงานกลุ่ม การใช้สื่อการเรียนรู้หลากหลาย การสร้างกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ การสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารและเทคโนโลยี การจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพความพร้อมของแต่ละบุคคล เพิ่มโอกาสในการเลือกหรือกำหนดวิธีการเรียนรู้ ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

3.2 ความสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 1) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดและเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิดและจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

สำนักบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2557, หน้า 12) กล่าวว่า การเรียนรู้ต้องไม่ใช่สถานการณ์สมมติในห้องเรียน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ได้เรียนรู้ในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด และควรเป็นบริบทหรือสภาพแวดล้อมในขณะที่เรียนรู้ เกิดการสังสมประสบการณ์ใหม่ เอามาได้แย้งความเชื่อหรือค่านิยมเดิม ทำให้ละจากความเชื่อเดิมหันมายึดถือความเชื่อ หรือค่านิยมใหม่ ที่เรียกว่ากระบวนการทัศนใหม่ ทำให้เป็นคนที่มีความคิดเชิงกระบวนการทัศนที่ชัดเจน และเกิดการเรียนรู้เชิงกระบวนการทัศนใหม่ได้ ทั้งนี้ จำเป็นต้องมีความสามารถในการรับรู้ข้อมูลหลักฐานใหม่ และนำมาสังเคราะห์เป็นความรู้เชิงกระบวนการทัศนใหม่ ข้อสำคัญสำหรับคนที่จะเรียนรู้ได้ต้องเกิดประเด็นคำถามอยากรู้อก่อน จึงจะอยากเรียน ไม่ใช่ครูอยากสอนเพียงฝ่ายเดียวแต่นักเรียนยังไม่มีประเด็นที่ไม่อยากรู้ ดังนั้นการออกแบบการสถานการณ์การเรียนรู้จึงควรใช้บริบทสภาพแวดล้อมที่นักเรียนคุ้นเคยและรู้จัก ซึ่งก็คือสภาพของครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นของนักเรียนนั่นเอง สิ่งที่ได้จากคำถามอยากรู้อของนักเรียนจะทำให้ครูเห็นความแตกต่างของพื้นฐานความรู้ และพื้นฐานประสบการณ์เดิมของนักเรียนได้เป็นรายบุคคล

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน ครูต้องมีความรู้และความเข้าใจในหลักการ

และแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้บริบทหรือสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนคุ้นเคย เช่น ครอบครัว ชุมชน หรือท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ใหม่ที่สามารถท้าทายความเชื่อหรือค่านิยมเดิม สร้างความคิดเชิงกระบวนทัศน์ใหม่ และพัฒนาความสามารถในการรับรู้และสังเคราะห์ข้อมูลใหม่

3.3 องค์ประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553, หน้า 4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงและจะละเลยไม่ได้
2. บรรยายภาคทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยายภาคในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความชื่นบานของผู้เรียนสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยายภาคในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตัวมาเนื่องจากความไม่พร้อมของในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีความกดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัวเศรษฐกิจ อาหารเข้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแก้วเดียวเท่านั้นสิ่งที่นำมาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้ว่าบรรยายภาคทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยายภาคทางจิตวิทยาในชั้นเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐานและผู้สอนจะต้องหากวิถีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่

จะมากได้ และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยผู้สอนควรตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนและใส่ใจความรู้สึกของพวกเขา การส่งเสริมความสามารถ ความถนัด ความสนใจ การกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เหมาะสม และพัฒนาการด้านต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

4.1 ความหมาย

พัชรภรณ์ โพธิสัย (2558 อ้างถึงใน วิชานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ, 2563, หน้า 230) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นลักษณะหรือสภาพที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกด้าน เป็นสิ่งที่มีอยู่โดยรอบทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ต่อลักษณะต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งอาคารสถานที่ การบริหารบรรยากาศทางการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียนและผู้บริหาร ซึ่งมีอิทธิพลและผลกระทบต่อการเรียนการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2557 อ้างถึงใน วินัส ภักดีนรา, 2564, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning Environment มีความหมายกว้างซึ่งครอบคลุมไปถึงสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ดังที่ ลักขณา สรวิวัฒน์ (2557) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนทั้งในลักษณะรูปธรรม และนามธรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีการให้ความหมายคำว่าสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไว้ในอีกหลายองค์ประกอบ ดังนั้นสภาพแวดล้อมจึงเป็นทุกสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียนซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมและมีความเกี่ยวข้องกับงบประมาณและทรัพยากร ได้แก่ อาคารเรียนห้องเรียน ห้องประกอบการ แสงสว่าง สี เสียง พื้นที่ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ส่วนสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยาจะมีลักษณะ

เป็นนามธรรม ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ โดยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการสร้างบรรยากาศทางด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย การจัดการชั้นเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การปรับปรุงพัฒนาบุคลิกภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตน นำเทคนิคการปกครองชั้นเรียนมาใช้ ตลอดจนเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน

สรุปได้ว่า การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สนับสนุนในการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เสริมสร้างทักษะ สนับสนุนทางอารมณ์ การสื่อสาร การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและเปิดกว้าง ให้ความรู้สึกปลอดภัยและยอมรับความแตกต่าง การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการแก้ปัญหาาร่วมกันจะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้สึกมั่นใจและกล้าที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสร้างความรู้สึกลึกซึ้งเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในชีวิตจริงมีการประเมินและปรับปรุงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้

4.2 ความสำคัญ

สุกัญญา เทพินทร์ (2566, หน้า15) ได้กล่าวถึง ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาวะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียนอย่างเหมาะสม ทั้งสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ตามธรรมชาติและถูกจัดทำหรือถูกสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่ชีวิตหรือไม่มีชีวิต สิ่งแวดล้อมด้านวัตถุและด้านจิตวิทยา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

นิตยา แก่นพุด (2562, หน้า 12) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดการเรียนรู้ว่า การบริหารจัดการที่ทำให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์ คือ โรงเรียนต้องมีสังคม บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากร วัตถุ และเทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดีทั้งในด้านการบริหารจัดการเรียนและการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษา

ได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เป็นที่ชื่นชมของชุมชน รวมทั้งเป็นโรงเรียนที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความช่วยเหลือชุมชน และโรงเรียนใกล้เคียง ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

วารุณี ยะวะหาบ (2564, หน้า12) การบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้ การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพยังเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพ และช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครูและบุคลากร และกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น

สรุปได้ว่า การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา โดยการจัดสภาพแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและจิตวิทยาให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน บทบาทสำคัญในการสร้างโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการมีทรัพยากร วัตถุ เทคโนโลยี และบุคลากรที่พร้อม ทั้งนี้ยังช่วยพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน และกระตุ้นการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน และเกิดความพึงพอใจในกระบวนการเรียนรู้

4.3 องค์ประกอบ

รัฐสภา พงษ์ภิญญ์ (2556 อ้างถึงใน วิชานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ, 2563, หน้า 231) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ว่าแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบด้วยกัน นั่นคือ

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ทำขึ้น และสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ มีผลต่อการเรียนรู้ของคน ได้แก่
 - 1) สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนหมายถึง โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุ อุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ภายในห้องเรียน

และ 2) สภาพแวดล้อมนอกชั้นเรียน หมายถึง แสงสว่าง สี เสียง และอาคารสถานที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษา ทั้งแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบริเวณเพื่อการจัดกิจกรรมและนันทนาการต่าง ๆ

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา หมายถึง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ประกอบไปด้วย 1) คุณลักษณะของครู หรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกต่อนักเรียน 2) การจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนและ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน

อรพัญญ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2558, หน้า 24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพ (physical environment)

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อผู้เรียนทางกาย ประกอบด้วย สถานที่เรียน (อาจเป็นห้องเรียน หรือห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง หรือแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้) ซึ่งเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ประกอบและอุปกรณ์ตกแต่ง องค์ประกอบของสถานที่หลัก ๆ มักจะคล้ายคลึงกันไม่ว่าจะเป็นห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการ คือจะประกอบด้วยพื้นที่ประตู หน้าต่างผนังห้อง เพดานขนาดของห้องสภาพของสถานที่โดยทั่วไป เช่น แสงสว่าง เสียง การระบายอากาศ ระบบควบคุมอุณหภูมิถ้าเป็นห้องเรียนก็จะมีโต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ บ้ายนิเทศรูปภาพ สื่อการสอนประเภทวัสดุกราฟิก อันได้แก่แผนภูมิ แผนสถิติ แผนที่ ลูกโลก ส่วนห้องปฏิบัติการหรือห้องทดลองก็จะมีอุปกรณ์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหรือทดลองเฉพาะห้อง ขนาดของห้องและอุปกรณ์ประกอบจะแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้ นอกจากนี้จะมีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่จัดโดยผู้สอน และผู้เรียนเพื่อใช้ในการเรียนตามเนื้อหาของแต่ละวิชา

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพ (psychological

environment) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกในทางบวก หรือทางลบ เป็นสิ่งที่มากระทบความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากสิ่งที่เป็นกายภาพหรือเกิดจากบุคคล สิ่งที่เป็นกายภาพที่มากระทบความรู้สึกของผู้เรียน ได้แก่ ความร้อน หนาวทำให้รู้สึกหงุดหงิดหรือสับสนสิ่งที่ทำให้รู้สึก เช่น เย็นตา วิงเวียน ร้อน พื้นที่ว่างหรือแออัด ระยะห่างของพื้นที่ทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิด หรือห่างเหิน ความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ก็เป็นตัว

ก่อให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ ได้ สำหรับบุคคลที่เป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากบุคลิกภาพหรือการกระทำของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียน

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคมภาพ (Sociological environment) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคมภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อผู้เรียนอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การประพฤติปฏิบัติต่อกันซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ หรือเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่างเช่น การร่วมมือกันทำงาน การช่วยเหลือกัน การเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สรุปได้ว่า องค์การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดพื้นที่ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอน และวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เช่น พื้นที่กิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 2) สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา การสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและสบายใจ เช่น ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การสนับสนุนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ 3) สภาพแวดล้อมทางสังคม การส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และการสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ 4) สภาพแวดล้อมทางอารมณ์ การสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและไม่เครียด เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและมีกำลังใจในการเรียนรู้

5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

5.1 ความหมาย

สุกัญญา เทพินทร์ (2566, หน้า 15) การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การประยุกต์วิทยาการต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้วบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการเกิดประโยชน์ทางการศึกษา การประยุกต์ดังกล่าวนี้ อาจจะใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือสองสามอย่างนำมาใช้รวมกันอย่างเป็นระบบ

ชวลิต ช่างทอง (2560, หน้า 2 – 3) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อไว้ว่า สื่อ (Media) หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจ ความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอน สื่อที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเรียกว่าสื่อการเรียนการสอน (Instruction Media) ในทางการศึกษามีคำที่มีความหมายแนวเดียวกันกับสื่อ

การเรียนการสอน เช่น สื่อการสอน (Instructional Media or Teaching Media) สื่อการศึกษา (Educational media) อุปกรณ์ช่วยสอน (Teaching Aids) เป็นต้น ในปัจจุบันนักการศึกษา มักจะเรียกการนำสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ มารวมกันว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational) ซึ่งหมายถึง การนำเอาวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการมาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ ในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน โดยมีการจำแนกประเภทสื่อการเรียนการสอนตามแนวความคิดที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

1. จำแนกประเภทสื่อการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากลักษณะ ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนจากการเห็นและการฟัง ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของสื่อ ได้ดังต่อไปนี้

1.1 สื่อที่เป็นภาพ (Visual Media)

1.1.1 ภาพที่ไม่ต้องฉาย (Non – Projected) ได้แก่ ภาพบน กระดาษดำ ภาพจากแผ่นภาพจากหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

1.1.2 ภาพที่ต้องฉาย (Projected) ได้แก่ ภาพจากเครื่อง ฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์หรือวิดีโอ

1.2 สื่อที่เป็นเสียง (Audio Media) ได้แก่ สื่อประเภทเสียงที่ใช้ใน กระบวนการเรียนรู้ เช่น เทปบันทึกเสียง วิทเทีย เป็นต้น

1.3 สื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง (Audio-Visual Media) ได้แก่ สื่อที่แสดงภาพและเสียงพร้อม ๆ กัน เช่น สไลด์ประกอบเสียง ภาพยนตร์ที่มีเสียง (Sound – film) เทปโทรทัศน์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) และมัลติมีเดีย เป็นต้น

2. จำแนกประเภทของสื่อการเรียนการสอน ในทางเทคโนโลยี การศึกษา จำแนกได้เป็น

2.1 เครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) สื่อการเรียนการสอน ประเภทเครื่องมือหรืออุปกรณ์เรียกโดยทั่วไปว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware) หรือสื่อใหญ่ (Big Media) หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปกรณ์ทางเทคนิคทั้งหลายที่ประกอบด้วยกลไกไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่ใช่สิ่งสิ้นเปลือง ได้แก่ เครื่องฉายทั้งหลาย เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ รวมทั้งเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางเทคนิคอื่น ๆ ที่เป็นทางผ่านของความรู้ เช่น เครื่องฉายจุลชีววินเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.2 วัสดุ (Software) สื่อการเรียนการสอนประเภทวัสดุ

บางครั้งเรียกว่า ซอฟต์แวร์ (Software) หรือสื่อเล็ก (Small Media) ซึ่งเป็นวัสดุที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

2.2.1 วัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware)

เพื่อเสนอเรื่องราว ข้อมูลหรือความรู้ออกมาสื่อความหมายแก่ผู้เรียน ได้แก่ ฟิล์ม แผ่นใส เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

2.2.2 วัสดุที่เสนอความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัย

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ เช่น ตำรา หนังสือ เอกสาร คู่มือ รูปภาพ แผ่นภาพ ของจริง ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง เป็นต้น

2.3 เทคนิคและวิธีการ (Technique and Method)

การสื่อความหมายในการเรียนการสอนบางครั้งไม่อาจทำได้ด้วยเครื่องมืออุปกรณ์หรือวัสดุแต่จะต้องอาศัยเทคนิคหรือวิธีการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือใช้ทั้งวัสดุอุปกรณ์และวิธีการไปพร้อม ๆ กัน แต่เน้นที่วิธีการเป็นสำคัญ เช่น การสาธิตประกอบการใช้เครื่องมือเครื่องจักร การทดลอง การแสดงบทบาท การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น ดังนั้นเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวจึงจัดว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนอีกประเภทหนึ่ง แต่สื่อประเภทนี้มักจะใช้ร่วมกับสื่อ 2 ประเภทแรกจึงจะได้ผลดี

วิริยะ โกษิต (2560, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communications technology: ICT) หมายถึง ส่วนผสมผสานระหว่างเทคโนโลยี 2 ประเภท คือ 1) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology: IT) คือ การทำงานร่วมกันระหว่างฮาร์ดแวร์ (Hardware) และซอฟต์แวร์ (Software) ในการประมวล จัดเก็บ เข้าถึง ค้นหา นำเสนอ และเผยแพร่สารสนเทศด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และ 2) เทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication technology: CT) คือ อุปกรณ์และวิธีการในการสื่อสารโทรคมนาคมเพื่อการเข้าถึง ค้นหาและรับส่งสารสนเทศด้วยความรวดเร็ว เช่น สื่อผสม เสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความหรือตัวอักษรและตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศ ความถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว ตามความต้องการได้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งระบบโทรคมนาคมที่ครอบคลุมระบบสื่อสาร ได้แก่ วิทยุโทรทัศน์ โทรสาร โทรศัพท์ เครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ ตลอดจนระบบเครือข่ายโทรคมนาคมจำนวนมากที่เชื่อมโยงติดต่อและใช้ร่วมกันเคล (Edgar Dale, 1969, p. 610) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีว่า เทคโนโลยีประกอบด้วย

ผลรวมของการทดลอง เครื่องมือ และกระบวนการ ซึ่งสิ่งทั้งหลายเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ทดลอง และได้รับการแก้ไขปรับปรุงมาแล้ว Carter V. Good (1973, p. 592) ได้กล่าวถึงความหมายของเทคโนโลยีว่า การประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ให้เป็นระบบเพื่อแก้ปัญหา

กฤษฎี คงสิพุดม (2556, หน้า 35) กล่าวถึง ความหมายของเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ว่า เทคโนโลยีการศึกษา คือการนำเอาศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิค วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ และศาสตร์ทางด้านพฤติกรรมของมนุษย์วิธีการ มาประยุกต์เข้าร่วมกันแล้วนำมาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่ในขอบข่ายของการออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้การจัดการ และการประเมิน Carter V. Good (1973, p. 592) ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อการออกแบบและส่งเสริมระบบการเรียนการสอนโดยเน้นที่วัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่วัดได้อย่างถูกต้องแน่นอน มีการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากกว่ายึดเนื้อหาวิชา มีการใช้การศึกษาเชิงปฏิบัติโดยผ่านการวิเคราะห์ และการใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ รวมถึงเทคนิคการสอนโดยใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการสอนในลักษณะของสื่อประสม และการศึกษาดด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนโดย ใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลายและน่าสนใจ ออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกวัย และระดับการศึกษา สนับสนุนการพัฒนาทักษะทางด้านการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีวิจารณญาณและปลอดภัย การติดตามและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ใช้เทคโนโลยีสร้างข้อเสนอแนะแบบทันทีและปรับปรุงวิธีการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

5.2 องค์ประกอบ

ชรอยวรรณ ประเสริฐผล (2557, หน้า 157) ได้กล่าวว่า การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเทคโนโลยี และนวัตกรรม การศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

2. มีแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้

3. สามารถเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศ

4. มีการออกแบบ การสร้าง การนำไปใช้ การประเมิน และการปรับปรุงนวัตกรรม

5. ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินความต้องการจำเป็น

คมกริช ภูงกิง (2560, หน้า 54) ได้กล่าวถึง การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย

1. สามารถเลือกใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2. สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. สามารถออกแบบและสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา

4. การผลิตสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิจารณญาณในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

6. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการใช้และพัฒนาเทคโนโลยี

ศิริพร ศรีปัญญา (2560, หน้า 150) ได้กล่าวว่า การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย

1. ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมและตัวนักเรียน

2. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกและผลิตสื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ได้สื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

3. สืบค้นข้อมูลและศึกษาวิธีการในการผลิตสื่อเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคล
4. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความคิดของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้ได้ง่าย
5. เน้นการมีส่วนร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการประเมินผลการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้

พญัส คมเทศ (2561, หน้า 85) ได้กล่าวว่า การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย

1. ครูมีความสามารถแสวงหาข้อมูลสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการพัฒนาความรู้
2. ออกแบบและผลิตนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ตรวจสอบและหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม
4. ประยุกต์ใช้และประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้
5. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

มณฑลชน ไชยเสน (2562, หน้า 24) ได้กล่าวว่า การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย

1. การเลือกใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้
2. การออกแบบ และการสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้
3. การหาประสิทธิภาพและพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ มีการเลือกใช้และแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยการออกแบบและสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและหลากหลายจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ต้องมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด การประเมินและพัฒนาประสิทธิภาพของนวัตกรรมยังเป็นเรื่องของการสำคัญในการปรับปรุงการใช้งานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การส่งเสริมวิจารณ์ของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและผลิตสื่อการเรียนรู้ก็เป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

6.1 ความหมาย

กิ่งฟ้า สินธุวงษ์ (2552, หน้า 6 – 7) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมิน (Assessment หรือ Evaluation) มีความหมายที่เป็นการตัดสินให้ค่ากับผลที่ได้จากการประเมินมีจุดมุ่งหมายเพื่อบ่งชี้คุณภาพของความสามารถหรือการปฏิบัติแสดงจากชิ้นงานหรือผลงานรวมกันทั้งหมดของผู้เรียนตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้ในมาตรฐานของเรื่องนั้น ๆ โดยการใช้เครื่องมือวัดและวิธีการที่จะช่วยกำกับการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากผลการประเมินและการสะท้อนผลเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงความสามารถหรือการปฏิบัติได้ตลอดเวลา โดยมีจุดมุ่งหมายของการประเมินของบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใช้การประเมินเพื่อการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ มีดังนี้

1. ผู้กำหนดและกำกับนโยบายใช้การประเมินเพื่อ

- 1.1 กำกับ ติดตาม คุณภาพของการศึกษา
- 1.2 ให้งบประมาณหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน
- 1.3 สนับสนุนและจัดปัจจัยเกื้อหนุนทั้งด้านบุคลากร

และงบประมาณ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อม

1.4 ระบุผลที่เกิดขึ้นจากการใช้วิธีการวัดและประเมินตาม

ที่กำหนด

2. ผู้บริหารใช้การประเมินเพื่อ

- 2.1 ชี้จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา
- 2.2 กำหนดลำดับการดำเนินการ
- 2.3 วางแผนการดำเนินการและการประเมิน

3. ครู อาจารย์ ใช้การประเมินร่วมกับผู้บริหารเพื่อให้ได้ข้อตกลง
ในการดำเนินการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้โดย

3.1 กำหนดวิธีการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียน

3.2 กำกับ ดูแล ติดตาม ความก้าวหน้าในการเรียนรู้
ของผู้เรียน

3.3 ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3.4 จัดให้มีการตรวจสอบความรอบรู้และเสี่ยงสะท้อนจาก
ผู้เรียน

3.5 นำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจให้เกรดหรือจัดการ
การให้แรงจูงใจและการเรียนรู้เพิ่มเติม

4. พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เรียนร่วมกันใช้การประเมินเพื่อ

4.1 ตรวจสอบความมีส่วนร่วมในการดำเนินการของโรงเรียน

4.2 แสดงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียน ผู้เรียน
และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.3 แสดงความสำเร็จของการดำเนินการตามเป้าหมาย
และแผนงานของโรงเรียน

4.4 ระบุและบ่งชี้ประเด็นอื่น ๆ ที่โรงเรียนควรดำเนินการ
โดยลักษณะของการประเมินผลที่ดีนั้น ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลที่ดีจะทำให้ผู้เรียน
และผู้สอนสามารถตัดสินใจเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการดำเนินการเพื่อการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
ครูผู้สอนจะต้องกำหนดวิธีวัดและประเมินที่เชื่อถือได้ช่วยให้รู้จริงถึงความสามารถของ
ผู้เรียนและยังทำนายต่อไปได้ว่าผู้เรียนควรจะได้รับ การเรียนรู้แบบใดที่จะทำให้เรียนรู้ได้ดี
ขึ้น ข้อสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการประเมินความสามารถของผู้เรียน
การวัดและประเมินภาคปฏิบัติและการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน มีผลต่อการ
ตัดสินใจความสามารถของผู้เรียน นอกจากนั้นลักษณะอื่น ๆ ที่แสดงถึงการวัดและ
ประเมินผลที่ดีต้องประกอบด้วย

4.4.1 สารของการวัดและการประเมินผลที่ครอบคลุม
เนื้อหา

4.4.2 การประเมินที่มีทิศทางชัดเจนไม่ใช่ข้อสอบหรือวิธีวัด
ที่คลุมเครือ

- 4.4.3 การทดสอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและ
พฤติกรรมหรือผลการปฏิบัติงาน
- 4.4.4 วิธีการประเมินที่หลากหลายตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น
ในการเรียนรู้
- 4.4.5 ความคาดหวังที่กำหนดไว้สอดคล้องกับเป้าหมาย
ของการเรียนรู้
- 4.4.6 เวลาที่ใช้ในการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับ
เป้าหมายของการประเมิน

สุกัญญา เทพินทร์ (2566, หน้า15) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล
ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึงกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ
การเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนโดยใช้วิธีการอย่างหลากหลาย
และเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาอย่างตรงจุด

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
หมายถึง การใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ
และทักษะของผู้เรียน โดยครูมีข้อมูลที่ครอบคลุมและมีคุณภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้
ของผู้เรียน การติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลายมิติ การตรวจสอบ
ความเข้าใจและพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างละเอียดและครบถ้วน ช่วยให้ข้อเสนอแนะ
ที่เป็นประโยชน์และทันเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย
และเหมาะสมกับความต้องการ นำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง
ตามสภาพความพร้อมของผู้เรียน

6.2 องค์ประกอบ

คณะกรรมการคุรุสภา (2556, หน้า 45) ได้กล่าวถึง สาระความรู้และ
สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ในเรื่องของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่าต้องมี
สาระความรู้และสมรรถนะ ต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้ของผู้เรียน
2. ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล
3. สามารถวัดและประเมินผลได้
4. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

ปิยะนุช สุพงษ์ (2559, หน้า 118) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบย่อยของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับการวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้
2. วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้
3. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างเหมาะสม
4. ดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
5. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

คมกริช ภูคงกิจ (2560, หน้า 100) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบย่อยของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไว้ว่า

1. มีความรู้ความเข้าใจหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. มีความสามารถวัดประเมินผลได้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนด
3. มีความรู้ความเข้าใจหลักการวัดประเมินผลตามสภาพจริง
4. สามารถสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้
5. สามารถจัดทำเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

Angelo & Cross (1993) ได้กล่าวว่า การประเมินประกอบด้วย ข้อตกลง 7 องค์ ประกอบ ผู้สอนอาจนำไปใช้ในการวัดและประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกะดับของการศึกษาได้โดยทั้งนี้ต้องมีความเชื่อและความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติดังนี้

1. วิธีสอนที่เหมาะสมที่สุดคือการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพราะคุณภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการสอน
2. ผู้สอนที่จะพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้เฉพาะเจาะจงชัดเจนและเป็นที่เข้าใจของผู้เรียนมากที่สุด

3. ผู้สอนต้องให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนกำหนดเป้าหมายและได้รับข้อมูลจากการเรียนของตนเอง

4. วิธีประเมินผลที่จะช่วยทำให้มีคุณภาพคือวิธีที่ผู้สอนเป็นผู้ออกแบบวางแผน และดำเนินการร่วมกับผู้เรียนโดยอาศัยข้อมูลจากผู้เรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

5. วิธีการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบสำหรับผู้เรียนจะทำให้บรรยากาศการเรียนรู้เป็นไปอย่างท้าทาย ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาการเรียนรู้

6. การประเมินผลเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไปสำหรับผู้สอนที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเอง ถ้าหากผู้สอนตั้งใจและอุทิศตนให้กับการศึกษา เพื่อความรู้ความเข้าใจ มีการฝึกฝน สำหรับการนำไปใช้ จะทำให้ประเมินการสอนและการเรียนรู้ได้อย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบได้

Stiggins (1997) ได้กล่าวว่า การประเมินมีองค์ประกอบดังนี้ไว้ดังนี้

1. การประเมินที่เหมาะสมต้องเกิดจากความเข้าใจที่ชัดเจนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
 2. การประเมินการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การตัดสินคุณภาพของการสอน
 3. ผู้เรียนเป็นคนที่มีส่วนในการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ได้
 4. การตั้งเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญของการประเมิน ดังนั้นเป้าหมายต้องชัดเจน
 5. การประเมินที่ดีต้องมีคุณภาพสูงมีหลักการและความเที่ยงตรงที่เชื่อถือได้
 6. การประเมินเป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องมีความเข้าใจและนำไปใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้และการเรียนการสอน
 7. การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่ขาดไม่ได้
- สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบด้วยหลายองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การเข้าใจหลักการและแนวคิดในการวัดผล การใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อวัดผลการเรียนรู้ การออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดที่เหมาะสม

กับการเรียนการสอน, การดำเนินการวัดผลตามสภาพจริง และการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ในอนาคต เป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน โดยสามารถใช้ผลจากการประเมินในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย ประวัติ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis) ประเด็นยุทธศาสตร์ โครงสร้างการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (2565, หน้า 2 – 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีบริบททั่วไป ดังนี้

1. สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอเต่างอย อำเภอภูพาน และอำเภอกุดบาก โดยมีอำเภอเมืองสกลนคร เป็นที่ตั้งศูนย์ราชการ ศูนย์กลางทางการศึกษา ศูนย์กลางทางการคมนาคม ศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ และการค้า เป็นชุมชนเมืองที่มีความหนาแน่น รายล้อมด้วยชุมชนชนบททางการเกษตร ประชากรรวมทั้งสิ้น 287,748 คน ขนาดพื้นที่ 2,928 ตร.กม. ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 192,822 คน ขนาดพื้นที่ 1,023.37 ตร.กม. อำเภอกุสุมาลย์ 45,833 คน ขนาดพื้นที่ 454 ตร.กม. อำเภอโคกศรีสุพรรณ 33,876 คน ขนาดพื้นที่ 212 ตร.กม. อำเภอโพนนาแก้ว 36,029 คน ขนาดพื้นที่ 352 ตร.กม. อำเภอเต่างอย 25,379 คน ขนาดพื้นที่ 328 ตร.กม. อำเภอภูพาน 36,217 คน ขนาดพื้นที่ 557 ตร.กม. และอำเภอกุดบาก 32,257 คน มีชนเผ่าพื้นเมืองเดิมประกอบด้วย เผ่าภูไท ย้อ กะเลิง ไส้ ไทยลาวและโย้ย ภูมิประเทศ และภูมิอากาศ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 172 เมตร ตอนกลางเป็นที่ราบต่ำเหมาะแก่การทำนา มีหนองหารเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 77,016 ไร่ อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 26.77 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,449.9 มิลลิเมตรต่อปี การคมนาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จัดตั้งที่อำเภอเมืองสกลนคร เป็นศูนย์กลางการคมนาคมของจังหวัด และอำเภอเขตปริมณฑล การคมนาคมติดต่อทางรถยนต์ อำเภอที่อยู่ใกล้ที่สุด

42 กิโลเมตร ได้แก่ อำเภอคุตบาก อำเภอที่ใกล้ที่สุด 22 กิโลเมตร ได้แก่ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ ในเขตชุมชนเมืองคำซาย อุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์จากเกษตรกรรม สำหรับชุมชน อำเภอรอบนอกมีการทำนา ทำไร่ มีระบบชลประทานขนาดย่อม สนับสนุนส่งเสริมรายได้และสภาพเศรษฐกิจเฉลี่ยอยู่เกณฑ์ ปานกลาง

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชากรวัยเรียนได้อย่างทั่วถึง

พันธกิจ

พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปสู่การพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึงและได้เรียนรู้ตลอดชีวิต
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มศักยภาพ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร และส่งเสริมความสามารถตามเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
2. ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาส
การพัฒนาเต็มศักยภาพ

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการ
เรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วม
จากทุกภาคส่วน

จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 5 กลุ่มสาระวิชาหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อย
ร้อยละ 4

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนอ่านออก เขียนได้

3. เพิ่มศักยภาพนักเรียนในด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความรักชาติ

5. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึง
โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ลดอัตราการออกกลางคัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการขยายผลสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

7. นักเรียน ครู และสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อม
สู่สากล

8. สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา
มีระบบประกันคุณภาพภายในเข้มแข็ง และผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพ
ภายนอก

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์
มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. ขอบข่ายและภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนคร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับ ให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ และกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาใน เขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการ และประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไประหว่างองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่น เกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis)

การประเมินสถานการณ์สภาวะแวดล้อม ปัจจัยภายใน (จุดแข็ง – จุดอ่อน) และปัจจัยภายนอก (โอกาส-ภัยคุกคาม) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง – จุดอ่อน) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3.1.1 จุดแข็ง (Strengths)

3.1.1.1 ผู้บริหารองค์กรให้ความสำคัญเอาใจใส่ในการ ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ

3.1.1.2 บุคลากรมีทักษะ มีความรู้ มีความสามารถ มีความตั้งใจ และทุ่มเทในการปฏิบัติงาน

3.1.1.3 องค์กรมีความพร้อมด้านเทคโนโลยี สำหรับการ บริหารจัดการในทุก ๆ ด้าน

3.1.1.4 บุคลากรมีส่วนร่วมในองค์กร มีความมุ่งมั่น ในการให้บริการและเสียสละในการทำงาน

3.1.1.5 มีคู่มือสำหรับการปฏิบัติงานที่เหมาะสม ทันสมัย

3.1.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

3.1.2.1 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ไม่ชัดเจน และไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง

- 3.1.2.2 องค์การขาดการประสานงานระหว่างกลุ่ม หน่วยงาน
อื่น ๆ รวมทั้งกับโรงเรียนในสังกัด
- 3.1.2.3 บุคลากรมีความรู้ ความสามารถไม่สอดคล้องกับ
หน้าที่ความรับผิดชอบ
- 3.1.2.4 บุคลากรมาจากหลายหน่วยงาน ทำให้มีวัฒนธรรม
และวิธีการทำงานต่างกัน
- 3.1.2.5 หน่วยงานมีงบประมาณไม่เพียงพอกับการปฏิบัติ
เพื่อบรรลุเป้าหมาย
- 3.1.2.6 บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี
ไม่เพียงพอ
- 3.1.2.7 บุคลากรขาดความร่วมมือและทักษะการทำงาน
เป็นทีมภายในกลุ่มต่าง ๆ
- 3.1.2.8 ภาระงานมีมาก กรอบอัตรากำลังมีน้อย ทำให้การ
ปฏิบัติงานไม่ครอบคลุม
- 3.1.2.9 บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เงิน
งบประมาณดำเนินงาน
- 3.1.2.10 องค์การขาดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการ
ปฏิบัติงานเฉพาะด้าน
- 3.1.2.11 สถานที่และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานไม่เอื้อต่อ
การปฏิบัติงาน
- 3.1.2.12 ศักยภาพของบุคลากรบางส่วนทำงานไม่เต็มศักยภาพ
ขาดความยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง
- 3.1.2.13 สภาพภูมิศาสตร์ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ
- 3.1.2.14 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดมีจำนวนมาก
- 3.1.2.15 ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่พึงพอใจในการรับบริการ
- 3.1.2.16 บุคลากรในสำนักงานบางรายไม่เป็นที่น่าเชื่อถือจาก
โรงเรียน

3.1.3 โอกาส (Opportunities)

- 3.1.3.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
มีการพัฒนาบุคลากร ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
- 3.1.3.2 รัฐบาล มีนโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารเกี่ยวกับการศึกษาอย่างชัดเจน
- 3.1.3.3 หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณในการบริหาร
จัดการอย่างต่อเนื่อง
- 3.1.3.4 มีการแข่งขันการแสวงหาความรู้ของบุคลากร
เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (AEC)
- 3.1.3.5 การประสานงานได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
- 3.1.3.6 มีนโยบายทุกระดับเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน
ที่ชัดเจน
- 3.1.3.7 มีเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างมี
ประสิทธิภาพ
- 3.1.3.8 ภาครัฐเครือข่ายโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา
- 3.1.4 อุปสรรค (Threats)
- 3.1.4.1 ระบบอุปถัมภ์ทำให้ข้าราชการบางส่วนขาดขวัญ
กำลังใจในการปฏิบัติงาน
- 3.1.4.2 จำนวนบุคลากรลดลงเนื่องจากนโยบายการลด
อัตราคนกำลังภาครัฐ
- 3.1.4.3 ข้าราชการบางส่วนไม่ถือปฏิบัติตามระเบียบ
ของทางราชการ
- 3.1.4.4 ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทำให้นักเรียน
เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่ดี
- 3.1.4.5 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าใจ
นโยบายไม่เป็นไปในทางเดียวกัน
- 3.1.4.6 ระบบราชการมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ซับซ้อนหลาย
ขั้นตอน

- ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน
- 3.1.4.7 ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารเกิดปัญหาด้านเทคนิค
- 3.1.4.8 สภาพภูมิทัศน์และการคมนาคมเป็นอุปสรรคไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ
- 3.1.4.9 โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนมาก

4. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 4.1 หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้
- 4.1.1 กลยุทธ์
- 4.1.1.1 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร
- 4.1.1.2 พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
- 4.1.1.3 พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21
- 4.1.1.4 ปฏิรูปคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
- 4.1.1.5 ปฏิรูปปัจจัยสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4.1.1.6 สร้างความเข้มแข็งให้นักเรียนและสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
- 4.1.1.7 ยกระดับทักษะการคิดวิเคราะห์และการใช้กระบวนการตัดสินใจ
- 4.2 การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4.2.1 กลยุทธ์
- 4.2.1.1 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ
- 4.2.1.2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้

4.3 การประกันคุณภาพการศึกษา

4.3.1 กลยุทธ์

4.3.1.1 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา

4.3.1.2 ประเมินคุณภาพภายใน

4.3.1.3 ประเมินคุณภาพภายนอก

4.3.1.4 พัฒนาคุณภาพผู้ประเมินการประกันคุณภาพภายใน

4.3.1.5 พัฒนามาตรฐานสถานศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับ

มาตรฐานการศึกษาของระดับจังหวัด

4.4 พัฒนาผู้เรียนและงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความต้องการ

ของจังหวัดสกลนคร

4.4.1 กลยุทธ์

4.4.1.1 พัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐาน ให้มีความสอดคล้องกับ

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

4.4.1.2 สร้างความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษา

และหรืออุดมศึกษาเพื่อความเป็นเลิศด้านอาชีพให้ผู้เรียน

4.4.1.3 พัฒนาการวิจัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ให้สอดคล้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ

4.5 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสู่ประเทศไทย 4.0

4.5.1 กลยุทธ์

4.5.1.1 พัฒนาแผนแม่บทเทคโนโลยีและการสื่อสาร

เพื่อการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4.5.1.2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ไปสู่ประเทศไทย 4.0

4.5.1.3 ออกแบบ/พัฒนา Application เพื่อการศึกษา

ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4.5.1.4 เรียนรู้ผ่านระบบ DLTV/ DLIT ในสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4.5.1.5 ส่งเสริมการเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4.6 การบริหารจัดการ

4.6.1 กลยุทธ์

4.6.1.1 บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กมุ่งสู่คุณภาพ

4.6.1.2 พัฒนาความพร้อมสู่การเป็นโรงเรียนนิติบุคคล

4.6.1.3 โรงเรียนพระราชัฐหรือโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง

หรือโรงเรียนคู่พัฒนา

4.6.1.4 ส่งเสริมการบริหารการศึกษาในรูปแบบพระราชัฐ

4.6.1.5 สร้างขวัญและกำลังใจของครูและบุคลากรทางการ

ศึกษา

4.7 การพัฒนาสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

4.7.1 กลยุทธ์

4.7.1.1 เพิ่มประสิทธิภาพทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ

และมาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

4.7.1.2 สร้างความเชื่อมโยงระหว่างศูนย์การเรียนรู้ฐานการเรียนรู้

การเรียนรู้ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาทุกแห่ง

4.7.1.3 ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

และประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.8 การพัฒนาการเกษตรพืชสมุนไพรในสถานศึกษา

4.8.1 กลยุทธ์

4.8.1.1 พัฒนาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพร

ในสถานศึกษา

4.8.1.2 พัฒนาศักยภาพในการผลิตและใช้พืชสมุนไพร

แก่ผู้เรียนและชุมชน

4.8.1.3 พัฒนายุทธศาสตร์กรุ่นใหม่

4.9 พัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน

4.9.1 กลยุทธ์

4.9.1.1 สร้างทางเลือกเพื่อการประกอบอาชีพ

4.9.1.2 สร้างเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการเรียนรู้

ของคนทุกกลุ่ม

4.9.1.3 โรงเรียนคู่แฝดวิถีธรรม

4.9.1.4 หนึ่งโรงเรียน หนึ่งหลักสูตรท้องถิ่น

4.9.1.5 หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาล 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนขนาดกลาง 60 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 5 โรงเรียน แบ่งเขตอำเภอ ได้ทั้งหมด 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอภูพาน อำเภอเมืองสกลนคร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสและเสริมสร้างศักยภาพให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ที่ขาดแคลน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเติบโตและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศในระยะยาว โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจึงถือเป็นเสาหลักในการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มเด็กและเยาวชนในเมืองและชนบท ผ่านการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานและทักษะชีวิตที่จำเป็น ทั้งนี้ การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียน จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนจากภาครัฐ ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติจริงดำเนินการตามโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายของรัฐบาลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์และจุดเน้น มีการกำกับติดตาม รวมถึงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักในการ ส่งเสริม สนับสนุน โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การบริหารที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการการศึกษา เน้นให้ผู้เรียนได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา
ขั้นพื้นฐานได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน
ตามศักยภาพให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการบริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการศึกษา และพัฒนา
ผู้เรียนตามศักยภาพ อีกทั้งส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา
ให้มีความเชี่ยวชาญมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดนโยบายและ
ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ และกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุวิสัยทัศน์
พันธกิจและเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน
ดังต่อไปนี้

1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

อรพรรณ เทียนคันฉัตร (2560, หน้า 83 – 89) ได้ศึกษาภาวะผู้นำ
เชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู
ผลการศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก 2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์
ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
ของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ
พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต และพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ 4) สมการพยากรณ์ภา
วะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู
เรียงตามลำดับประกอบด้วย พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิตและ
พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลางโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .64 สามารถ
ร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

ผ่องพรรณ พลราช (2560, หน้า 25) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 คือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน มีนโยบายที่ชัดเจน มีระเบียบแบบแผนในการปกครองโดยยึดหลักธรรมาภิบาล นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ โดยสร้างฉันทามติร่วมกับชุมชน กำหนดบทบาทหน้าที่ได้อย่างชัดเจนเป็นระบบตรงกับความสามารถของบุคลากร ไม่ยึดหยุ่นเกินไปหรือเข้มงวดเกินไป มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ตลอดจนมีความเมตตา เสียสละ มีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารองค์กรให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

อรสา มาสิงห์ (2560, หน้า 26 – 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด 4 ทักษะได้แก่ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการวางแผน ทักษะการสร้างทีมงาน และทักษะการแก้ปัญหาตามลำดับ ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมี 2 ทักษะคือทักษะการสื่อสาร และทักษะการจูงใจ นอกจากนั้นผลการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารและทักษะการจูงใจมากที่สุดเป็นสองอันดับแรกผู้วิจัยจึงนำทักษะการสื่อสารและทักษะการจูงใจมาศึกษาหาแนวทางการพัฒนา 2) การสร้างแนวทางการพัฒนาทักษะ

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาสรุปได้จาก 2.1) การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาจำนวน 14 คน ซึ่งเป็นผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีความโดดเด่นเป็นที่ยอมรับเรื่องด้วยตนเองไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติหน้าที่ ปกติในการบริหารสถานศึกษาและไม่เป็นการเพิ่มภาระในการปฏิบัติตามพฤติกรรมพบว่า ได้รายการพฤติกรรมที่แสดงทักษะการสื่อสารจำนวน 24 รายการและทักษะการจูงใจ จำนวน 23 รายการ

วิโรจน์ สารรัตน์ และคณะ (2561, หน้า 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า มีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้มีวิสัยทัศน์ เพื่อการเปลี่ยนแปลงมีความร่วมมือมีการเสริมพลังอำนาจมีการให้บริการมี จินตนาการและนวัตกรรมมีการเรียนรู้ด้วยกันมีการสร้างชุมชนมีการสร้างเครือข่ายมีการ นำร่วมกันมีการสื่อสารที่เข้มแข็งมีการบริหารความก้าวหน้าส่วนบุคคลหรือในวิชาชีพ มีความยืดหยุ่นเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายของภาวะผู้นำ ในเชิงบูรณาการระหว่างความหมายที่มีพื้นฐานความคิดเพื่อบรรลุความสำเร็จด้วยคนอื่น และความหมายที่มีพื้นฐานความคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงและเพื่ออนาคตที่ดีกว่าเป็น คุณลักษณะที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการบริหารจัดการช่วยเสริมกันและกัน ไม่แยกออกจากกันเพราะจะสร้างปัญหามากกว่าจะแก้ปัญหา

ปิยะวรรณ คิตโสตา (2561, หน้า 143 – 160) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิภาพการบริหารงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารและ ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 5) ภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิภาพ บริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 6) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 5 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมภาวะ ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนภาวะผู้นำแบบสั่งการ และภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ 7) แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา เสนอแนะไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำแบบสนับสนุน

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 101 – 103) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาด้านภาษาเพื่อการสื่อสารเทคโนโลยี

นันธิดา เทพพูลผล (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในอำเภอวังวิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน ในอำเภอวังวิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านความยืดหยุ่น และการปรับตัว ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตรับผิดชอบเชื่อถือได้ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในอำเภอวังวิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ที่มีในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตาชล นามสาย และคณะ (2562, หน้า 243) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ยโสธร เขต 1 และได้สรุปผลไว้ว่า 1 ผลการศึกษาศมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ 4 เมื่อพิจารณาแยกรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสูงไปหาค่าต่ำ ดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านภาวะผู้นำ ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านความรู้ในการบริหาร และด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติแต่เมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อมรา พิมพ์สวัสดิ์ (2562, หน้า 104 – 106) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า 1 ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู พบว่า ความสามารถด้านการบริหาร การสร้างแรงบันดาลใจ การส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานและการเป็นแบบอย่างที่ดี มีอิทธิพลร่วมกันต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ .838

นันทน์ภัส สุทธิการ (2562, หน้า 89 – 92) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ตัวทำนายที่สามารถช่วยกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ร้อยละ 76.20 จากผลการวิจัย โรงเรียนควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้สถานศึกษาในสังกัดอย่างมี

ประสิทธิภาพมาพบทวน เริ่มตั้งแต่การวางแผนการใช้จ่ายประมาณในด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ แล้วจัดสรรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำผลการดำเนินงานดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป ควรมีการเปิดโอกาสและสนับสนุนแหล่งวิทยากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้รวมทั้งมีการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

ไชยา ภาวะบุตร (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล มี 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) โรงเรียนแห่งนวัตกรรม 2) การสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล 3) บุคลากรเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้ในยุคดิจิทัล 4) จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 5) บุคลากรเทคโนโลยีเพื่อการวัดและประเมินผล 2) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

สุชาติ พันธุ์ก้อม (2563, หน้า 133 – 136) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียนและจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาตนเอง และเพื่อนครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนและด้านการพัฒนาผู้เรียน สามารถพยากรณ์ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนร้อยละ 55.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ + .223

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครู

ฤทธิศักดิ์ สุวรรณไตรย์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 2) ปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) อำนาจพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม จำนวน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำครูโดยมีภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรองโดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 72.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 240.85 5) แนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ที่นำเสนอเพื่อพัฒนามี ทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

สาวิตรี มาตขาว (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เลือกมาศึกษาทุกปัจจัยมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.740$) เมื่อพิจารณารายด้าน ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง

7 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน มี 5 ปัจจัย เรียงตามลำดับการมีอำนาจพยากรณ์สูงสุดลงไปตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนานักเรียนและด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยรวมได้ร้อยละ 54.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ .258 5) แนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องกับข้อค้นพบเชิงปริมาณและให้มีการดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร การพัฒนานักเรียน การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

หยาตทิพย์ ชีซง (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก
- 2) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นมากกว่าครูผู้สอน
- 3) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 4) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร การพัฒนาผู้เรียนและการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ร้อยละ 79.20 และมีความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของการพยากรณ์ .22792 7) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนามีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร การพัฒนาผู้เรียนเรียนการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สุกัญญา เทพินทร์ (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์หาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 332 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 75 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 65 คน และครูผู้สอน จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .326 – .857 ด้านที่ 2 ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.821 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.324 – 0.892 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ One – Way ANOVA ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563, หน้า 242) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 3 กลยุทธ์ ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายในและการนิเทศแบบพี่เลี้ยง ข้อเสนอแนะทั่วไป 1) สถานศึกษาควรจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นระยะและต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้เกิดความรู้สึกตระหนักในด้านมาตรฐานวิชาชีพและพร้อมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบ เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ และใช้กระบวนการ PLC นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ครูสามารถเลือกกลยุทธ์การพัฒนาตามความสนใจและความถนัด 2) จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จุดด้อยที่ควรพัฒนา คือ การให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง คิดแก้ปัญหา และได้ลงมือปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์วิจารณ์และอภิปรายอย่างกว้างขวาง 3) การพัฒนาสมรรถนะครูในการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ควรระวังจำนวนครั้งและเวลา ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ในเวลาเรียนปกติ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

Morphet (2007, p. 705) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารโรงเรียน และมีทักษะในการเป็นผู้นำสูง ประกอบกับครูมีความพึงพอใจในการทำงานก็จะทำให้สถานศึกษาทำหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งในการจัดความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนจะมีลักษณะของงานเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจของบุคลากรในโรงเรียนให้มากที่สุดและการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานด้วย ซึ่งนับว่าการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคลากร ในโรงเรียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอนมีความสัมพันธ์ ที่มีระดับนัยสำคัญร่วมกับความพึงพอใจในงานของครู

แต่ไม่พบว่าการสนับสนุนการบริหารมีความสัมพันธ์กับครูด้านความรู้สึกรู้สึกในการมี
ประสิทธิภาพการสอนของครู

Bruch and Walter (2007, หน้า 710 – 726) ได้ศึกษาและทำการ
สำรวจผลกระทบของการจัดลำดับความสำคัญ ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้าน
พฤติกรรม ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทาง
สติปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลโดยการคัดเลือกจากผู้บริหาร 448 คน
จากบริษัทในประเทศสวีเดน โดยผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การมีอิทธิพลอย่างมี
อุดมการณ์และการสร้างแรงบันดาลใจ เกิดขึ้นมากในผู้บริหารระดับสูงมากกว่าผู้บริหาร
ระดับกลาง ขณะที่ไม่มีข้อแตกต่างระหว่างการกระตุ้นทางสติปัญญาและการคำนึงถึง
ความเป็นปัจเจกบุคคลอย่างไรก็ตาม การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรง
บันดาลใจและการกระตุ้นทางสติปัญญาส่งผลโดยตรงต่อความพอใจ ในการทำงาน
ของผู้ใต้บังคับบัญชา มากกว่าผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง ขณะที่การคำนึงถึง
ความเป็นปัจเจกบุคคลส่งผลต่อทั้งสองกลุ่มเหมือนกัน

Horn – Turpin and Frances (2009, p. 56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูการศึกษาพิเศษกับประสิทธิภาพของ
การสอนความพึงพอใจงานและข้อตกลงร่วมขององค์กร พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงด้านการสนับสนุนการบริหารมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความพึงพอใจ
ในงานและข้อตกลงร่วมขององค์กรอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติและพบว่าปัจจัย
ด้านความพึงใจในงานมีความสัมพันธ์สูงสุดกับข้อตกลงร่วมขององค์กร

Yang (2011) ศึกษาเรื่อง ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ในอเมริกาเหนือ (A Literature Review of the Skill Required by 21st
Century School Administrators) ผลของการศึกษาพบว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้มีคุณธรรม
จริยธรรม (Ethics and Moral) และต้องใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม
สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีให้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีเว็บไซต์
ออนไลน์เพื่อการจัดการศึกษา สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation) นอกจากนี้
โรงเรียนจะต้องติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนจะต้องให้มีช่องทางหรือเว็บไซต์ใน
การติดต่อสื่อสาร และผู้ปกครองสามารถเข้าไปตรวจสอบการบ้านพฤติกรรมการเรียนรู้
ของนักเรียน การสอนของครูและผู้บริหาร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับ
ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

Aydin (2012, pp. 581 – 591) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้บริหารโรงเรียน แรงจูงใจและแรงบันดาลใจ หมายถึง วิธีการที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลง กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจรอบตัว พิจารณาเป็นรายบุคคลแสดงให้เห็นถึงความพยายามอย่างต่อเนื่องของผู้นำในการรักษาของแต่ละคนเป็นคนพิเศษและทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาที่พยายามจะพัฒนาศักยภาพ ดังนั้น การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ที่จะค้นพบระดับของการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงบริหารโรงเรียนที่โรงเรียนในระหว่างการศึกษาปฏิบัติของผู้ดูแลระบบของพวกเขาในชีวิตประจำวัน เผยให้เห็นว่าผลการบริหารโรงเรียนแสดงให้เห็นถึงระดับสูงของลักษณะของการเปลี่ยนแปลงความเป็นผู้นำในแง่ของอิทธิพล

Savareikiene D. (2013, p. 153) ศึกษาบทบาท ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับการพัฒนาแรงจูงใจในด้านการบริหารบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) โดยการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารบ้านเมืองที่ดีของหลาย ๆ ประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะสร้างแรงจูงใจได้และเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่ทำให้ผู้ตามยอมรับในการบริหารและยอมเปลี่ยนเพื่อความสำเร็จและผลงานที่สูงสุด ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารบ้านเมืองที่ดีอย่างยิ่งโดยภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงที่ Danguole Satkunskiene ศึกษา คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นทางปัญญาตามแนวคิดของ Bass

Natasha N. Johnson (2014) ศึกษาเรื่อง 10 ทักษะสำหรับผู้นำโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ (10 SKILLS FOR SUCCESSFUL SCHOOL LEADERS (ADAPTED) ผลการศึกษาพบว่าทักษะการเป็นผู้นำโรงเรียนศตวรรษที่ 21 มี 10 ทักษะ ดังนี้ 1) ผู้นำการศึกษากำหนดทิศทางการสอน 1.1) การนำกลยุทธ์ไปใช้เพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ รวมถึงการวางโปรแกรมและปรับปรุงความพยายามสู่การปฏิบัติ การพัฒนาวิสัยทัศน์ของการเรียนรู้และการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนให้ทิศทางการบรรลุเป้าหมายที่ระบุไว้ สนับสนุนผู้อื่นให้มีส่วนร่วมในการบรรลุเป้าหมายการรักษาความปลอดภัย มุ่งมั่นในการดำเนินการจากบุคคลและกลุ่ม 1.2) การทำงานเป็นทีม การแสวงหาและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีมการสร้างแบบจำลองและส่งเสริมพฤติกรรมที่ย้ายกลุ่มไปสู่การทำให้งานสำเร็จ สนับสนุนการบรรลุผลสำเร็จของกลุ่ม 1.3) การรับรู้ความต้องการและความกังวลของคนอื่น ๆ จัดการกับคนอื่นอย่างมี

ไหวพริบในสถานการณ์เครียดทางอารมณ์หรือความขัดแย้ง รู้ว่าข้อมูลใดที่จะสื่อสารและกับใครเกี่ยวข้องกับผู้ที่มีความพื้นฐานทางเชื้อชาติวัฒนธรรมและศาสนาที่แตกต่างกัน

- 2) การแก้ไขปัญหาการตัดสินใจที่ซับซ้อน 2.1) ความสามารถในการตัดสินใจคุณภาพสูงตามข้อมูล ทักษะในการระบุความต้องการด้านการศึกษาและการจัดลำดับความสำคัญ กำหนดลำดับความสำคัญที่เหมาะสมกับปัญหาและใช้ความระมัดระวังความสามารถในการค้นหาคำอธิบายและตีความข้อมูล 2.2) การวางแผนผลลัพธ์ สมมติความรับผิดชอบ การรับรู้เมื่อจำเป็นต้องมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างรวดเร็วบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะสั้นในขณะที่สร้างสมดุลให้กับวัตถุประสงค์ระยะยาว
- 2.3) การวางแผนและกำหนดเวลาของตนเองและการทำงานของผู้อื่นเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม จัดตารางการไหลของกิจกรรม กำหนดขั้นตอนการติดตามโครงการ ฝึกเวลาและการจัดการงานรู่วางจะมอบหมายอะไรและสื่อสารกับใคร
- 3) การสื่อสารสื่อสาร 3.1) การสื่อสารอย่างชัดเจนสร้างการบอกกล่าวด้วยวาจาที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย 3.2) การสื่อสารเป็นลายลักษณ์อักษร ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจนและถูกต้องในการเขียน การเขียนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่แตกต่างกัน เช่น นักเรียน ครูผู้ปกครองและคนอื่น ๆ เป็นต้น 4) การพัฒนาตนเองและผู้อื่น
- 4.1) การพัฒนาผู้อื่น การสอน การชักชวนและช่วยเหลือผู้อื่น การให้ข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจงจากการสังเกตและข้อมูล 4.2) การทำความเข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง ระบุจุดแข็งและจุดอ่อนส่วนบุคคลรับผิดชอบในการปรับปรุงโดยการดำเนินการกิจกรรมเพื่อการพัฒนา

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู

Watamura (2000, p.40) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน มีการอภิปรายสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยยืนยันว่านักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการวิจัยด้านสติปัญญาของผู้เรียนและสรุปว่านักเรียนสามารถเพิ่มพูนความคิดในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น เมื่อใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนักเรียนที่ถูกสอนโดยครูเป็นผู้ชี้แนะจะได้ความรู้ที่แยกเป็นส่วน ๆ นักเรียนไม่สามารถบูรณาการเป็นองค์ความรู้และรักษาความรู้นั้นได้ จากการศึกษาเปรียบเทียบชั้นเรียนที่สอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ที่กว้างกว่าและสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน

Kelly (2001, pp. 3898 – A) ได้ทำการศึกษาการสนับสนุนและอุปสรรคต่อการวิธีทำการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้สอนศิลปะการอ่านและการใช้ภาษาการศึกษาครูฝึกสอนจากหลักสูตรการประถมศึกษาระดับประถมศึกษา โดยได้ศึกษาจากครู 3 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม การสอนของครูและนักเรียนในห้องเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีครูฝึกสอนคนใดใช้วิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับที่เพียงพอ ในบางครั้งและในระดับความสำเร็จที่ต่างกัน นักเรียนแต่ละคนพยายามใช้วิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการสอนศิลปะ การอ่านและการใช้ภาษา

Macneill (2003, p. 9) ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ในการปฏิรูปการเรียนการสอนที่ยึดมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ แสดงภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังต่อไปนี้คือ สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับครู เน้นความร่วมมือและการสื่อสาร สร้างและพัฒนาผู้นำคนอื่น ๆ ประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง กำหนดกรอบในความรับผิดชอบในการทำงาน สังเกตการณ์สอนและผลที่เกิดจากการสอน อำนวยความสะดวกของครูให้ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ บริหารจัดการเวลาโดยเน้นความสำคัญแก่การเรียนการสอน เป็นผู้สนับสนุนและให้บริการแก่ครูมุ่งให้ความสนใจที่ผลงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นอย่างมาก เพื่อใช้ในการดำเนินงานการบริหารงานสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้กระบวนการ เทคนิคการบริหารงาน การทำหน้าที่ที่เหมาะสมกับความเป็นผู้นำ เพราะการพัฒนา การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ย่อมเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร เพื่อผลสำเร็จในการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในการทำงานร่วมกัน ในงานด้านต่าง ๆ ให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน โรงเรียน จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ 2) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ 3) ทักษะการสื่อสารโดยใช้

เทคโนโลยีดิจิทัล 4) ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย 5) ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 4) การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของครูเกิดทักษะและประสิทธิผล รวมทั้งการสร้างเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้มีคุณภาพการศึกษาสูงขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ประกอบด้วย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญ
2. เครื่องมือที่ใช้
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,177 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน และครู จำนวน 1,112 คน

ตาราง 4 จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอำเภอและจำนวนประชากรโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอ	ประชากร		
			จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	กุศบาก	8	8	125	133
2	กุสุมาลย์	5	5	107	112
3	โคกศรีสุพรรณ	6	6	98	104
4	เต่างอย	5	5	85	90
5	โพนนาแก้ว	12	12	196	208
6	ภูพาน	8	8	134	142
7	เมืองสกลนคร	21	21	367	388
รวม		65	65	1,112	1,177

จากตาราง 4 พบว่า จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอำเภอ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีจำนวน 65 โรงเรียนและมีประชากรผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 1,177 โดยมีประชากรในเขตอำเภอทั้ง 7 อำเภอ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,177 คน ตามการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตาราง

ของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610) ได้ 290 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 47) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 คน โดยจำแนก เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน และครู จำนวน 225 คน ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน ครูจำนวน 225 คน วิธีสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 49) ดังรายละเอียดในตาราง 5 – 12

ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ลำดับ	อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	กุดบาก	8	125	133	8	23	31
2	กุสุมาลย์	5	107	112	5	20	25
3	โคกศรีสุพรรณ	6	98	104	6	18	24
4	เต่างอย	5	85	90	5	15	20
5	โพนนาแก้ว	12	196	208	12	46	58
6	ภูพาน	8	134	142	8	23	31
7	เมืองสกลนคร	21	367	388	21	80	101
รวม		65	1,112	1,177	65	225	290

ตาราง 6 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอกุตุบาก จำนวน 8 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอกุตุบาก	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	บ้านกุดแฮดวัฒนราษฎร์ผดุง	1	17	18	1	3	4
2	บ้านบัวคุรุราษฎร์สามัคคี	1	15	16	1	3	4
3	ชุมชนบ้านกุดไผ่	1	17	18	1	3	4
4	บ้านกลาง (ผดุงราษฎร์วิทยา)	1	20	21	1	3	4
5	บ้านค้อใหญ่	1	13	14	1	3	4
6	บ้านนามองดงนิมิตวิทยา	1	12	13	1	2	3
7	บ้านหนองคาदारกานนทวิทยา	1	16	17	1	3	4
8	บ้านหนองสะโนราษฎร์รังสฤษฏ์	1	15	16	1	3	4
รวม		8	125	133	8	23	31

ตาราง 7 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 5 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอกุสุมาลย์	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	บ้านอีเก็ด	1	17	18	1	4	5
2	นาเพียงสว่างวิทยานุกูล	1	29	30	1	4	5
3	บ้านม่วงวิทยา	1	18	19	1	4	5
4	บ้านโพนแพงเจียรนวนนทอุทิศ 5	1	26	27	1	4	5
5	บ้านหนองบัวสร้างวิทยาคาร	1	17	18	1	4	5
รวม		5	107	112	5	20	25

ตาราง 8 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโคกศรีสุพรรณ จำนวน 6 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอโคกศรีสุพรรณ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	บ้านม่วงไข่มุกประชาราษฎร์สงเคราะห์	1	19	20	1	3	4
2	บ้านห้วยหินวิทยาคาร	1	15	16	1	3	4
3	บ้านแมตนาทม	1	16	17	1	3	4
4	บ้านไร่นาดี	1	16	17	1	3	4

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอโคกศรีสุพรรณ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
5	บ้านห้วยยาง	1	15	16	1	3	4
6	บ้านเหล่าโพนค้อเหลาราชภูริวิทยา	1	17	18	1	3	4
รวม		6	98	104	6	18	24

ตาราง 9 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอต่างอย จำนวน 5 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอต่างอย	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	บ้านจันทร์เพ็ญ	1	14	15	1	3	4
2	บ้านโคกกลาง	1	15	16	1	3	4
3	บ้านนาอามวงคำ	1	21	22	1	3	4
4	บ้านนาตาลคำชา	1	16	17	1	3	4
5	บ้านดงหลวง	1	19	20	1	3	4
รวม		5	85	90	5	15	20

ตาราง 10 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโพนนาแก้ว จำนวน 12 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอโพนนาแก้ว	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	บ้านโนนกง	1	17	18	1	4	5
2	บ้านเชียงสีอราษฎร์อำนวย	1	16	17	1	4	5
3	นาแกพิทยาคม	1	18	19	1	4	5
4	บ้านกลางนาเดื่อ	1	17	18	1	4	5
5	บ้านหนองกระบอราษฎร์ อุทิศวิทยา	1	18	19	1	4	5
6	หนองผือเทพนิมิต	1	17	18	1	4	5
7	บ้านนาตงสหราษฎร์อุทิศ	1	16	17	1	4	5
8	บ้านป่าผาง	1	15	16	1	4	5
9	บ้านแป้นสามัคคีราษฎร์บำรุง	1	14	15	1	3	4
10	ทาสาลาราษฎร์วิทยา	1	16	17	1	4	5
11	บ้านโพนวัฒนาวิทยา	1	18	19	1	4	5
12	บ้านนาจาน	1	14	15	1	3	4
รวม		12	196	208	12	46	58

ตาราง 11 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอภูพาน จำนวน 8 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอภูพาน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	บ้านกกปลาขีวนาใต้	1	16	17	1	3	4
2	อนุบาลภูพาน	1	14	15	1	3	4
3	บ้านยางโพนเจริญราษฎร์โพธิ์พลย์	1	21	22	1	3	4
4	ชุมชนบ้านสร้างคอก	1	24	25	1	3	4
5	บ้านใหม่พัฒนา	1	13	14	1	2	3
6	บ้านดอนราษฎร์ดำรงวิทย	1	15	16	1	3	4
7	บ้านสองสิมประชาสรร	1	16	17	1	3	4
8	บ้านหุบเสา	1	15	16	1	3	4
รวม		8	134	142	8	23	31

ตาราง 12 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอเมืองสกลนคร
จำนวน 21 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอเมืองสกลนคร	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
1	บ้านพานสหราษฎร์บำรุง	1	16	17	1	4	5
2	โคกเลาะวิทยาคาร	1	18	19	1	4	5
3	ศรีบุญเรืองวิทยาคาร	1	19	20	1	4	5
4	บ้านโคกกองสหมิตรวิทยาคาร	2	16	17	1	4	5
5	ทุ่งมนพิทยาคาร	1	15	16	1	4	5
6	บ้านหนองหอย	2	29	31	1	4	5
7	ศิริราษฎร์วิทยาคาร	1	20	21	1	4	5
8	บ้านหนองมะเกลือ	1	16	17	1	4	5
9	บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ	1	13	14	1	3	4
10	บ้านหนองไผ่	1	17	18	1	4	5
11	ชุมชนโนนหอมไผ่ล้อม	1	13	14	1	3	4
12	บ้านหนองนาเล็ค	1	13	14	1	3	4
13	บ้านม่วงลายราษฎร์ผดุงศิลป์	1	18	19	1	4	5
14	บ้านดอนแคน (คุรุราษฎร์ผดุงวิทย์)	1	18	19	1	4	5
15	บ้านหนองลาด(ราษฎร์อุทิศวิทยาคม)	1	22	23	1	4	5
16	บ้านนาคำวิทยาคาร	1	19	20	1	4	5
17	บ้านลาดกะเมือ(คุรุราษฎร์ชูวิทย์)	1	19	20	1	4	5
18	บ้านพะเนาราษฎร์บำรุง	1	19	20	1	4	5
19	บ้านบอนสหราษฎร์บำรุง	1	19	20	1	4	5

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ / โรงเรียน อำเภอเมืองสกลนคร	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
20	บ้านท่าวัดคุรุราษฎร์บำรุงวิทย	1	12	13	1	3	4
21	บ้านหนองศาลารราษฎร์บำรุง	1	14	15	1	4	5
รวม		26	365	387	21	80	101

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ครู
2. ประสบการณ์การทำงาน
 - 2.1 น้อยกว่า 10 ปี
 - 2.2 ตั้งแต่ 10 - 20 ปี
 - 2.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

3. เขตที่ตั้งของโรงเรียน

- 3.1 โรงเรียนในอำเภอคุตบาก
- 3.2 โรงเรียนในอำเภอกุสุมาลย์
- 3.3 โรงเรียนในอำเภอโคกศรีสุพรรณ
- 3.4 โรงเรียนในอำเภอเต่างอย
- 3.5 โรงเรียนในอำเภอโพนนาแก้ว
- 3.6 โรงเรียนในอำเภอภูพาน
- 3.7 โรงเรียนในอำเภอเมืองสกลนคร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 6 องค์ประกอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของลิเคอร์ท (Likert's Five Rating scale) กำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จาร, 2552, หน้า 75) ประกอบด้วย

- 1.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์
- 1.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
- 1.3 ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- 1.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย
- 1.5 ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม
- 1.6 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 6 องค์ประกอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของลิเคอร์ท (Likert's Five Rating scale) กำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จาร, 2552, หน้า 75) ประกอบด้วย

- 2.1 การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.4 การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.5 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้

2.6 การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

สำหรับแบบสอบถามในตอนี่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเคอร์ท (Likert's Five Rating scale) มีความหมายและค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21/ การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2.2 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อหาแนวทางในการนำเนื้อหา มาสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับวิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการกำหนดหรือออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามจากหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 สร้างแบบสอบถาม ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องและครอบคลุมกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ ความเหมาะสมของภาษาข้อความ

2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.6 เมื่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ความเห็นชอบแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา (Wording) ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence) เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังนี้

2.2.6.1 นักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการสอนระดับบัณฑิตศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ใส อาจารย์ประจำ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2.6.2 คศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน

ได้แก่ นางสาวศิริจินดา ศรีไทย คศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.2.6.3 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน ได้แก่ นางอุทุมพร ทองวงษา ผู้บริหาร

สถานศึกษาโรงเรียน บ้านพานสหราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนคร เขต 1

2.2.6.4 ครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.รัชฎาพร ยอยภูธร

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนคร เขต 1

2.3 เกณฑ์การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่า IOC

(บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 117) ดังนี้

2.3.1 ถ้าแน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา ให้ +1 คะแนน

2.3.2 ถ้าไม่แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา ให้ 0 คะแนน

2.3.3 ถ้าแน่ใจว่าคำถามวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา ให้ -1 คะแนน

การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า
IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปไว้ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.4 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์พิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

2.5 ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

(Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 50 ชุด แบบสอบถามมี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 สอบถาม

เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 36 ข้อ และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน จำนวน 36 ข้อ

2.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ (Try Out) ไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจการจำแนก (discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product – moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item – total correlation) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α – Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 117) คุณภาพของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .696 – .838 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .915 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .754 – .851 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .929

2.7 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

2.8 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมดังนี้

3.1 ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 290 ฉบับ ถึงโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีจัดส่งด้วยตนเองและแบบออนไลน์

3.3 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.4 กรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยได้ติดตามแบบสอบถามเพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาให้ครบ

3.5 เมื่อได้แบบสอบถามกลับมานครบแล้วนำไปจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกเอาไว้ไปตรวจคะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 /การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 /การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 นำคะแนนที่ได้จากข้อ 4.2 ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทั้งนี้ได้วิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย

4.4 การวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะพิจารณาจากค่า Sig. (2 – tailed) หากค่า Sig. (2 – tailed) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม หากค่า Sig. (2 – tailed) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กันหลังจากนั้นจึงจะทำการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกนซ์ ต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2553, หน้า 377)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.91 – 1.00 แสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.71 – 0.90 แสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.31 – 0.70 แสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.01 – 0.30 แสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 แสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

4.5 สร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IOC) การตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม

5.2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)

5.2.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson)

5.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 สมมติฐานข้อ 1 และ 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3.2 สมมติฐานข้อ 3 และ 4 ในกรณีเปรียบเทียบสถานะภาพการดำรงตำแหน่ง ใช้สถิติทดสอบ t – test ในกรณีเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียนใช้สถิติทดสอบเอฟ (F – test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 ของค่าเฉลี่ยจะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe – Method) ส่วนกรณีที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้ LSD. วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่

5.3.3 สมมติฐานข้อ 5 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

5.3.4 สมมติฐานข้อ 6 ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1. เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านนั้น ๆ มาสร้างเครื่องมือการสัมภาษณ์ และนำไปสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน แล้วสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ รายชื่อต่อไปนี้

1.1 นักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่

1.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.โชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 นักบริหาร นักวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 2 คน

1.2.1 ดร.ชรินดา พิมพบุตร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.2.2 นางสาวศิริจินดา ศรีไทย ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน

1.3.1 นางอุทุมพร ทองวงษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3.2 นายประกอบ ต้นมูล ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกเลาวิทยา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3.3 นายวิชญ์ ชัยสุพรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองลาด อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3.4 นายธนวัฒน์ สุภาอ้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาการ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.4 ครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

1.4.1 นางเบญจพร กาลบุตร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหอย อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.4.2 ดร.รัชฎาพร งามยงธร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล
เต่างอย อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำข้อความจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
แต่ละคนมาหาความถี่ ร้อยละ และสรุปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
%	แทน	ร้อยละ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาแบบ t – test
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาแบบ F – test
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
R_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of Square)

MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
x	แทน	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม
X ₁	แทน	การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์
X ₂	แทน	การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
X ₃	แทน	ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
X ₄	แทน	ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย
X ₅	แทน	ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม
X ₆	แทน	ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง
Y	แทน	การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาโดยรวม
Y ₁	แทน	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
Y ₂	แทน	การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
Y ₃	แทน	การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
Y ₄	แทน	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
Y ₅	แทน	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้
Y ₆	แทน	การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ₂	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือประสิทธิภาพ ในอำนาจพยากรณ์
a	แทน	ค่าคงที่ของพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
b	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนน มาตรฐาน
S.E.b	แทน	ค่าความคาดเคลื่อนคะแนนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ ตัวแปรพยากรณ์
S.E.est	แทน	ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

- Y' แทน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
- Z' แทน ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์พื้นฐานผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย
สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย
โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

2.1 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก” โดยใช้สถิติ
ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้
ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก”
โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรง
ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน “แตกต่างกัน” โดยใช้สถิติ
ทดสอบ t - test ในกรณีเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน
ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F - test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way
ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทดสอบเป็นรายคู่อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe - Method) ส่วนกรณีมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้วิธี LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่

2.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียนแตกต่างกัน” โดยใช้สถิติทดสอบ t - test ในกรณีเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียนใช้สถิติทดสอบเอฟ (F - test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทดสอบเป็นรายคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe - Method) ส่วนกรณีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้วิธี LSD. วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่

2.5 ทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ที่ว่า “ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวก” โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

2.6 ทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1” โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์พื้นฐานผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 65 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 290 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 65 คน และครู จำนวน 225 คน ดังตาราง 13

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	22.40
	ครู	225	77.60
	รวม	290	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 10 ปี	93	32.10
	ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	77	26.50
	มากกว่า 20 ปี	120	41.40
	รวม	290	100.00
3. เขตที่ตั้งของโรงเรียน	อำเภอกุศุดบาก	31	10.70
	อำเภอกุสุมาลย์	25	8.60
	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	24	8.30
	อำเภอเต่างอย	20	8.90
	อำเภอโพนนาแก้ว	58	20.00
	อำเภอภูพาน	31	10.70
	อำเภอเมืองสกลนคร	101	34.80
	รวม	290	100.00

จากตาราง 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 290 คน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 และครู จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 77.60

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 และน้อยที่สุด คือ ตั้งแต่ 10-20 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็น 26.50

เมื่อจำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม อยู่ในเขตที่ตั้งโรงเรียนคือ โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 โรงเรียนในเขตอำเภอกุดบาก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 โรงเรียนในเขตอำเภอภูพาน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 โรงเรียนในเขตอำเภอต่างอย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 โรงเรียนในเขตอำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60 โรงเรียนในเขตอำเภอโคกศรีสุพรรณ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 โรงเรียนในเขตอำเภอโพนนาแก้ว จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

2.1 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก” โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.1.1 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 14

ตาราง 14 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวม

ด้านที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
X_1	การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	4.23	0.61	มาก	6
X_2	การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ	4.50	0.65	มาก	3

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้าน ที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การ แปลผล	ลำดับ ที่
		$\bar{x}$	S.D.		
X ₃	ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.43	0.62	มาก	5
X ₄	ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย	4.54	0.62	มากที่สุด	2
X ₅	ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม	4.56	0.59	มากที่สุด	1
X ₆	ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเปลี่ยนแปลง	4.48	0.56	มาก	4
รวม		4.45	0.56	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ด้าน ระดับมาก จำนวน 4 ด้าน และเมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 อันดับแรก คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม รองลงมาคือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย ($\bar{x} = 4.54$) และ ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.50$)

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ อยู่ในระดับมาก

2.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 รายด้าน ดังตาราง 15 – 20

ตาราง 15 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีวิสัยทัศน์
เชิงกลยุทธ์ (X_1)

ข้อที่	การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคาดการณ์และวางแผนในการพัฒนา เพื่อให้สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว	4.21	1.01	มาก	4
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.16	1.05	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจในทิศทางเดียวกัน	4.46	0.76	มาก	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินความเสี่ยงและโอกาสในการพัฒนาโรงเรียน	4.29	0.83	มาก	3
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.71	1.18	มาก	6
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลง	4.53	0.63	มากที่สุด	1
รวม		4.23	0.61	มาก	

จากตาราง 15 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และระดับมากจำนวน 5 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.53$) ผู้บริหารสถานศึกษา

มีการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจในทิศทางเดียวกัน ($\bar{x} = 4.46$)
 และผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมประเมินความเสี่ยงและโอกาส
 ในการพัฒนาโรงเรียน ($\bar{x} = 4.29$)

ตาราง 16 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)

ข้อที่	การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ	ผลการวิเคราะห์		การแปล ผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลัก ความโปร่งใส ยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหาร	4.43	0.75	มาก	6
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	4.58	0.66	มากที่สุด	1
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการสร้าง ระบบความรับผิดชอบและการตรวจสอบ การปฏิบัติงานภายในโรงเรียน	4.54	0.66	มากที่สุด	2
10	ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักนิติธรรมมา ใช้ในการบริหารบุคลากรและการแก้ปัญหา ความขัดแย้งในโรงเรียน	4.48	0.79	มาก	5
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการ ส่งเสริมหลักคุณธรรมและจริยธรรม ให้แก่บุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน	4.48	0.72	มาก	4
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร ทรัพยากรและงบประมาณของโรงเรียน	4.50	0.79	มาก	3
รวม		4.50	0.65	มาก	

จากตาราง 16 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ระดับมากจำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนานุเคราะห์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.58$) ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการสร้างระบบความรับผิดชอบและการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.54$) และผู้บริหารสถานศึกษา มีการประยุกต์ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรและงบประมาณของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.50$)

ตาราง 17 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)

ข้อที่	ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารภายในโรงเรียน	4.40	0.72	มาก	5
14	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการข้อมูลและรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.66	มาก	1
15	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน	4.44	0.68	มาก	2
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล	4.43	0.68	มาก	4

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
17	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลายคำนึงถึงจริยธรรมการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล แอปพลิเคชัน และโซเชียลมีเดียอย่างหลากหลาย	4.39	0.78	มาก	6
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวและมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	4.44	0.68	มาก	2
รวม		4.43	0.62	มาก	รวม

จากตาราง 17 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการข้อมูลและรักษาความปลอดภัยความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.46$) ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{x} = 4.44$) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวและมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.44$)

ตาราง 18 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะ
การทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X₄)

ข้อที่	ทักษะการทำงานเป็นทีมและ การสร้างเครือข่าย	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการส่งเสริม การทำงานเป็นทีมระหว่างบุคลากรใน โรงเรียน	4.53	0.66	มากที่สุด	4
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับ หน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนา สถานศึกษา	4.57	0.69	มากที่สุด	2
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถใน การวางแผนการทำงานร่วมกันและสร้าง ความเชื่อถือและเชื่อมั่นในการทำงาน ของกันและกัน	4.52	0.69	มากที่สุด	6
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการ สร้างและรักษาเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.59	0.68	มากที่สุด	1
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถ ในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงาน ที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำงานร่วมกัน	4.53	0.69	มากที่สุด	5
24	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเสริม ความสามัคคีและการทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ	4.54	0.74	มากที่สุด	3
รวม		4.54	0.62	มากที่สุด	

จากตาราง 18 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย โดยรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด

($\bar{x} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการสร้างและรักษาเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 4.59$) ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.57$) และ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเสริมความสามัคคีและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.54$)

ตาราง 19 ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X_5)

ข้อที่	ความคิดสร้างสรรค์และ การสร้างนวัตกรรม	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีพัฒนาการทางความคิด สร้างแนวทางใหม่ ๆ มองหาโอกาส ที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น	4.54	0.63	มากที่สุด	4
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน	4.66	0.58	มากที่สุด	1
27	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.58	0.59	มากที่สุด	2
28	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ทุกคนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง	4.57	0.63	มากที่สุด	3

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดสร้างสรรค์และ การสร้างนวัตกรรม	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
29	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศ และวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการคิด สร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมอย่าง ต่อเนื่อง	4.54	0.74	มากที่สุด	5
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวได้ในทุก สถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มี ศักยภาพในองค์กร	4.49	0.74	มาก	6
รวม		4.56	0.59	มากที่สุด	

จากตาราง 19 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม โดยรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ ระดับมากจำนวน 1 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.66$) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้น การเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.58$) และ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ทุกคน กระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ($\bar{x} = 4.57$)

ตาราง 20 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะด้านเทคโนโลยี
ดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X₆)

ข้อที่	ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัว ต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ	4.40	0.65	มาก	6
32	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารโรงเรียนและการ พัฒนาการเรียนการสอน	4.47	0.63	มาก	3
33	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลยุทธ์ มีการ วางแผน คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ ปรับตัว ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว	4.47	0.69	มาก	4
34	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการประสานงานกับ บุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนได้	4.42	0.66	มาก	5
35	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการ พัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในด้าน เทคโนโลยี ประเมินและเลือกใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการ ของโรงเรียน	4.54	0.63	มากที่สุด	2
36	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการสื่อสาร การจัดการข้อมูล และการติดตามประเมินผลการเรียน การสอน	4.57	0.59	มากที่สุด	1
รวม		4.48	0.56	มาก	

จากตาราง 20 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ระดับมากจำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสารการจัดการข้อมูลและการติดตามประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.57$) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในด้านเทคโนโลยีประเมินและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.54$) และ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารโรงเรียนและการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.47$)

2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก” โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.1. การวิเคราะห์และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวม

ตาราง 21 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม

ด้านที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
Y ₁	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.52	0.46	มากที่สุด	3
Y ₂	การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.53	0.55	มากที่สุด	2
Y ₃	การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.46	0.50	มาก	6
Y ₄	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.55	4.62	มากที่สุด	1

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
Y ₅	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การจัดการเรียนรู้	4.50	0.48	มาก	4
Y ₆	การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วย วิธีการที่หลากหลาย	4.50	0.48	มาก	4
รวม		4.50	0.40	มาก	

จากตาราง 21 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน ระดับมาก จำนวน 3 ด้าน และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมา คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 4.53$) และด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.52$)

2.2 การวิเคราะห์และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู รายด้าน

ตาราง 22 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y₁)

ข้อที่	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ครูมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.50	0.57	มาก	3

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
2	ครูนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.50	0.64	มาก	5
3	ครูมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน	4.50	0.57	มาก	3
4	ครูสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน	4.57	0.53	มากที่สุด	2
5	ครูสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล	4.60	0.49	มากที่สุด	1
6	ครูมีแนวทางในการติดตามและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์และต่อเนื่อง	4.47	0.64	มาก	6
รวม		4.52	0.46	มากที่สุด	

จากตาราง 22 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ระดับมาก จำนวน 4 ข้อและเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล ($\bar{x} = 4.60$) ครูสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ

ของนักเรียนแต่ละคน ($\bar{x} = 4.57$) และ ครูมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน และเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.50$)

ตาราง 23 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_2)

ข้อที่	การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
7	ครูวางแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.54	0.56	มากที่สุด	2
8	ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ ด้วยตนเองของผู้เรียน	4.56	0.60	มากที่สุด	1
9	ครูมีการตั้งเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ที่ท้าทายความสามารถและเป็นไปได้ สำหรับผู้เรียนแต่ละคน	4.52	0.64	มากที่สุด	4
10	ครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ ของผู้เรียน	4.54	0.60	มากที่สุด	3
11	ครูออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็น ประโยชน์มีความหมายและสอดคล้องกับ ความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน	4.50	0.64	มาก	5
12	ครูวางแผนการติดตามพัฒนาการของ ผู้เรียนและปรับปรุงวิธีการสอนให้ สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลง ของผู้เรียน	4.48	0.60	มาก	6
รวม		4.53	0.55	มากที่สุด	

จากตาราง 23 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ ระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.56$) ครูวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.54$) และครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.54$)

ตาราง 24 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_3)

ข้อที่	การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
13	ครูมีการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.46	0.57	มาก	4
14	ครูมีการนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อยู่เสมอ	4.49	0.57	มาก	2
15	ครูมีกระบวนการในการเลือกและบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน	4.55	0.60	มากที่สุด	1
16	ครูเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม	4.48	0.67	มาก	3
17	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน การจัดกลุ่มผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.41	0.57	มาก	5

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
18	ครูมีการเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียนในทุกด้าน	4.40	0.60	มาก	6
รวม		4.46	0.50	มาก	

จากตาราง 24 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ ระดับมาก จำนวน 5 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูมีกระบวนการในการเลือกและบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ($\bar{x} = 4.55$) ครูมีการนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.49$) และ ครูเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม ($\bar{x} = 4.48$)

ตาราง 25 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y_4)

ข้อที่	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
19	ครูสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.50	0.50	มาก	5
20	ครูสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นมิตรและเกิดความรู้สึกปลอดภัยของผู้เรียน	4.44	4.44	มาก	6

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
21	ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้	4.57	0.57	มากที่สุด	3
22	ครูส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ	4.53	0.60	มากที่สุด	4
23	ครูมีวิธีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน	4.63	0.53	มากที่สุด	1
24	ครูประเมินประสิทธิภาพของบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และปรับปรุงให้ดีขึ้น	4.62	0.49	มากที่สุด	2
รวม		4.55	0.46	มากที่สุด	

จากตาราง 25 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยรวมที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ ระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูมีวิธีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ($\bar{x} = 4.63$) ครูประเมินประสิทธิภาพของบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และปรับปรุงให้ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.62$) และครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.57$)

ตาราง 26 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (Y₅)

ข้อที่	การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
25	ครูมีการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.50	0.54	มาก	4
26	ครูมีการบูรณาการสื่อและเทคโนโลยีเข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.58	0.54	มากที่สุด	1
27	ครูมีการพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีของตนเองเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.50	0.54	มาก	4
28	ครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มและแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม	4.51	0.64	มากที่สุด	3
29	ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย	4.51	0.54	มากที่สุด	2
30	ครูมีการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	4.37	0.59	มาก	6
รวม		4.50	0.48	มาก	

จากตาราง 26 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ ระดับมาก จำนวน 3 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูมีการบูรณาการสื่อและเทคโนโลยีเข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.58$) ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

อย่างมีวิจารณ์ญาณและปลอดภัย ($\bar{x} = 4.51$) และครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มและแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.51$)

ตาราง 27 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_6)

ข้อที่	การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล	ลำดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
31	ครูมีการเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.41	0.60	มาก	6
32	ครูมีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนในทุกด้าน	4.49	0.61	มาก	4
33	ครูมีการบูรณาการการวัดและประเมินผลเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.50	0.57	มาก	3
34	ครูมีการใช้ผลจากการวัดและประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.46	0.56	มาก	5
35	ครูเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียนและเลือกใช้วิธีการวัดผลและประเมินอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม	4.55	0.61	มากที่สุด	2
36	ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามสภาพของผู้เรียน	4.59	0.53	มากที่สุด	1
รวม		4.50	0.48	มาก	

จากตาราง 27 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ระดับมาก จำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามสภาพของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.59$) ครูเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน และเลือกใช้วิธีการวัดผลและประเมินอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ($\bar{x} = 4.55$) และครูมีการบูรณาการการวัดและประเมินผลเข้ากับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.50$)

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก”

3. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน “แตกต่างกัน” โดยใช้สถิติทดสอบ t- test ในกรณีเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F - test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทดสอบเป็นรายคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe - Method) ส่วนกรณีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้วิธี LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 28

ตาราง 28 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ผู้บริหารสถานศึกษา (n = 65)		ครู (n = 225)		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	4.42	0.56	4.17	0.63	3.38**	.001
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ	4.80	0.36	4.42	0.70	5.90**	.000
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.72	0.35	4.34	0.66	6.13**	.000
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย	4.81	0.25	4.47	0.68	6.09**	.000
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม	4.77	0.34	4.50	0.64	4.60**	.000
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.70	0.34	4.41	0.60	4.94**	.000
รวม	4.70	0.28	4.38	0.60	6.01**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกัน”

3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 29

ตาราง 29 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. การมีวิสัยทัศน์ เชิงกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	1.234	2	.617	1.648	.194
	ภายในกลุ่ม	107.491	287	.375		
	รวม	108.725	289			
2. การใช้หลักธรรมา ภิบาลในการบริหาร จัดการ	ระหว่างกลุ่ม	1.508	2	.754	1.744	.177
	ภายในกลุ่ม	124.102	287	.432		
	รวม	125.610	289			
3. ทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	1.861	2	.930	2.436	.089
	ภายในกลุ่ม	109.607	287	.382		
	รวม	111.468	289			
4. ทักษะการทำงาน เป็นทีมและการสร้าง เครือข่าย	ระหว่างกลุ่ม	1.118	2	.559	1.444	.238
	ภายในกลุ่ม	111.132	287	.387		
	รวม	112.251	289			

ตาราง 29 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
5. ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้าง นวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.987	2	.493	1.401	.248
	ภายในกลุ่ม	101.056	287	.352		
	รวม	102.042	289			
6. ทักษะด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล ต่อการเปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	4.049	2	2.024	6.622**	.002
	ภายในกลุ่ม	87.737	287	.306		
	รวม	91.786	289			
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.070	2	.535	1.708	.183
	ภายในกลุ่ม	89.856	287	.313		
	รวม	90.926	289			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเปลี่ยนแปลง จึงได้นำไปเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé ดังตาราง 30

ตาราง 30 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน รายคู่

ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ประสบการณ์ใน การทำงาน	ประสบการณ์ในการทำงาน			
			น้อยกว่า 10 ปี	ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
6. ด้านทักษะด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล ต่อการเปลี่ยนแปลง		$\bar{x}$	4.39	4.40	4.65
	น้อยกว่า 10 ปี	4.39	–	.261*	.248*
	ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	4.40	–	–	-.013
	มากกว่า 20 ปี	4.65	–	–	–

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 ผลการการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เป็นรายคู่ ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
ต่อการเปลี่ยนแปลง ทดสอบโดยวิธี Scheffé พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มี
ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา
และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05 และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 – 20 ปี มีความคิดเห็น
มากกว่าประสบการณ์ตรงในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า
“ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน”

3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตาม
เขตที่ตั้งของโรงเรียน ดังตาราง 31

ตาราง 31 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. การมีวิสัยทัศน์ เชิงกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3.745	6	.624	1.683	.125
	ภายในกลุ่ม	104.980	283	.371		
	รวม	108.725	289	–		
2. การใช้หลักธรรมา ภิบาลในการบริหาร จัดการ	ระหว่างกลุ่ม	7.072	6	1.179	2.814*	.011
	ภายในกลุ่ม	118.538	283	.419		
	รวม	125.610	289	–		
3. ทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3.533	6	.589	1.544	.164
	ภายในกลุ่ม	107.935	283	.381		
	รวม	111.468	289	–		
4. ทักษะการทำงาน เป็นทีมและการสร้าง เครือข่าย	ระหว่างกลุ่ม	7.374	6	1.229	3.316**	.004
	ภายในกลุ่ม	104.877	283	.371		
	รวม	112.251	289	–		
5. ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้าง นวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	93.454	283	.330	2.818*	.011
	ภายในกลุ่ม	102.042	289	–		
	รวม	5.175	6	.863		

ตาราง 31 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
6. ทักษะด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล ต่อการเปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	86.611	283	.306	2.885**	.010
	ภายในกลุ่ม	91.786	289	-		
	รวม	5.241	6	.874		
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	85.685	283	.303	1.683	.125
	ภายในกลุ่ม	90.926	289	-		
	รวม	3.745	6	.624		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการ และด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้าง เครือข่าย และด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD. และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นำไปเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธี ของ Scheffé ดังตาราง 32

ตาราง 32 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน รายคู่

ภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	เขตที่ตั้งของ โรงเรียน	เขตที่ตั้งของโรงเรียน							
			อำเภออุตุบาท	อำเภอกุสุมาลย์	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	อำเภอเต่างอย	อำเภอโพนนาแก้ว	อำเภอภูพาน	อำเภอเมืองสกลนคร
		$\bar{x}$	4.34	4.47	4.09	4.51	4.66	4.65	4.52
2. การใช้หลัก ธรรมาภิบาล ในการบริหาร จัดการ	อำเภออุตุบาท	4.34	-	-.128	.248	-.170	-.322*	-.306	-.184
	อำเภอกุสุมาลย์	4.47	-	-	.376*	-.042	-.194	-.178	-.056
	อำเภอโคกศรี สุพรรณ	4.09	-	-	-	-.418*	-.571*	-	-
							.555*	.433*	
	อำเภอเต่างอย	4.51	-	-	-	-	-.153	-.137	-.015
	อำเภอโพนนาแก้ว	4.66	-	-	-	-	-	.016	.138
	อำเภอภูพาน	4.65	-	-	-	-	-	-	.122
	อำเภอเมือง สกลนคร	4.52	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 32 (ต่อ)

ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในทอรรษ ที่ 21	เขตที่ตั้งของ โรงเรียน	เขตที่ตั้งของโรงเรียน							
			อำเภอคุตบก	อำเภอสุมาลย์	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	อำเภอเต่างอย	อำเภอพนนาแก้ว	อำเภอภูพาน	อำเภอเมืองสกลนคร
		$\bar{x}$	4.38	4.49	4.16	4.63	4.72	4.71	4.53
4. ทักษะ การทำงาน เป็นทีมและ การสร้าง เครือข่าย	อำเภอคุตบก	4.38	-	-.110	.217	-.249	-.348*	-.333	-.157
	อำเภอสุมาลย์	4.49	-	-	.327	-.138	-.237	-.223	-.046
	อำเภอโคกศรี สุพรรณ	4.16	-	-	-	-.465*	-.564*	-.550*	-.373*
	อำเภอเต่างอย	4.63	-	-	-	-	-.099	-.085	.092
	อำเภอ พนนาแก้ว	4.72	-	-	-	-	-	.014	.191
	อำเภอภูพาน	4.71	-	-	-	-	-	-	.177
	อำเภอเมือง สกลนคร	4.53	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 32 (ต่อ)

ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในทศวรรษ ที่ 21	เขตที่ตั้งของ โรงเรียน	เขตที่ตั้งของโรงเรียน							
			อำเภอคุตปาก	อำเภอกุสุมาลย์	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	อำเภอเต่างอย	อำเภอโพนนาแก้ว	อำเภอภูพาน	อำเภอเมืองสกลนคร
		$\bar{x}$	4.40	4.51	4.18	4.62	4.82	4.66	4.53
5. ความคิด สร้างสรรค์ และการ สร้าง นวัตกรรม	อำเภอ คุตปาก	4.40	-	-.103	.223	-.213	-.413*	-.258	-.123
	อำเภอกุ สุมาลย์	4.51	-	-	.326*	-.110	-.309*	-.155	-.020
	อำเภอโคกศรี สุพรรณ	4.18	-	-	-	-.436*	-.636*	-.481*	-.346*
	อำเภอ เต่างอย	4.62	-	-	-	-	-.199	-.045	.090
	อำเภอ โพนนาแก้ว	4.82	-	-	-	-	-	.155	.290*
	อำเภอภูพาน	4.66	-	-	-	-	-	-	.135
	อำเภอเมือง สกลนคร	4.53	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 32 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ในทศวรรษที่ 21	เขตที่ตั้งของ โรงเรียน	เขตที่ตั้งของโรงเรียน							
			อำเภออุตุบาท	อำเภอกุสุมาลย์	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	อำเภอเต่างอย	อำเภอโพนนาแก้ว	อำเภอภูพาน	อำเภอเมืองสกลนคร
		$\bar{x}$	4.25	4.45	4.19	4.49	4.60	4.45	4.56
6. ทักษะ ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง	อำเภออุตุบาท	4.25	-	-.206	.053	-.244	-.356*	-.204	-.310*
	อำเภอกุสุมาลย์	4.45	-	-	.259	-.038	-.150	.002	-.104
	อำเภอโคกศรี สุพรรณ	4.19	-	-	-	-.297	-.409*	-.257	-.363*
	อำเภอเต่างอย	4.49	-	-	-	-	-.112	.040	-.066
	อำเภอโพนนาแก้ว	4.60	-	-	-	-	-	.152	.046
	อำเภอภูพาน	4.45	-	-	-	-	-	-	-.106
	อำเภอเมือง สกลนคร	4.56	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
และครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน รายคู่ ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร
จัดการ และด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม ทดสอบโดยวิธี LSD. พบว่า
การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ พบว่า อำเภออุตุบาท
มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโพนนาแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
อำเภอกุสุมาลย์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโคกศรีสุพรรณ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 อำเภอโคกศรีสุพรรณ มีความคิดเห็นแตกต่างจาก อำเภอเต่างอย

อำเภอโพธาราม อำเภอภูพาน และอำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม พบว่า อำเภอภูพาน มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโพธาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อำเภอสุเมธาลัย มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโคกศรีสุพรรณและอำเภอโพธาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อำเภอโคกศรีสุพรรณ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอเต่างอย อำเภอโพธาราม อำเภอภูพาน และอำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่ายและด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทดสอบโดยวิธี Scheffé พบว่า

ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย พบว่า อำเภอภูพาน มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโพธาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อำเภอโคกศรีสุพรรณ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอเต่างอย อำเภอโพธาราม และอำเภอภูพาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง พบว่า อำเภอภูพาน มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโพธาราม และอำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อำเภอโคกศรีสุพรรณ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโพธาราม และอำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน”

4. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน” โดยใช้สถิติทดสอบ t – test ในกรณีเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียนใช้สถิติ ทดสอบเอฟ (F – test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทดสอบเป็นรายคู่

โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe – Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความเหมาะสม

4.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ดังตาราง 33

ตาราง 33 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา (n = 65)		ครู (n = 225)		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.57	0.37	4.51	0.49	1.15**	.000
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.63	0.40	4.50	0.59	2.10**	.000
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย	4.60	0.38	4.43	0.52	3.00**	.000
4. การสร้างบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.63	0.40	4.52	0.48	1.82**	.000
5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดการเรียนรู้	4.54	0.40	4.48	0.50	0.87**	.002
6. การวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.38	0.52	4.41	0.57	-3.68	.381
รวม	4.55	0.31	4.47	0.40	1.76*	.016

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัด และประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกัน”

4.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน ดังตาราง 34

ตาราง 34 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้ของ ครูในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. การวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.519	2	.259	1.179	.309
	ภายในกลุ่ม	63.145	287	.220		
	รวม	63.664	289			
2. การออกแบบการ จัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	1.942	2	.971	3.251*	.040
	ภายในกลุ่ม	85.738	287	.299		
	รวม	87.680	289			

ตาราง 34 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้ของ ครูในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
3. การจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย	ระหว่างกลุ่ม	3.062	2	1.531	6.380**	.002
	ภายในกลุ่ม	68.880	287	.240		
	รวม	71.943	289			
4. การสร้าง บรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4.586	2	2.293	11.460**	.000
	ภายในกลุ่ม	57.426	287	.200		
	รวม	62.012	289			
5. การใช้สื่อและ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.070	2	.035	.151	.860
	ภายในกลุ่ม	66.625	287	.232		
	รวม	66.695	289			
6. การวัดและ ประเมินผลผู้เรียนด้วย วิธีการที่หลากหลาย	ระหว่างกลุ่ม	.649	2	.324	1.684	.187
	ภายในกลุ่ม	55.277	287	.193		
	รวม	55.926	289			
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.640	2	.320	2.166	.116
	ภายในกลุ่ม	42.407	287	.148		
	รวม	43.048	289			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงได้นำไปเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé และใช้วิธีของ LSD.

ดังตาราง 35

ตาราง 35 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน รายคู่

การจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ประสบการณ์ ในการทำงาน	ประสบการณ์ในการทำงาน			
			น้อยกว่า 10 ปี	ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
2. การออกแบบการ จัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ		$\bar{x}$	4.54	4.40	4.60
	น้อยกว่า 10 ปี	4.54	–	.135*	-.063*
	ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	4.40	–	–	-.198*
	มากกว่า 20 ปี	4.60	–	–	–
3. การจัดการเรียนรู้ด้วย วิธีการที่หลากหลาย		$\bar{x}$	4.45	4.32	4.57
	น้อยกว่า 10 ปี	4.45	–	.133*	-.116*
	ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	4.32	–	–	-.250*
	มากกว่า 20 ปี	4.57	–	–	–
4. การสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้		$\bar{x}$	4.50	4.47	4.51
	น้อยกว่า 10 ปี	4.50	–	-.015	-.257*
	ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	4.47	–	–	-.242*
	มากกว่า 20 ปี	4.51	–	–	–

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน รายคู่ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทดสอบโดยวิธี Scheffé และ ทดสอบโดยวิธี LSD. พบว่า

ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 – 20 ปี โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 – 20 ปี โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน”

4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน ดังตาราง 36

ตาราง 36 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

การจัดการเรียนรู้ของ ครูในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. การวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2.295	6	.382	1.764	.106
	ภายในกลุ่ม	61.370	283	.217		
	รวม	63.664	289			
2. การออกแบบการ จัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	1.444	6	.241	.791	.577
	ภายในกลุ่ม	86.112	283	.304		
	รวม	87.556	289			
3. การจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	ระหว่างกลุ่ม	2.464	6	.411	1.667	.129
	ภายในกลุ่ม	69.723	283	.246		
	รวม	72.187	289			
4. การสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.887	6	.148	.687	.660
	ภายในกลุ่ม	60.870	283	.215		
	รวม	61.757	289			
5. การใช้สื่อและ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3.905	6	.651	2.927**	.009
	ภายในกลุ่ม	62.922	283	.222		
	รวม	66.827	289			

ตาราง 36 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้ของ ครูในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
6. การวัดและ ประเมินผลผู้เรียนด้วย วิธีการที่หลากหลาย	ระหว่างกลุ่ม	7.403	6	1.234	4.206**	.000
	ภายในกลุ่ม	83.025	283	.293		
	รวม	90.428	289			
การจัดการเรียนรู้ของ ครูในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.330	6	.222	1.474	.187
	ภายในกลุ่ม	42.554	283	.150		
	รวม	43.884	289			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 36 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย จึงได้นำไปเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffé ดังตาราง 37

ตาราง 37 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทาง ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน รายคู่

การจัดการ เรียนรู้ของครู ในโรงเรียน ขยายโอกาส ทางการศึกษา	เขตที่ตั้งของ โรงเรียน	เขตที่ตั้งของโรงเรียน							
			อำเภอคุตบาก	อำเภอกุสุมาลย์	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	อำเภอเต่างอย	อำเภอโพนนาแก้ว	อำเภอภูพาน	อำเภอเมืองสกลนคร
		$\bar{x}$	4.19	4.49	4.50	4.66	4.48	4.49	4.57
5. การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อการ จัดการเรียนรู้	อำเภอ คุตบาก	4.19	-	-.293*	-.306*	-.465*	-.283*	-.301*	-.374*
	อำเภอกุสุมาลย์	4.49	-	-	-.013	-.172	.010	-.008	-.081
	อำเภอโคกศรี สุพรรณ	4.18	-	-	-	-.158	.023	.005	-.068
	อำเภอเต่างอย	4.66	-	-	-	-	.181	.164	.091
	อำเภอ โพนนาแก้ว	4.48	-	-	-	-	-	-.018	-.091
	อำเภอภูพาน	4.49	-	-	-	-	-	-	-.073
	อำเภอเมือง สกลนคร	4.57	-	-	-	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียน ขยายโอกาส ทางการศึกษา	เขตที่ตั้งของ โรงเรียน	เขตที่ตั้งของโรงเรียน							
			อำเภออุตุบาท	อำเภอกุสุมาลย์	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	อำเภอเต่างอย	อำเภอโพนนาแก้ว	อำเภอภูพาน	อำเภอเมืองสกลนคร
		$\bar{x}$	4.39	4.26	4.71	4.73	4.48	4.38	4.26
6. การวัดและ ประเมินผล ผู้เรียนด้วย วิธีการที่ หลากหลาย	อำเภออุตุบาท	4.39	-	.132	-.316	-.341	-.085	.011	.135
	อำเภอกุสุมาลย์	4.26	-	-	-.448*	-.473*	-.217	-.122	.003
	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	4.71	-	-	-	-.025	.231	.327	.451*
	อำเภอเต่างอย	4.73	-	-	-	-	.256	.352	.476*
	อำเภอโพนนาแก้ว	4.48	-	-	-	-	-	.095	.220
	อำเภอภูพาน	4.38	-	-	-	-	-	-	.124
	อำเภอเมืองสกลนคร	4.26	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน เป็นรายคู่ พบว่า

การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเต่างอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.66) ส่วนอำเภออุตุบาท
มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย
อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอภูพาน อำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พบว่า การจัด
การเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเต่างอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

($\bar{x} = 4.73$) ส่วนอำเภอกุสุมาลย์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโคกศรีสุพรรณและอำเภอเต่างอย, อำเภอโคกศรีสุพรรณ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอเมืองสกลนคร อำเภอเต่างอย มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอเมืองสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน” พบว่า

จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน

จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยโรงเรียนในอำเภอกุสุมาลย์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอภูพาน อำเภอเมืองสกลนคร และ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยโรงเรียนในอำเภอกุสุมาลย์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอโคกศรีสุพรรณ และอำเภอเต่างอย, อำเภอโคกศรีสุพรรณ มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอเมืองสกลนคร อำเภอเต่างอย มีความคิดเห็นแตกต่างจากอำเภอเมืองสกลนคร

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน”

5. ทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ที่ว่า “ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก” โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 38 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตัวแปร	X_t	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y_t	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6
X_t														
X_1	.808**													
X_2	.963**	.759**												
X_3	.946**	.683**	.901**											
X_4	.925**	.648**	.881**	.843**										
X_5	.940**	.715**	.889**	.843**	.910**									
X_6	.909**	.626**	.852**	.928**	.794**	.808**								
Y_t	.534**	.473**	.548**	.463**	.501**	.518**	.425**							
Y_1	.611**	.569**	.640**	.553**	.518**	.563**	.505**	.909**						
Y_2	.478**	.432**	.536**	.406**	.419**	.446**	.378**	.894**	.861**					
Y_3	.531**	.453**	.556**	.476**	.496**	.496**	.433**	.927**	.867**	.876**				
Y_4	.412**	.381**	.385**	.334**	.437**	.428**	.294**	.857**	.711**	.694**	.791**			
Y_5	.452**	.331**	.426**	.387**	.480**	.450**	.408**	.795**	.641**	.602**	.665**	.741**		
Y_6	-.111	-.100	-.136*	-.109	-.072	-.060	-.135*	.145*	.064	.055	.072	.068	.069	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X) และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (Y) โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .534$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในส่วนของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x1yt} = .473$)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x2yt} = .548$)

ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x3yt} = .463$)

ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x4yt} = .501$)

ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x5yt} = .518$)

ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x6yt} = .425$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_t) กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (Y_t) เป็นรายคู่ พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ที่ว่า “ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก”

ตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม (Y_t)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา (Y_t)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.437**	ปานกลาง
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ (X_2)	.548**	ปานกลาง
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	.463**	ปานกลาง
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการ สร้างเครือข่าย (X_4)	.501**	ปานกลาง
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้าง นวัตกรรม (X_5)	.518**	ปานกลาง
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง (X_6)	.425**	ปานกลาง
โดยรวม (x_t)	.534**	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 39 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_t) กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (Y_t) โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xyt} = .534$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x2yt} = .548$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x6yt} = .425$)

ตาราง 40 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (y_t)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล(Y_t)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.569**	ปานกลาง
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)	.640**	ปานกลาง
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	.553**	ปานกลาง
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4)	.518**	ปานกลาง
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X_5)	.563**	ปานกลาง
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6)	.505**	ปานกลาง
โดยรวม (y_t)	.611**	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 40 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_1) กับ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (y_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_1y_1} = .611$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหาร จัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_2y_1} = .640$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_6y_1} = .505$)

ตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_2)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (Y_2)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.432**	ปานกลาง
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ (X_2)	.536**	ปานกลาง
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	.406**	ปานกลาง
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและ การสร้างเครือข่าย (X_4)	.419**	ปานกลาง
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้าง นวัตกรรม (X_5)	.446**	ปานกลาง
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง (X_6)	.378**	ปานกลาง
โดยรวม	.478**	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 41 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_1) กับการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xyt} = .478$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_2yt} = .536$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_6yt} = .378$)

ตาราง 42 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (y_3)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_3)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.453**	ปานกลาง
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)	.556**	ปานกลาง
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	.476**	ปานกลาง
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4)	.496**	ปานกลาง
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X_5)	.496**	ปานกลาง
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6)	.433**	ปานกลาง
โดยรวม	.531**	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 42 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_1) กับการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_1y_3} = .531$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_2y_3} = .556$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_6y_3} = .433$)

ตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (y_4)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ (Y_4)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.381**	ปานกลาง
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ (X_2)	.385**	ปานกลาง
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	.334**	ปานกลาง
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการ สร้างเครือข่าย (X_4)	.437	ปานกลาง
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้าง นวัตกรรม (X_5)	.428**	ปานกลาง
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง (X_6)	.294**	ปานกลาง
โดยรวม	.412**	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 43 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_1) กับการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_1y_4} = .412$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_2y_4} = .385$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_6y_4} = .294$)

ตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ (y_5)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัด การเรียนรู้ (Y_5)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.331**	ปานกลาง
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ (X_2)	.426**	ปานกลาง
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	.387**	ปานกลาง
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการ สร้างเครือข่าย (X_4)	.480**	ปานกลาง
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้าง นวัตกรรม (X_5)	.450**	ปานกลาง
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง (X_6)	.408**	ปานกลาง
โดยรวม	.452**	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 44 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_1) กับการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ (y_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_1y_5} = .452$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_2y_5} = .426$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_1y_5} = .331$)

ตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (y_6)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย (y_6)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	-.100	ปานกลาง
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ (X_2)	-.136*	ปานกลาง
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	-.109	ปานกลาง
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการ สร้างเครือข่าย (X_4)	-.072	ปานกลาง
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้าง นวัตกรรม (X_5)	-.060	ปานกลาง
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง (X_6)	-.135*	ปานกลาง
โดยรวม	-.111	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 45 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_1) กับการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (y_6) มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_1y_6} = -.111$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับ ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{x_2y_6} = -.136$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X_5) มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง ($r_{x_5y_6} = -.060$)

6. ทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1” โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ตาราง 46 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู โดยรวม (Y_1)

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ₂	B	S.E.	β	t	Sig.
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)	.548	.300	.298	.321	.029	.548	11.113**	.000

R = .548 R² = .300 Adjusted = .298 $\alpha = 3.062$ S.E.est = $\pm .548$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 46 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์ การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา ได้อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .298 ซึ่งตัวแปร 1 ด้านนี้ สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ร้อยละ 29.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .548$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_t = 3.062 + .321x_2$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_{Yt}' = 0.548Z_{x2}$$

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์ การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1”

6.1 การวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 รายงานดังตาราง 47

ตาราง 47 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y_1)

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ₂	B	S.E.	β	t	Sig
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.652	.426	.422	.150	.053	.196	2.852**	.000
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)	.640	.409	.407	.455	.032	.640	14.124**	.000
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4)	.658	.433	.427	-.140	.071	-.186	-1.972*	.050

R = .658 R² = .433 Adjusted = .427 α = 2.317 S.E.est = $\pm$.357

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 47 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) และมีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .640 รองลงมา คือการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .196 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ -.186 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ร้อยละ 42.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .357$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_1 = 2.317 + .150 (X_1) + .455 (X_2) - .140 (X_4)$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_{y1} = .196 (X_1) + .640 (X_2) - .186 (X_4)$$

ตาราง 48 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_2)

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ₂	B	S.E.	β	t	Sig.
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)	.536	.288	.285	.760	.094	.910	8.093**	.000
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)	.566	.320	.315	-.367	.100	-.414	-3.684**	.000

R = .566 R² = .320 Adjusted = .315 α = 2.720 S.E.est = $\pm .466$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 48 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_2) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) และทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .910 รองลงมา คือ ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ -.414 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ร้อยละ 31.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .466$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_2 = 2.720 + .760 (X_2) - .367 (X_3)$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_{y2} = .910 (X_2) - .414 (X_3)$$

ตาราง 49 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_3)

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ₂	B	S.E.	β	t	Sig.
2. การใช้หลัก ธรรมาภิบาล ในการบริหาร จัดการ (X_2)	.556	.309	.307	.421	.037	.556	11.346**	.000

R = .556 R² = .309 Adjusted = .307 α = 2.560 S.E.est = $\pm$.415

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 49 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_3) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .556 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้ร้อยละ 30.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm$.415

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_3 = 2.560 + .421 (X_2)$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_{y3} = .556 (X_2)$$

ตาราง 50 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ
ที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y_4)

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ₂	B	S.E.	β	t	Sig.
1. การมีวิสัยทัศน์ เชิงกลยุทธ์ (X_1)	.437	.191	.188	.325	.039	.437	8.237**	.000
4. ทักษะการทำงาน เป็นทีมและการสร้าง เครือข่าย (X_4)	.456	.208	.202	.129	.052	.171	2.473**	.000
6. ทักษะด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง (X_6)	.471	.222	.214	-.168	.073	-.204	-2.315**	.021

R = .471 R² = .222 Adjusted = .214 $\alpha = 3.062$ S.E.est = $\pm .417$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 50 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y_4) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1) ทักษะทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4) และมีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_2) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .437 รองลงมา คือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4) และด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ -.204

ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้ร้อยละ 21.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .417$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_4 = 3.062 + .325 (X_1) + .129 (X_4) - .168 (X_6)$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_{y4} = .437 (X_1) + .171 (X_4) - .204 (X_6)$$

ตาราง 51 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Y_5)

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ₂	B	S.E.	β	t	Sig
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4)	.480	.231	.228	.370	.040	.480	9.294**	.000

R = .480 R² = .231 Adjusted = .228 $\alpha = 2.795$ S.E.est = $\pm .422$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 51 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Y_5) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .480

สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้ร้อยละ 22.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .422$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_5 = 2.795 + .370 (X_4)$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_{y5} = .480 (X_4)$$

ตาราง 52 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_6)

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ₂	B	S.E.	β	t	Sig
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)	.136	.018	.015	-.115	.050	-.393	-3.111**	.002
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X_5)	.190	.036	.029	.273	.119	.290	2.291*	.023

R = .190 R² = .036 Adjusted = .029 $\alpha = 4.919$ S.E.est = ± 551

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 52 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_6) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) และมีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y_6) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X_5)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ -3.111 รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ $-.393$ ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้ร้อยละ 2.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 551

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_6 = 4.919 - .115 (X_2) - .273 (X_5)$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_{y6} = -.393 (X_2) + .290 (X_5)$$

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1” ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่ามี 1 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)

ผู้วิจัยได้นำภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
จำนวน 1 ด้าน จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อไปหาแนวทางในการพัฒนา โดยการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำเสนอเป็นแนวทาง
การพัฒนา ดังตาราง 50

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 53 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์	การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา									
	โดยรวม (Y ₁)	1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y ₁)	2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y ₂)	3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₃)	4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y ₄)	5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Y ₅)	6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₆)	แบบวัด	สรุปผลการพัฒนา	
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X ₁)	×	✓	×	×	✓	×	×	2	×	ไม่ต้องการ แนวทาง พัฒนา
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X ₂)	✓	✓	✓	×	×	×	✓	4	✓	ต้องการ แนวทาง พัฒนา

✓ มีอำนาจพยากรณ์ × ไม่มีอำนาจพยากรณ์

ตาราง 53 (ต่อ)

ตัวแปรพยากรณ์	การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา									
	โดยรวม (Y _i)	1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y ₁)	2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y ₂)	3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₃)	4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y ₄)	5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนรู้ (Y ₅)	6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₆)	ความถี่	สรุปผลการพัฒนา	
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X ₃)	x	x	✓	x	x	x	x	1	x	ไม่ต้องการ แนวทาง พัฒนา
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (X ₄)	x	✓	x	x	✓	✓	x	3	x	ไม่ต้องการ แนวทาง พัฒนา

✓ มีอำนาจพยากรณ์ x ไม่มีอำนาจพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา									
	โดยรวม (Y ₁)	1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Y ₁)	2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y ₂)	3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₃)	4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y ₄)	5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Y ₅)	6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Y ₆)	ความถี่	สรุป	
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (X ₅)	×	×	×	×	×	×	✓	1	×	ไม่ต้องหาแนวทางพัฒนา
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (X ₆)	×	×	×	×	✓	×	×	1	×	ไม่ต้องหาแนวทางพัฒนา

✓ มีอำนาจพยากรณ์ × ไม่มีอำนาจพยากรณ์

จากตาราง 53 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด ซึ่งได้จากการพิจารณาจากความถี่ ระดับ 4 ขึ้นไปของอำนาจพยากรณ์ โดยรวม มี 1 ด้าน จากทั้งหมด 6 ด้าน คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัย นำภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 1 ด้าน คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อไปหาแนวทางในการพัฒนาโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ

คำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

“...1) หลักนิติธรรม การสร้างกฎหมายและกฎระเบียบที่ทันสมัย ยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ เป็นที่ยอมรับของสังคม และถือว่าการปกครองอยู่ภายใต้กฎหมาย ไม่ใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล 2) หลักความโปร่งใส การสร้างความไว้วางใจ ผ่านการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย ตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ 3) หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ แสดงความคิดเห็น ดัดลีนใจ ตรวจสอบ และรับผิดชอบในปัญหาสำคัญของประเทศ 4) หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ส่งเสริมให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบมีความตระหนักในหน้าที่ ใส่ใจต่อปัญหาสาธารณะ เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และยอมรับผลจากการกระทำของตน 5) หลักความคุ้มค่า บริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม 6) หลักคุณธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน เคารพสิทธิของผู้อื่น และป้องกันการทุจริตในทุกภาคส่วน...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2567)

"...การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม ผู้บริหารควรมีภูมิรู้ในกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง สามารถชี้แจงให้ครูได้มีความเข้าใจ 2) หลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรสร้างความไว้วางใจซึ่งกันในการดำเนินงานควรมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องที่ชัดเจนได้ 3) หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลแก้ไขปัญหา และตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา 4) หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง 5) หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรบริหารจัดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 6) หลักคุณธรรม ผู้บริหารควรยึดมั่นในความถูกต้องดีงามและเคารพสิทธิของผู้อื่น ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้บริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด..."

(รัชฎาพร ทยอยุทธ, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2567)

"...สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการ โดยใช้การมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกอย่างในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา มีแบบการตรวจสอบ นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน ร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางของการดำเนินงานและการสื่อสาร การประสานงานและการตัดสินใจร่วมกัน..."

(วัชรชัย ไพโหล, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2567)

"...การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการปรับเปลี่ยนตัวเองตามการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านคุณธรรม ความโปร่งใส และความยุติธรรม มาใช้ในการบริหารจัดการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อองค์กร เช่น ประสิทธิภาพของบุคลากรในการทำงานเพราะแต่ละคนมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันด้านอายุ การปรับเปลี่ยนด้านอารมณ์ของตนเอง การปรับเปลี่ยนด้านสังคม และการสร้างเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนร่วมกันรู้ถึงเป้าหมายในการทำงาน ผู้บริหารต้องรู้ทิศทางและหลักการในการทำงาน การรับผิดชอบต่อ ความคุ้มค่าขององค์กรและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า..."

(อุทุมพร ทองวงษา, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2567)

“...1) ความโปร่งใสในการตัดสินใจ ผู้บริหารควรมีการสื่อสารอย่างชัดเจนเกี่ยวกับ การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ครูสามารถเข้าใจ และมีส่วนร่วมได้มากขึ้น 2) การรับฟังความคิดเห็นของครู การเปิดโอกาสให้ครูเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจะช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกัน 3) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาวิชาชีพ การให้การสนับสนุนและ ทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาวิชาชีพ 4) การใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ 5) พัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับทักษะที่ต้องการในปัจจุบัน เช่น การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น แนวทางดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้มากขึ้น

(ศิริจินดา ศรีไทย, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2567)

“...ผู้บริหารจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง องค์กรและวิชาชีพ ขับเคลื่อนองค์กรด้วยคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบในองค์กร ลดความขัดแย้ง ความมีหลักการบริหารงาน ด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส ความร่วมมือ ความยุติธรรม มาใช้ในการบริหารจัดการ สร้างความเข้าใจในการทำงานทิศทางเดียวกัน ปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านหลักธรรมาภิบาล ตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองอยู่เสมอ นำพาองค์กรสู่ความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์และมีความสุข...”

(วิชญ์ ชัยสุพรรณ, 23 ธันวาคม 2567)

“...1) การเสริมสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถมองการณ์ไกล โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการศึกษาและสังคม เพื่อที่จะวางแผนและนำพาสถานศึกษาไปในทิศทางที่ดีการสร้างวิสัยทัศน์ให้ครอบคลุมถึง การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ภาวผู้นำในศตวรรษที่ 21 ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ทั้งในระดับภายในโรงเรียน และภายนอก โดยการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประสานงานเป็นสิ่งสำคัญ 3) การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องสามารถใช้ เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยการสนับสนุนทุนการเรียนรู้ ที่ใช้เครื่องมือดิจิทัล การจัดการข้อมูล การประยุกต์ใช้ระบบต่าง ๆ

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน 4) การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การฝึกฝนทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์และการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน เป็นสิ่งที่จำเป็น ผู้บริหารต้องตัดสินใจอย่างมีหลักการและมีวิจรรย์ญาณสูงในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความท้าทาย 5) การเสริมสร้างทักษะทางอารมณ์และการดูแลบุคลากร ผู้บริหารต้องสามารถ เข้าใจและจัดการอารมณ์ของตัวเองและผู้อื่นได้อย่างดี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี ทั้งยังต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะของบุคลากร โดยการฝึกอบรมและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง...”

(ประกอบ ต้นมูล, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2567)

“...ในสภาวะการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลง ในด้านเทคโนโลยีมาเป็นตัวแปรในการทำงานส่วนใหญ่ แต่สิ่งที่ผู้บริหารควรยึดถือตลอด คือ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการควบคุมเทคโนโลยีกับการบริหารจัดการของผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องนำหลักธรรมาภิบาลการมาปรับใช้ในตนเองในการบริหารจัดการและให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ นโยบาย การทำงานร่วมกัน การตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ควรอยู่ในกรอบของหลักการบริหาร...”

(ธนวัฒน์ สุภาอ้วน, สัมภาษณ์, 7 มกราคม 2568)

“...การพัฒนาภาวะผู้นำโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สร้างความเชื่อมั่นในระบบการบริหาร และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีคุณภาพ ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใสและมีส่วนร่วม สนับสนุนครูให้เติบโตไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สร้างความโปร่งใส ใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย แผนการทำงาน และงบประมาณให้ครูและบุคลากรเข้าถึงได้ง่าย จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนรับทราบการมีส่วนร่วม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเรียนรู้ และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ความรับผิดชอบ จัดสรรทรัพยากรและโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพแก่ครูทุกคนอย่างเป็นธรรม

(เบญจพร กาลบุตร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2568)

“...การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการเป็นแนวทางสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ในบริบทนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวคิดเรื่องความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การตัดสินใจร่วมกันจะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมจากครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบที่ยึดหลักธรรมาภิบาล จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป...”

(ชรินดา พิมพ์บุตร, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2568)

ตาราง 54 การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้
ในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ

แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย	เอตปะระบะบะ ไย
หลักนิติธรรม	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	8	80
หลักความโปร่งใส	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	8	80
หลักการมีส่วนร่วม	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	8	80
หลักความรับผิดชอบ	✓				✓		✓		✓	✓	5	50
หลักความคุ้มค่า	✓			✓	✓				✓		4	40
หลักคุณธรรม	✓	✓			✓		✓	✓	✓		6	60
การปรับเปลี่ยนตัวเองตามการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี					✓		✓	✓	✓	✓	5	50
การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อองค์กร					✓		✓				2	20

ตาราง 54 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์	ใช้เทคโนโลยี เครือข่าย	พัฒนา ทรัพยากร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร	ใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร
การปรับเปลี่ยนด้านอารมณ์ของตนเอง	✓			✓	✓	✓	✓	✓			6	60
การรับฟังความคิดเห็นของครู	✓	✓		✓		✓			✓	✓	6	60
สร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการพัฒนาวิชาชีพ				✓		✓	✓			✓	4	40
การใช้เทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน				✓	✓	✓		✓		✓	5	50
พัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21				✓	✓	✓		✓		✓	5	50

จากตาราง 55 สรุปผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการโดยใช้ความถี่ ระดับ 5 ขึ้นไป ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักความโปร่งใส 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักความคุ้มค่า 6) หลักคุณธรรม 7) การปรับเปลี่ยนตัวเองตามการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี 8) การปรับเปลี่ยนด้านอารมณ์ของตนเอง 9) การรับฟังความคิดเห็นของครู 10) การใช้เทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และ 11) พัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สามารถสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีจำนวน 1 ด้าน ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 คือ การนำหลักนิติธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า และความเสมอภาคมาใช้เพื่อให้การบริหารโปร่งใส ยุติธรรม มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูล การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การตรวจสอบผลลัพธ์ และการให้บริการอย่างเท่าเทียม ผลลัพธ์ที่ได้คือความเชื่อมั่นต่อองค์กร ลดข้อขัดแย้ง และยกระดับคุณภาพบริการในองค์กร รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในงานบริการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมการทำงานร่วมกันทั้งในระดับภายในและภายนอกโรงเรียนโดยการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประสานงาน การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือดิจิทัลจัดการข้อมูล การประยุกต์ใช้ระบบต่าง ๆ ผู้บริหารต้องตัดสินใจอย่างมีหลักการและมีวิจารณญาณสูงในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความท้าทาย เสริมสร้างทักษะทางอารมณ์การดูแลบุคลากร สามารถเข้าใจและจัดการอารมณ์ของตัวเองและผู้อื่นได้อย่างดี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะของบุคลากรโดยการฝึกอบรมและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

2. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน

4. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวก

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,177 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน และครู จำนวน 1,112 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,177 คน ตามการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610) ได้ 290 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 47) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน และครู จำนวน 225 คน ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน ครูจำนวน 225 คน วิธีสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 49)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาค่าความเที่ยงตรง (IOC) และเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสม ประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .696 – .838 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .915 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .754 – .851 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .929

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 290 ฉบับ ถึงโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีจัดส่งด้วยตนเองและแบบออนไลน์

4.2 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้จำนวน 290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกเอาไว้ไปตรวจคะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับผู้นำทางของผู้บริหารสถานศึกษา / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำทางของผู้บริหารสถานศึกษา / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางของผู้บริหารสถานศึกษา / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางของผู้บริหารสถานศึกษา / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางของผู้บริหารสถานศึกษา / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางของผู้บริหารสถานศึกษา / การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 นำคะแนนที่ได้จากข้อ 4.2 ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทั้งนี้ได้วิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย

5.4 การวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของ
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พิจารณาจากค่า Sig. (2-tailed) หากค่า Sig.
(2-tailed) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันในทิศทาง
ตรงกันข้าม หากค่า Sig. (2-tailed) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรสองตัว
ไม่มีความสัมพันธ์กันหลังจากนั้นจึงจะทำการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร
โดยจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ ต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร,
2553, หน้า 377)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.91 – 1.00 แสดงว่า
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของ
ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.71 – 0.90 แสดงว่า
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของ
ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.31 – 0.70 แสดงว่า
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของ
ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.01 – 0.30 แสดงว่า
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้
ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 แสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

5.5 สร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สรุปผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ คือ ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย และการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ

2. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้ดังนี้ คือ การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเปลี่ยนแปลง ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่าโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ และด้านความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย และด้านทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

4.1 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4.2 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4.3 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 คือด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัด และประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .550$) ในส่วนของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีจำนวน 1 ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .298

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y'_t = 3.062 + .321X_2$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_{Yt}' = 0.548Z_{x2}$$

7. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีจำนวน 1 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (X_2) โดยมีรายละเอียดดังนี้

การนำหลักนิติธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า และความเสมอภาคมาใช้ในการบริหารโปร่งใส ยุติธรรม มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูล การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การตรวจสอบผลลัพธ์ และการให้บริการอย่างเท่าเทียม ผลลัพธ์ที่ได้คือความเชื่อมั่นต่อองค์กร ลดข้อขัดแย้ง และยกระดับคุณภาพบริการในองค์กร รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในงานบริการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมการทำงานร่วมกันทั้งในระดับภายในและภายนอกโรงเรียนโดยการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และการประสานงาน การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือดิจิทัลจัดการข้อมูล การประยุกต์ใช้ระบบต่าง ๆ ผู้บริหารต้องตัดสินใจอย่างมีหลักการและมีวิจารณญาณสูงในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความท้าทาย เสริมสร้างทักษะทางอารมณ์ การดูแลบุคลากร สามารถเข้าใจและจัดการอารมณ์ของตัวเองและผู้อื่นได้อย่างดี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะของบุคลากรโดยการฝึกอบรมและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง พัฒนาก้าวหน้าของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ก้าวหน้าของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผ่านการอบรม สัมมนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสนเทศที่มีอยู่หลากหลายช่องทาง วิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำมาพัฒนา กระตุ้นสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผ่องพรรณ พลราช (2560, หน้า 25) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 29 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อมรา พิมพ์สวัสดิ์ (2562, หน้า 104 – 106) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 101 – 103) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู

2. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานด้านการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ เกิดผลสำเร็จในตัวผู้เรียน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีเจตคติที่ดี สามารถปรับตัว แก้ปัญหาและบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิศักดิ์ สุวรรณไตรย์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของ

การจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สาทวีศรี มาตขาว (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เลือกมาศึกษาทุกปัจจัย มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้ที่มีความรู้ วิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำสามารถวางแผนการบริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ สร้างความศรัทธาและความไว้วางใจให้กับการทำงานร่วมกับบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะวรรณ คัดโสตา (2561, หน้า 143 – 160) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ อมรา พิมพ์สวัสดิ์ (2562, หน้า 104 – 106) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานภาวะผู้นำของผู้บริหาร อาจเป็นเพราะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนต่างมีเป้าหมาย ภาระงานตามนโยบายหรือหน่วยงานต้นสังกัดเหมือนกัน ผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำที่มีเพื่อบริหารการดำเนินงานภายในโรงเรียนที่มีสภาพบริบทของแต่ละโรงเรียนต่างกันให้บรรลุตามนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิศาชล นามสาย (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน การบริหารงานของทุกโรงเรียนต้องยึดหลักการบริหารตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่ทุกโรงเรียนต้องนำมาปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันแม้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันก็ทำให้มีแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 230) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานและโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูจำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทุกโรงเรียนดำเนินการตามนโยบายการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการพัฒนาและอบรมบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และได้รับการสนับสนุนด้านโครงสร้างและงบประมาณอย่างเท่าเทียม อีกทั้งผู้บริหารมีแนวคิดภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นการปรับตัวและพัฒนาการเรียนรู้ของครูและนักเรียนอย่างสอดคล้องกัน สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ อุทุมพร ทองวงษา (สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2567) ได้เสนอว่า การบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา ตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน อาจเกิดจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 สามารถพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง แม้จะตั้งอยู่ในบริบทที่ต่างกัน โดยอาศัยการบริหารที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ ชรินดา พิมพ์บุตร (สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2567) ได้เสนอว่า การบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน อาจเกิดจากการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 จึงมีลักษณะที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือนอกเมือง เนื่องจากได้รับการส่งเสริมและพัฒนาภายใต้แนวทางและมาตรฐานเดียวกัน ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การจัดสรรทรัพยากร และการพัฒนาศักยภาพของครูและนักเรียน ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

4.1 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่าโดยรวม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีการประเมินด้านผลสำเร็จทางวิชาการรวมกับโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนำขนาดใหญ่ในสังกัดเดียวกัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านประสิทธิผลการจัดการศึกษา เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลคุณภาพทั้งครูผู้สอนและนักเรียน เกิดการพัฒนาทั้งทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ในโรงเรียนผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ หยาตทิพย์ ชีซง (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สาวิตรี มาตขาว (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูทุกคนต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอนและหลักสูตรที่กำหนดไว้ รวมถึงได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูช่วยเสริมสร้างแนวทางการสอนที่สมดุล โรงเรียนและผู้บริหารมีการสนับสนุนและกำหนดแนวทางที่ชัดเจน นอกจากนี้บริบทของนักเรียนและชุมชนที่คล้ายคลึงกันส่งผลให้ครูปรับรูปแบบการสอนให้เหมาะสมโดยไม่ขึ้นกับประสบการณ์ส่วนบุคคล จึงทำให้การจัดการเรียนรู้มีความคล้ายคลึงกันและตอบสนองเป้าหมายการศึกษาร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานการสอน การพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้การสนับสนุนจากผู้บริหาร และบริบทของนักเรียน มีบทบาทสำคัญในการลดความแตกต่างและสร้างความสอดคล้องในวิธีการสอน ช่วยให้การเรียนการสอนมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพในทิศทางเดียวกัน

4.3 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการภายใต้นโยบายและมาตรฐานเดียวกัน มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยี

ในการเรียนการสอนได้รับการส่งเสริมอย่างทั่วถึง รวมถึงการสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียม อีกทั้งแนวทางการสอนยังมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสมีคุณภาพใกล้เคียงกันและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ผลการสัมภาษณ์ อุทุมพร ทองวงษา (สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2567) ได้เสนอว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อาจเกิดจากครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง ได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรและงบประมาณอย่างเท่าเทียม ใช้แนวทางการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีคุณภาพใกล้เคียงกันและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ วิภาดา พิระธรรม (สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567) ได้เสนอว่า โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงแม้อยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน โดยอาศัยการบริหารที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมศักยภาพของครู และการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียน

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ ทักษะการปฏิบัติงาน การควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และวิสัยทัศน์ บริหารงานเป็นขั้นตอนตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ เมื่อผู้บริหารมีสมรรถนะ ย่อมทำให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวง ศึกษาธิการ วิเคราะห์สภาพปัญหา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ทองดี คณะศรี (2565, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สาทิตรี มาตชาว (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.740$) เมื่อพิจารณารายด้าน ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ธนกร อัมจักร (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 27 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.52 ถึง 0.71 โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า มีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ดี ส่งเสริม สนับสนุนความรู้ด้านเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยี สร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวก และสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอ มีการพัฒนาบุคลากร มีระบบบริหารจัดการที่ดี สามารถยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จ

ของ การเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระยุทธ พรพจน์
ธนาภา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนำธรรมาภิบาล
มาใช้ในโรงเรียน: การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของการศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์
การศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในโรงเรียน
โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของการจัดการศึกษา 56 ราย จำแนกเป็น
นักวิชาการ 11 ราย หน่วยงานต้นสังกัด 9 ราย ผู้บริหารโรงเรียน 19 ราย และครูผู้สอน
17 ราย ผลการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนำธรรมาภิบาลมาใช้
ในโรงเรียนนั้นอาจจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปัจจัยสภาพภายในโรงเรียนและ
กลุ่มปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกกลุ่มปัจจัยสภาพภายในโรงเรียนได้แก่
ปัจจัยด้านตัวผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านการมีระบบบริหารที่ดี ด้านขนาดโรงเรียน
ด้านวัฒนธรรมองค์การด้านงบประมาณ และด้านสถานที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนกลุ่มปัจจัย
สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมปัจจัยด้านการเมืองและ
การกำหนดนโยบายจากภาครัฐ และปัจจัย ด้านเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
และครู พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด
จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้
ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร
จัดการ ดังนั้น ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ
การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถบริหารงานในโรงเรียนให้มี
คุณภาพมากขึ้น โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ส่งเสริมให้
ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อร่วมกันวิเคราะห์แนวทางในการบริหารงาน
ในภาพรวมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม ให้อยู่ในระดับมากที่สุด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกฝนอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อพัฒนาตนเองและนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารในสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุนคณะครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จัดกิจกรรมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษา มีการให้ความรู้ อบรม และพัฒนาศักยภาพ ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรและนำไปสู่การพัฒนางานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เกิดกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานด้านการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ เกิดผลสำเร็จในตัวผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ควรนำภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล

ต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนครเขต 1 และเขตอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงนโยบาย ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร มาอ้วน. (2021). การบริหารการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานอย่างมีอาชีพในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์. ศ.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2). พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลนิดา คำคุ้ม และคันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2021). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. In *Proceeding National & International Conference*, 14(2), 1026.
- เกศรา ลิทธิแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- คชา ประณีตพลกรัง. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร. วิทยาเขตอีสาน*, 2 (1), 22 – 30.
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/hsjs/article/view/1406/960>
- คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคู 2549 – 2551*, นครปฐม.
- คณิน คำแพง. (2563). โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น: โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและภาวะผู้นำแบบดิจิทัล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณีนิตย์ กิจวิธิ. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า*.

ชลนิชา คีลาพงษ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชัยยนต์ เพาพาน (2560) *ภาวะผู้นำทางการศึกษาและนวัตกรรมทางการบริหาร: กระบวนทัศน์ใหม่ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา*. กอฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.

ชานนทร์ สุภายอง วันเพ็ญ นันทะศรี และพรเทพ เสถียรนพเก้า (2564) *องค์ประกอบสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. การประชุมวิชาการนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติครั้งที่ 8.

ไชยา ภาวะบุตร. (2555). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ญาณิภรณ์ ศรีชมภู และวรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2024). *ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ฐนพร จันทรมั่น (2564) *ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดสุพรรณบุรี*. วารสารการบริหาร, 9(3),

ณัฐวัฒน์ แก้วแสนสินธุ์, กิจพิณัฐ อุสาโห (2566) *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4*. วารสารการบริหาร การจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ตุลาคม-ธันวาคม 2566.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). *ภาวะผู้นำทางการบริหาร.. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- ดรรกา บุญกาญจน์. (2563). ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต 3. พระใหญ่เขื่องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 4(3), 345 – 357.
- ดุขฎิรัตน์ โกสุมภศิริ. (2560). ภาวะผู้นำแบบคุณภาพ – ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21. วารสารสมคมนักวิจัย, (22)3, 110 – 119.
- ทองดี คณะศรี. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยเอ็ด.
- ธนกร อัฒจักร. (2557). ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีระนันต์ โมธรรม. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพดล บุญภา (2562) การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นิศรา มุลวรรณ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิตาชล นามสาย และคณะ. (2562). สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(30), 243.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ. สุวีริยาสาส์น.

- บุญญา ทรัพย์โสม. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหญิงในทศวรรษของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษามหาราชภัฏสกลนคร*, (14), 66. 132 – 142.
- ปฐมพรศรี ชมพู และกิจพิณัฐ อุสาโห (2566) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2. *วารสารมณี, เชษฐารามวัดจอมมณี*, 6(6), 160 – 171.
- ประยงค์ ศรีโหม้. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ปิยะวรรณ คิตโสตา. (2561). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*
- ปัญญา ปณิธาน, 8(2), 99–112 *องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) (2002) 4 เสาหลักของการเรียนรู้ทางการศึกษา (The 4 Pillars of Education).*(cited 2015. June 5
- ผ่องพรรณ พลราช. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*
- พรทิพา สีหาคุณ (2565) *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*
- พรณี วันกระจำ และชวน ภารังกุล. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี. การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 6. ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย*, 968 – 977.

- พระมหาอำพล ชัยสารีและคณะ. (2565). *ภาวะผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความเชื่อมั่นในตนเอง*. เรียกใช้ เมื่อ 15 ตุลาคม 2567 จาก <https://so06.tcithaijo>.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). *ภาวะผู้นำกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. วารสาร มจร. การพัฒนาสังคม, 2(1), 20 – 29.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2557). *ครูในศตวรรษที่ 21. เอกสารประชุมวิชาการ“อภิวัดน์ การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.).
- ภัทรภา รงค์พันธ์. (256). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารกับการศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนต์รัก วงศ์พุทธะ (2564) *ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รัตนา เหลืองงาม. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฤทธิศักดิ์ สุวรรณไตรย์. (2560). *ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เลอศักดิ์ ตามา. (2564). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วารสารรัชต์ภาคย์, 15(38), 224 – 240.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

- _____. (2558). *แนวโน้มนโยบายการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2564 จากเว็บไซต์
https://ebook.hu.ac.th/images/File_PDF/Ebook21.pdf.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนะต่อการศึกษา ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์, พระครูสุธีจริยวัฒน์ พระครูธรรมมาภิสมัย พระมหาสุภชัย สุภกิจโจ และพระณัฐวุฒิ สัมโพธิ์ และวิบูล ทาชา. (2561). *ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 20(1), 261 – 271.
- วิไลวรรณ ศรีมันตะศิริภัทร. (2560). *พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วีระยุทธ พรพจนธนาศ. (2556). *ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สโรชา เอี่ยมสุรนนท์ และสุกัญญา แซ่มะขอย. (2023). *ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนสุระศักดิ์มนตรีตามแนวคิดทักษะการหลอมรวม*. วารสาร นวัตกรรม การศึกษาและการวิจัย, 7(4), 1 224 – 1237.
- สาวิตรี มาตขาว. (2560). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- _____. (2553). *สมรรถนะ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.ocsc.go.th/reform/สมรรถนะ.pdf>.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2550). *มาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพนอกระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2* (พ.ศ. 2549 – 2552). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษา ในศตวรรษที่ 21* (พ.ศ. 2552 – 2562). กรุงเทพฯ: สกสศ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2557). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุกัญญา เทพินทร์ (2566) การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพรรณ ยวนมาลัย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง* กศ.ม. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุริยา สรรวงศิริ และสิทธิชัย สอนสุภี. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 7(2), 149 – 162.

- หยาดทิพย์ ชีซอง. (2564). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- หัตยา ชนะสิทธิ์ (2560) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- อนุพันธ์ พูลเพิ่ม ,เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรมและชาลี มณีศรี. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย มหาวิทยาลัยราชธานี, (5)1, 74 – 89. file:///C:/Users/HP/Downloads/247603
- อนุพันธ์ สุเทพ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม และชาลี มณีศรี. (2554). การศึกษาวิชาการผู้นำร่วมสมัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย มหาวิทยาลัยราชธานี, 5(1), 74 – 89
- อริศรา อุ่มสิน. (2560). การศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อมรา พิมพ์สวัสดิ์. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อรสา มาริณพ์. 2552, การผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการบัณฑิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 13(2), 112.
- อษรารักษ์ อนุวิเศษ. (2559). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Arthur Thomson (2003). *Strategics Management Concepts and Cases*. Boston: Irvin McGraw Hill.

- Bill George. (2010). *The New 21st Century Leaders*. [cited : 2015, Feb 11:
<http://blogs.hbr.org/2010/04/the-new-21st-century-leaders-1>.
- Blake, R.; Mouton, J. (1985). *The Managerial Grid 111: The Key to Leadership Excellence*. Houston: Gulf Publishing Co.
- CCL, NASSP. (2014). *10 Skills for Successful School Leaders*. Retrieved May 23, 2514,
 From https://www.nassp.org/Content/44755/TenSkills%202nd_ed_exec_summ.pdf.
- Donnellon, A. (2006). *Leading teams: expert solutions to everyday challenges*.
 Harvard Business School Press.
- Ebru Oguz. (2014). The Relationship Between the Leadership Styles of the School Administrators and the Organizational Citizenship Behaviors of Teachers. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9(2014), 1188 – 1193.
- Fuller, F. F. & Parson, F. J. (1969). Concerns of Teachers: A Developmental Conceptualization. *American Educational Research Journal*, 6. 207–220.
- Greenberg. J. and Baron, R. A. (2003). *Behavior in Organization: understand and Managing the Human Side of Work*. 8th ed. Upper Saddle River, NJ Practice Hall.
- Harter, J. K., Schmidt, F. L., & Hayes, T. L. (2002). Business–unit–level relationship between employee satisfaction, employee engagement, and business outcomes: A meta–analysis. *Journal of Applied Psychology*, 87(2), 268 – 279.
- Franklin Covey (1999). *The Four Roles Leadership*. USA: Frankin Covey Co., Ltd..
- Hartog, D.N.&Koopman, P.L. (2001). Leadership in Organization.Handbook of Industrial, Work, and Organizational Psychology: Volume 2 Organizational Psychology. London: Sage.
- JohnC.Maxwell. (2009). *Leadership in Talent Leader*. [cited2015, March9]:
<http://leadership.exteen.com/2009/1125/entry>.

Journal of Administration Management and Sustainable Development. *วารสาร*

การบริหารการจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืน, 1(2), 154 – 167.

<http://www.unesco.org/delors/fourpil.htm>.

Katz, B. J. (2005). Controlling factors on source rock development—a review of productivity, preservation, and sedimentation rate.

McEwan, E.K. (1998). Seven steps to Effective Instructional Leadership. Thousand Oaks: Corwin Press.

Morphet, D. (2007). The Administration of the School Administrators. *Dissertation Abstract International*, 34(03), 705 – A.

Neil Macneill. (2003). *Beyond instructional leadership: Towards pedagogic leadership*. Sydney: Australian Association for Research in Education.

Watamura, K. P. (2000). *Child-centered learning versus direct instruction in mathematics in the elementary classroom*. New York: Harper and Row.

Wenglinsky, H. (2002). The link between teacher classroom practices and student academic performance. *Education policy analysis archives*, 10, 12 – 12.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 10 ท่าน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิตและหลักสูตรครุศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นางสาวศิริจินดา ศรีไทย ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1
4. นางอุทุมพร ทองวงษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1
5. ดร.รัชฎาพร งามภูธร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเต่างอย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

**ผู้เชี่ยวชาญที่เสนอแนะเพื่อหาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสอนของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**

รายนามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะทางพัฒนา จำนวน 10 ท่าน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ใส อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิตและหลักสูตรครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.ชรินดา พิมพ์บุตร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. นางสาวศิริจินดา ศรีไทย ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. นางอุทุมพร ทองวงษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1
6. นายประกอบ ตันมูล ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกเลาวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1
7. นายวิชณุ ชัยสุพรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองลาด สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8. นายธนวัฒน์ สุภาวัฒน์
ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1
9. นางเบญจพร กาลบุตร
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหอย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1
10. ดร.รัชฎาพร งามยงบุตร
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล
เต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติขอเป็นผู้อยู่ช่วยงานตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย โพไพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๙๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติขอเป็นผู้อยู่ช่วยงานในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางอุทุมพร ทองวงษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๕๒๑๒๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโยธา ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นวัสดุเพื่อตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.รัชฎาพร งอยภูธร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๕๐๑๒๒๙๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อุทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวศิริจินดา ศรีไทย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตเคราะห้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห้จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทรายมูลหนองทรายศรีพิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติขอเช่าห้องใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาจารย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อุทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอเช่าห้องใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติขอเช่าห้องให้แก่นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติเคราะห้ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๕

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบะหว้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขื่อม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติครุภัณฑ์อนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตาตโต

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอยืมเครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตยืมท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๕

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งโพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๙๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอยืมทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติครุภัณฑ์งานอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านข้าวแบ้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำแหง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๐๑๒๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านผักคำภู

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๖๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมณา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางเบญจพร กาลบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไทรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.รัชฎาพร งอยภูธร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๙๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายธนวัฒน์ สุภาอ้วน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิษณุ ชัยสุพรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายประกอบ ต้นมูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๖๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโยธาตุนวม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางอุทุมพร ทองวงษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๕๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อุทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวศิริจินดา ศรีไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ชรินดา พิมพบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๕๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย โพไพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไทรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๒๑๒๒๔๒๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑” ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๖๘ ๗๖๐๙

ภาคผนวก ค

เครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนครเขต 1”

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

ผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญโปรด อนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

ขอให้พิจารณาแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยจะนำผลจากการประเมินของท่านมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตัวเลขแต่ละช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

+ 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ "ใช้ได้"

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ "ไม่แน่ใจว่าใช้ได้"

- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ "ใช้ไม่ได้"

หรือท่านเห็นควรเพิ่มเติมประการใด กรุณาเขียนข้อมูลลงในช่องเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อผู้วิจัยจะได้ปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่าน

นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 1.2 ครู				
2	ประสบการณ์ในการทำงาน 2.1. น้อยกว่า 10 ปี 2.2 ตั้งแต่ 10-20 ปี 2.3 มากกว่า 20 ปี				
3	เขตที่ตั้งของโรงเรียน 3.1 อำเภอคุตบาก 3.2 อำเภอสุเมธาลัย 3.3 อำเภอโคกศรีสุพรรณ 3.4 อำเภอเต่างอย 3.5 อำเภอโพนนาแก้ว 3.6 อำเภอภูพาน 3.7 อำเภอเมืองสกลนคร				

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
นิยามศัพท์เฉพาะ	1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์				
	การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองภาพรวมและคาดการณ์อนาคตขององค์กร ความสามารถในการมองการณ์ไกลและการวางแผนที่ครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตของโรงเรียน เพื่อเตรียมพร้อมเผชิญกับความท้าทายและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการกำหนดเป้าหมายระยะยาว มีความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลง ประเมินความเสี่ยงและโอกาสที่อาจเกิดขึ้น กำหนดทิศทางที่ชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและนักเรียน มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคาดการณ์และวางแผนในการพัฒนา เพื่อให้สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว			
	2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน			
	3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจในทิศทางเดียวกัน			

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม ประเมินความเสี่ยงและ โอกาสในการพัฒนาโรงเรียน				
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน สร้างแรง บันดาลใจให้กับครู เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนา ศักยภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง				
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่น ในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์ เปลี่ยนแปลง				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
นิยามศัพท์เฉพาะ	การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำหลักการบริหารที่ดีมาใช้ในการดำเนินงานขององค์กร โดยมุ่งเน้นความโปร่งใส ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยึดหลักนิติธรรม ที่เน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด ใช้หลักคุณธรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์และคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน หลักความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและกระบวนการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบ พร้อมรับผิดชอบต่อผล การดำเนินงาน และหลักความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด				
	7 ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักความโปร่งใส ยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหาร				
	8 ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง				
	9 ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการสร้างระบบ ความรับผิดชอบและการตรวจสอบ การปฏิบัติงานภายในโรงเรียน				
	10 ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารบุคลากรและการแก้ปัญหาความขัดแย้งในโรงเรียน				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
	2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการส่งเสริม หลักคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน				
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักการ มีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากร และงบประมาณของโรงเรียน				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
นิยามศัพท์เฉพาะ	ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัลในการส่งและรับข้อมูล สร้างและแชร์เนื้อหาดิจิทัล การจัดการข้อมูลและรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ในการทำงานร่วมกับครูอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล การมีปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล ความสามารถในการปรับตัวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน และการดำเนินชีวิตในสังคมยุคดิจิทัล				
	13 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารภายในโรงเรียน				
	14 ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการข้อมูลและรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีดิจิทัล ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ				
	15 ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน				
	16 ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
	3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
17	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การสื่อสารอย่างหลากหลายคำนึงถึงจริยธรรม การใช้อุปกรณ์ดิจิทัล แอปพลิเคชัน และโซเชียล มีเดียอย่างหลากหลาย				
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวและ มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและ การสร้างเครือข่าย		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
นิยามศัพท์เฉพาะ	ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและประสานงานกับบุคลากรทุกระดับภายในโรงเรียน รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับบุคคลภายนอกและหน่วยงานอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสื่อสารที่ดีในการทำงานการร่วมมือกัน การแก้ไขปัญหาการจัดการความขัดแย้งการวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการสร้างความเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจในกลุ่ม เชื่อมมั่นในการทำงานของกันและกัน มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างเสริมความสามัคคีและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทิศทางเดียวกัน				
	19 ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน				
	20 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา				
	21 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการทำงานร่วมกันและสร้างความเชื่อถือและเชื่อมั่นในการทำงานของกันและกัน				
	22 ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการสร้างและรักษาเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน				
	23 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
นิยามศัพท์เฉพาะ	ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการคิดนอกกรอบ การสร้างแนวทางใหม่ ๆ การมองเห็นโอกาสใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น เปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง				
	25 ผู้บริหารสถานศึกษามีพัฒนาการทางความคิด สร้างแนวทางใหม่ ๆ มองหาโอกาส ที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น				
	26 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน				
	27 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
28	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ทุกคนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง				
29	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศและ วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง				
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและ สามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริม การเป็นผู้นำที่มีศักยภาพในองค์กร				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง		+1	0	-	ข้อเสนอนแนะ 1
นิยามศัพท์เฉพาะ	ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้และ ปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการและ การพัฒนาการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเข้าใจในการใช้ เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิด วิเคราะห์ ปรับตัวให้เข้า กับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความ สามารถใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการวางแผน การตัดสินใจ และการประสานงานกับบุคลากร ภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการพัฒนาตนเอง ของครูและบุคลากรในด้านเทคโนโลยี มีความสามารถในการประเมินและ เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและครูในด้านการจัดการเรียน การสอน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสาร การจัดการข้อมูล และการติดตามประเมินผลการเรียนการสอนการปรับตัวและตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว				
	31 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวต่อ เทคโนโลยีใหม่ ๆ				
	32 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใ นการบริหารโรงเรียนและการพัฒนาการเรียน การสอน				
	33 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลยุทธ์ มีการวางแผน คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ ปรับตัวให้เข้ากับ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
	6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อ การเปลี่ยนแปลง	+1	0	-1	ข้อเสนอนแนะ
34	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการประสานงานกับบุคลากรภายในและ ภายนอกโรงเรียนได้				
35	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาตนเอง ของครูและบุคลากรในด้านเทคโนโลยี ประเมิน และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ ความต้องการของโรงเรียน				
36	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ในการสื่อสาร การจัดการข้อมูลและการติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอน				

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
นิยามศัพท์เฉพาะ	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้ ในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถและความสนใจของ นักเรียนแต่ละคน ความสามารถในการประเมินและเข้าใจลักษณะเฉพาะ ของนักเรียนแต่ละคน เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ สไตล์การเรียนรู้ ความสนใจ เพื่อวางแผนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการและ ศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงวิธีการ จัดการเรียนการสอนและเนื้อหาการเรียนให้ตรงกับความสามารถและ ความสนใจของผู้เรียน ให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้เรียนได้ตรงจุด สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ของนักเรียนแต่ละคน เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจ้ด การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล การเรียนรู้พัฒนาตนเอง การติดตาม และประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง				
	1	ครูมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของ นักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล			
	2	ครูนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็น รายบุคคลไปใช้ในการวางแผนและ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับความต้องการและศักยภาพของ นักเรียนได้อย่างเหมาะสม			

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
3	ครูมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน				
4	ครูสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน				
5	ครูสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล				
6	ครูมีแนวทางในการติดตามและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์และต่อเนื่อง				

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ	
นิยามศัพท์เฉพาะ	การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก การพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อช่วยให้ครูสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน ทำให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียน เสริมสร้างการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์และมีคุณภาพสูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่					
	7	ครูวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้				
	8	ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน				
	9	ครูมีการตั้งเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ท้าทายความสามารถและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน				
	10	ครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน				

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
11	ครูออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์มีความหมายและสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน				
12	ครูวางแผนการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนและปรับปรุงวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของผู้เรียน				

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ	
นิยามศัพท์เฉพาะ	การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้กลยุทธ์และเทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างในวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองสไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและน่าสนใจ เน้นการทำงานกลุ่ม การใช้สื่อการเรียนรู้หลากหลาย การสร้างกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ การสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารและเทคโนโลยี การจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความพร้อมของแต่ละบุคคล เพิ่มโอกาสในการเลือกหรือกำหนดวิธีการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด					
	13	ครูมีการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน				
	14	ครูมีการนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ				
	15	ครูมีกระบวนการในการเลือกและบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน				
	16	ครูเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม				
	17	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน การจัดกลุ่มผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย				
	18	ครูมีการเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียนในทุกด้าน				

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ	
นิยามศัพท์เฉพาะ	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สนับสนุนในการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เสริมสร้างทักษะ สนับสนุนทางอารมณ์ การสื่อสาร การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและเปิดกว้าง ให้ความรู้ลึกซึ้งปลอดภัยและยอมรับความแตกต่าง การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการแก้ปัญหาร่วมกันจะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้สึกมั่นใจและกล้าที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสร้างความรู้สึกลึกซึ้งเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในชีวิตจริงมีการประเมินและปรับปรุงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้					
	19	ครูสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน				
	20	ครูสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นมิตรและเกิดความรู้สึกลปลอดภัยของผู้เรียน				
	21	ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้				
	22	ครูส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ				

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
23	ครูมีวิธีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน				
24	ครูประเมินประสิทธิภาพของบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และปรับปรุงให้ดีขึ้น				
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีพัฒนาการทางความคิดสร้างแนวทางใหม่ ๆ มองหาโอกาสที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น				

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
นิยามศัพท์เฉพาะ	ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการคิดนอกกรอบ การสร้างแนวทางใหม่ ๆ การมองเห็นโอกาสใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น เปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพ ในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง				
	26 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน				
	27 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย				
	28 ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ทุกคนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง				
	29 ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง				
	30 ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพในองค์กร				

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
นิยามศัพท์เฉพาะ	การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย หมายถึง การใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้เรียน โดยครูมีข้อมูลที่ครอบคลุมและมีคุณภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน การติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลายมิติ การตรวจสอบความเข้าใจและพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างละเอียดและครบถ้วน ช่วยให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และทันเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการ นำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามสภาพความพร้อมของผู้เรียน				
	31 ครูมีการเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้				
	32 ครูมีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนในทุกด้าน				
	33 ครูมีการบูรณาการการวัดและประเมินผลเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง				
	34 ครูมีการใช้ผลจากการวัดและประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน				
	35 ครูเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน และเลือกใช้วิธีการวัดผลและประเมินอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม				
	36 ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามสภาพของผู้เรียน				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1”
3. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21”

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา”

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อนักใด ๆ ทั้งสิ้น และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับท่านโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1.1 สถานภาพ

- ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
- ☐ ครู

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

- ☐ น้อยกว่า 10 ปี
- ☐ ตั้งแต่ 10 – 20 ปี
- ☐ มากกว่า 20 ปี

1.3 เขตที่ตั้งโรงเรียน

- ☐ เมืองสกลนคร
- ☐ กุสุมาลย์
- ☐ เต่างอย
- ☐ โคกศรีสุพรรณ
- ☐ โพนนาแก้ว
- ☐ ภูพาน
- ☐ กุดบาก

ตอนที่ 2

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพ
ความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ตัวอย่าง

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
1.	การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	1	2	3	4	5
0	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคาดการณ์และวางแผนในการพัฒนา เพื่อให้สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว					✓

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการ
คาดการณ์ และวางแผนในการพัฒนา เพื่อให้สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ
ในระยะยาวอยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์		1	2	3	4	5
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคาดการณ์และวางแผนในการพัฒนา เพื่อให้สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจในทิศทางเดียวกัน					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินความเสี่ยงและโอกาสในการพัฒนาโรงเรียน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสับสนุน สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลง					
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ		1	2	3	4	5
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักความโปร่งใส ยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหาร					
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการสร้างระบบความรับผิดชอบและการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน					

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
10	ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารบุคลากรและการแก้ปัญหาความขัดแย้งในโรงเรียน					
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ		1	2	3	4	5
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการส่งเสริมหลักคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรและงบประมาณของโรงเรียน					
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล		1	2	3	4	5
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารภายในโรงเรียน					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการข้อมูลและรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีดิจิทัล ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ					
15	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะครูบุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน					
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลายคำนึงถึงจริยธรรม การใช้อุปกรณ์ดิจิทัล แอปพลิเคชัน และโซเชียลมีเดียอย่างหลากหลาย					

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวและมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว					
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย		1	2	3	4	5
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน					
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา					
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการทำงานร่วมกันและสร้างความเชื่อถือและเชื่อมั่นในการทำงานของกันและกัน					
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการสร้างและรักษาเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน					
24	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเสริมความสามัคคีและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ					
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม		1	2	3	4	5
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีพัฒนาการทางความคิดสร้างแนวทางใหม่ ๆ มองหาโอกาสที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น					

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย					
28	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ทุกคนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง					
29	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง					
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพในองค์กร					
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเปลี่ยนแปลง		1	2	3	4	5
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ					
32	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารโรงเรียนและการพัฒนาการเรียนการสอน					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลยุทธ์ มีการวางแผน คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว					
34	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประสานงานกับบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนได้					

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
35	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในด้านเทคโนโลยี ประเมินและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน					
36	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสาร การจัดการข้อมูลและการติดตามประเมินผล การเรียนการสอน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

...../...../.....

ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทาง

การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ตัวอย่าง

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1.	การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
0	ครูมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					✓

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ครูมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล		1	2	3	4	5
1	ครูมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
2	ครูนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม					
3	ครูมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน					
4	ครูสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน					
5	ครูสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนารายบุคคล					
6	ครูมีแนวทางในการติดตามและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์และต่อเนื่อง					
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		1	2	3	4	5
7	ครูวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้					
8	ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน					
9	ครูมีการตั้งเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ท้าทายความสามารถและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ต่อ)		1	2	3	4	5
10	ครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน					
11	ครูออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์มีความหมายและสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน					
12	ครูวางแผนการติดตามพัฒนาการของผู้เรียน และปรับปรุงวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของผู้เรียน					
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย		1	2	3	4	5
13	ครูมีการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
14	ครูมีการนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ					
15	ครูมีกระบวนการในการเลือกและบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน					
16	ครูเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม					
17	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน การจัดกลุ่มผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย					
10	ครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (ต่อ)		1	2	3	4	5
18	ครูมีการเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียนในทุกด้าน					
4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้		1	2	3	4	5
19	ครูสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน					
20	ครูสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นมิตรและเกิดความรู้สึกลดตึงของผู้เรียน					
21	ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้					
22	ครูส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ					
23	ครูมีวิธีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน					
24	ครูประเมินประสิทธิภาพของบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และปรับปรุงให้ดีขึ้น					
5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้		1	2	3	4	5
25	ครูมีการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
26	ครูมีการบูรณาการสื่อและเทคโนโลยีเข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)						
27	ครูมีการพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีของตนเองเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้					
28	ครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มและแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม					
29	ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย					
30	ครูมีการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ					
6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย		1	2	3	4	5
31	ครูมีการเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
32	ครูมีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนในทุกด้าน					
33	ครูมีการบูรณาการการวัดและประเมินผลเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
34	ครูมีการใช้ผลจากการวัดและประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน					
35	ครูเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน และเลือกใช้วิธีการวัดผลและประเมินอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย (ต่อ)		1	2	3	4	5
36	ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตามสภาพของผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ง

คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้
ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนครเขต 1

ตาราง 55 ตอนที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
1	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ประสบการณ์ในการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	เขตที่ตั้งของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตาราง 55 ตอนที่ 1 พบว่า การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องทั้งหมด 3 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

ตาราง 56 ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์									
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคาดการณ์และวางแผนในการพัฒนา เพื่อให้สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจในทิศทางเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินความเสี่ยงและโอกาสในการพัฒนาโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู เพื่อยุ่่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ									
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักความโปร่งใส ยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการสร้างระบบความรับผิดชอบ และการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารบุคลากร และการแก้ปัญหาความขัดแย้งในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการส่งเสริมหลักคุณธรรม และจริยธรรมให้แก่บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากร และงบประมาณของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล									
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการข้อมูลและรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีดิจิทัล ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับ คณะครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (ต่อ)									
17	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลายคำนึงถึงจริยธรรมการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลแอปพลิเคชัน และโซเชียลมีเดียอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวและมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย									
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการทำงานร่วมกันและสร้างความเชื่อถือและเชื่อมั่นในการทำงานของกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (ต่อ)									
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการสร้างและรักษาเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเสริมความสามัคคีและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม									
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีพัฒนาการทางความคิดสร้างแนวทางใหม่ ๆ มองหาโอกาส ที่สามารถนำมาพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม (ต่อ)									
27	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นการเกิดแนวคิด การริเริ่มนวัตกรรม สร้างนวัตกรรม เสริมสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ทุกคนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ส่งเสริมการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพในองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง									
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้ และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง (ต่อ)									
32	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารโรงเรียนและการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลยุทธ์มีการวางแผน คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประสานงานกับบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรในด้านเทคโนโลยี ประเมินและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสารการจัดการข้อมูลและการติดตามประเมินผลการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 57 ส่วนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล									
1	ครูมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ครูนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ครูสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	ครูสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	ครูมีแนวทางในการติดตามและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์และต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ									
7	ครูวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ครูมีการตั้งเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ท้าทายความสามารถและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	ครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	ครูออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์มีความหมายและสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ครูวางแผนการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนและปรับปรุงวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล									
13	ครูมีการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ครูมีการนำเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	ครูมีกระบวนการในการเลือกและบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ครูเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน การจัดกลุ่มผู้เรียน ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้									
18	ครูมีการเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียนในทุกด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (ต่อ)									
19	ครูสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	ครูสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นมิตรและเกิดความรู้สึกปลอดภัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	ครูส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	ครูมีวิธีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	ครูประเมินประสิทธิภาพของบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และปรับปรุงให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้									
25	ครูมีการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	ครูมีการบูรณาการสื่อและเทคโนโลยีเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	ครูมีการพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีของตนเองเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	ครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มและแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	ครูมีการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้									
31	ครูมีการเลือกใช้เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย									
32	ครูมีการออกแบบการวัดและ ประเมินผลที่สามารถสะท้อน ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ในทุกด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	ครูมีการบูรณาการการวัดและ ประเมินผลเข้ากับกระบวนการ เรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	ครูมีการใช้ผลจากการวัดและ ประเมินผลโดยใช้เครื่องมือ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	ครูเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน และเลือกใช้วิธีการวัดผลและ ประเมินอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน แต่ละกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (ต่อ)									
36	ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามสภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 58 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	1	.619
	2	.556
	3	.651
	4	.488
	5	.692
	6	.679
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .488 – .692		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .837		
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ	7	.448
	8	.268
	9	.448
	10	.526
	11	.525
	12	.343
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .268 – .526		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .689		
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	13	.276
	14	.360
	15	.566
	16	.401
	17	.522
	18	.424
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .270 – .566		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .698		

ตาราง 58 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
4. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย	19	.423
	20	.483
	21	.645
	22	.515
	23	.466
	24	.368
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .368 - .645		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .744		
5. ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม	25	.324
	26	.400
	27	.570
	28	.603
	29	.492
	30	.333
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .324 - .603		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .717		
6. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทันต่อการเปลี่ยนแปลง	31	.541
	32	.615
	33	.510
	34	.506
	35	.510
	36	.679
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .510 - .679		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .801		

จากตาราง 58 พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (r) มีค่าระหว่าง .480 - .551 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.230 หมดทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เท่ากับ .768 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตาราง 59 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทาง การศึกษา	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .304 – .650 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .750	1	.449
	2	.407
	3	.503
	4	.304
	5	.648
	6	.650
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .499 – .675 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .833	7	.665
	8	.499
	9	.651
	10	.552
	11	.606
	12	.675
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .431–.650 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .803	13	.564
	14	.431
	15	.650
	16	.598
	17	.598
	18	.526
4. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .468 – .676 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .839	19	.676
	20	.648
	21	.646
	22	.608
	23	.658
	24	.468

ตาราง 59 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
5. การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	25	.625
	26	.313
	27	.540
	28	.433
	29	.524
	30	.618
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .313 – .625		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .765		
6. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย	31	.508
	32	.551
	33	.487
	34	.495
	35	.548
	36	.480
ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .480 – .551		
ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ .768		

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล

Statistics

		Gender	Age	Location
N	Valid	290	290	290
	Missing	0	0	0
Mean		1.78	2.09	4.88
Std. Deviation		.418	.853	2.095

Gender

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	22.4	22.4	22.4
	ครู	225	77.6	77.6	100.0
	Total	290	100.0	100.0	

Age

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยกว่า10 ปี	93	32.1	32.1	32.1
	ตั้งแต่10-20ปี	77	26.6	26.6	58.6
	มากกว่า 20 ปี	120	41.4	41.4	100.0
	Total	290	100.0	100.0	

Group Statistics

	Gender	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
aa1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.42	.505	.063
	ครู	225	4.17	.631	.042
bb1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.80	.358	.044
	ครู	225	4.42	.701	.047
cc1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.72	.351	.044
	ครู	225	4.34	.656	.044
dd1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.81	.254	.032
	ครู	225	4.47	.676	.045
ee1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.77	.336	.042
	ครู	225	4.50	.637	.042
ff1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.70	.343	.043
	ครู	225	4.41	.598	.040
x1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.7043	.27944	.03466
	ครู	225	4.3856	.60061	.04004

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
aa1	Equal variances assumed	7.130	.008	2.992	288	.003	.255	.085	.087	.423
	Equal variances not assumed			3.378	127.229	.001	.255	.075	.106	.404
bb1	Equal variances assumed	38.339	.000	4.215	288	.000	.380	.090	.203	.558
	Equal variances not assumed			5.902	210.669	.000	.380	.064	.253	.507
cc1	Equal variances assumed	24.386	.000	4.469	288	.000	.379	.085	.212	.545
	Equal variances not assumed			6.133	199.768	.000	.379	.062	.257	.500
dd1	Equal variances assumed	30.183	.000	3.917	288	.000	.335	.086	.167	.504
	Equal variances not assumed			6.097	270.222	.000	.335	.055	.227	.444
ee1	Equal variances assumed	24.330	.000	3.336	288	.001	.274	.082	.112	.436
	Equal variances not assumed			4.606	203.097	.000	.274	.060	.157	.392
ff1	Equal variances assumed	33.752	.000	3.715	288	.000	.288	.078	.136	.441
	Equal variances not assumed			4.949	184.966	.000	.288	.058	.173	.403
x1	Equal variances assumed	34.645	.000	4.147	288	.000	.31872	.07686	.16744	.47000
	Equal variances not assumed			6.018	231.175	.000	.31872	.05296	.21437	.42306

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
aa1	Between Groups	1.234	2	.617	1.648	.194
	Within Groups	107.491	287	.375		
	Total	108.725	289			
bb1	Between Groups	1.508	2	.754	1.744	.177
	Within Groups	124.102	287	.432		
	Total	125.610	289			
cc1	Between Groups	1.861	2	.930	2.436	.089
	Within Groups	109.607	287	.382		
	Total	111.468	289			
dd1	Between Groups	1.118	2	.559	1.444	.238
	Within Groups	111.132	287	.387		
	Total	112.251	289			
ee1	Between Groups	.987	2	.493	1.401	.248
	Within Groups	101.056	287	.352		
	Total	102.042	289			
ff1	Between Groups	4.049	2	2.024	6.622	.002
	Within Groups	87.737	287	.306		
	Total	91.786	289			
x1	Between Groups	1.070	2	.535	1.708	.183
	Within Groups	89.856	287	.313		
	Total	90.926	289			

Multiple Comparisons

Dependent Variable: ff1

Scheffe

(I) Age	(J) Age	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
น้อยกว่า 10 ปี	ตั้งแต่ 10-20 ปี	.261 [*]	.085	.010	.05	.47
	มากกว่า 20 ปี	.248 [*]	.076	.006	.06	.44
ตั้งแต่ 10-20 ปี	น้อยกว่า 10 ปี	-.261 [*]	.085	.010	-.47	-.05
	มากกว่า 20 ปี	-.013	.081	.987	-.21	.19
มากกว่า 20 ปี	น้อยกว่า 10 ปี	-.248 [*]	.076	.006	-.44	-.06
	ตั้งแต่ 10-20 ปี	.013	.081	.987	-.19	.21

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Location

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	อำเภอคูคตบก	31	10.7	10.7	10.7
	อำเภอคูสุมาลย์	25	8.6	8.6	19.3
	อำเภอโคกศรีสุพรรณ	24	8.3	8.3	27.6
	อำเภอเต่างอย	20	6.9	6.9	34.5
	อำเภอพนนาแก้ว	58	20.0	20.0	54.5
	อำเภอภูพาน	31	10.7	10.7	65.2
	อำเภอเมืองสกลนคร	101	34.8	34.8	100.0
Total		290	100.0	100.0	

Group Statistics

	Gender	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
aa1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.42	.505	.063
	ครู	225	4.17	.631	.042
bb1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.80	.358	.044
	ครู	225	4.42	.701	.047
cc1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.72	.351	.044
	ครู	225	4.34	.656	.044
dd1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.81	.254	.032
	ครู	225	4.47	.676	.045
ee1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.77	.336	.042
	ครู	225	4.50	.637	.042
ff1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.70	.343	.043
	ครู	225	4.41	.598	.040
x1	ผู้บริหารสถานศึกษา	65	4.7043	.27944	.03466
	ครู	225	4.3856	.60061	.04004

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. 2-tailed	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
rm2	Equal variances assumed	14.071	.000	.979	288	.328	.065	.066	-.065	.195
	Equal variances not assumed			1.145	136.405	.254	.065	.057	-.047	.177
nn2	Equal variances assumed	26.047	.000	1.621	288	.106	.125	.077	-.027	.278
	Equal variances not assumed			1.985	150.624	.049	.125	.063	.001	.250
oo2	Equal variances assumed	20.678	.000	2.416	288	.016	.168	.070	.031	.305
	Equal variances not assumed			2.872	141.258	.005	.168	.059	.052	.284
pp2	Equal variances assumed	11.719	.001	1.545	288	.123	.101	.065	-.028	.229
	Equal variances not assumed			1.694	120.492	.093	.101	.059	-.017	.218
qp2	Equal variances assumed	11.187	.001	.513	288	.608	.035	.068	-.099	.168
	Equal variances not assumed			.582	128.433	.561	.035	.060	-.083	.153
rr2	Equal variances assumed	.768	.381	-.368	288	.713	-.029	.079	-.184	.126
	Equal variances not assumed			-.387	112.330	.700	-.029	.075	-.178	.120
Y1	Equal variances assumed	6.567	.011	1.090	288	.276	.05924	.05433	-.04769	.16617
	Equal variances not assumed			1.234	127.792	.219	.05924	.04801	-.03576	.15424

Correlations

		x1	aa1	bb1	cc1	dd1	ee1	ff1	Y1	mm2	nn2	oo2	pp2	qq2	rr2
x1	Pearson Correlation	1	.808**	.963**	.946**	.925**	.940**	.909**	.534**	.611**	.478**	.531**	.412**	.452**	-.111
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.058
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
aa1	Pearson Correlation	.808**	1	.759**	.683**	.648**	.715**	.626**	.473**	.569**	.432**	.453**	.382**	.331**	-.100
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.091
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
bb1	Pearson Correlation	.963**	.759**	1	.901**	.881**	.889**	.852**	.548**	.640**	.536**	.556**	.385**	.426**	-.136*
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.021
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
cc1	Pearson Correlation	.946**	.683**	.901**	1	.843**	.843**	.928**	.463**	.553**	.406**	.476**	.334**	.387**	-.109
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.065
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
dd1	Pearson Correlation	.925**	.648**	.881**	.843**	1	.910**	.794**	.501**	.518**	.419**	.496**	.437**	.480**	-.072
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.220
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
ee1	Pearson Correlation	.940**	.715**	.889**	.843**	.910**	1	.808**	.518**	.563**	.446**	.496**	.428**	.450**	-.060
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.309
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
ff1	Pearson Correlation	.909**	.626**	.852**	.928**	.794**	.808**	1	.425**	.505**	.378**	.433**	.294**	.408**	-.135*
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.021
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
Y1	Pearson Correlation	.534**	.473**	.548**	.463**	.501**	.518**	.425**	1	.909**	.894**	.927**	.857**	.795**	.145*
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.013
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
mm2	Pearson Correlation	.611**	.569**	.640**	.553**	.518**	.563**	.505**	.909**	1	.861**	.867**	.711**	.641**	.064
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.279
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
nn2	Pearson Correlation	.478**	.432**	.536**	.406**	.419**	.446**	.378**	.894**	.861**	1	.876**	.694**	.602**	.055
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.348
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
oo2	Pearson Correlation	.531**	.453**	.556**	.476**	.496**	.496**	.433**	.927**	.867**	.876**	1	.791**	.665**	.072
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.220
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
pp2	Pearson Correlation	.412**	.382**	.385**	.334**	.437**	.428**	.294**	.857**	.711**	.694**	.791**	1	.741**	.068
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.251
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
qq2	Pearson Correlation	.452**	.331**	.426**	.387**	.480**	.450**	.408**	.795**	.641**	.602**	.665**	.741**	1	.069
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.239
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290
rr2	Pearson Correlation	-.111	-.100	-.136*	-.109	-.072	-.060	-.135*	.145*	.064	.055	.072	.068	.069	1
	Sig. (2-tailed)	.058	.091	.021	.065	.220	.309	.021	.013	.279	.348	.220	.251	.239	
	N	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.534 ^a	.285	.279	.34300

a. Predictors: (Constant), bb1

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3.079	.210		14.632	.000
	bb1	.317	.046	.534	6.834	.000

a. Dependent Variable: Y1

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์แนวทางพัฒนา

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ชื่อผู้วิจัย นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์,
ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ สถานที่ทำงาน
วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์
เริ่มสัมภาษณ์เวลา น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา น.
คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 6 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์ 1 ด้าน ประกอบด้วย 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
3. การสัมภาษณ์มีความสำคัญยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิในการให้การสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน

นักศึกษานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประเด็นคำถาม

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำหลักการบริหารที่ดีมาใช้ในการดำเนินงานขององค์กร โดยมุ่งเน้นความโปร่งใส ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการ จัดการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยึดหลักนิติธรรม ที่เน้นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด ใช้หลัก คุณธรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์และคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน หลักความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและกระบวนการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบ พร้อมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน และหลักความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ซ

ภาพประกอบการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนา

ภาพประกอบการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้
ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 2 การสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภวระบุตร ประธานหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 3 การสัมภาษณ์ ดร.รัชฎาพร งอยภูธร ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลเต่างอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 4 การสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย ไพใหญ่ อาจารย์ประจำ
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 5 การสัมภาษณ์ นางอุทุมพร ทองวงษา ผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านพานสหราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 6 การสัมภาษณ์ นางสาวศิริจินดา ศรีไทย คีษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 7 การสัมภาษณ์ นายประกอบ ตันมูล ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกเลาวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

ภาพประกอบ 8 การสัมภาษณ์ นายวิษณุ ชัยสุพรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองลาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 9 การสัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ สุภาอ้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญเรือง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 10 การสัมภาษณ์ นางเบญจพร กาลบุตร ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านหนองหอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 11 การสัมภาษณ์ ดร.ชรินดา พิมพ์บุต รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายจิระศักดิ์ มะลิซ้อน
วัน เดือน ปี เกิด	28 กันยายน 2532
ภูมิลำเนา	128 หมู่ 7 บ้านหนองห้าง ตำบลหนองห้าง อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46110
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ประวัติการศึกษา	
2544	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองห้างอำนวยการ อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2550	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองห้างวิทยา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2555	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 2560 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียน การสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2568	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
2557 - 2563	พนักงานมหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2563 - 2564	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง อำเภอเมือง สกลนคร จังหวัดสกลนคร
2564 - 2568	ครู โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
2568	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร